

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до дипломної роботи

магістр

(освітній рівень)

на тему: **Шляхи залучення сучасних фінансових інструментів у діяльність об'єднаних територіальних громад, на прикладі Гримайлівської об'єднаної територіальної громади**

Виконала: студентка 6 курсу, групи БАмз-61
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і назва спеціальності)

	<u>Яцик М.І.</u> (підпис)	<u>Яцик М.І.</u> (прізвище та ініціали)
Керівник	<u>Шведа Н.М.</u> (підпис)	<u>Шведа Н.М.</u> (прізвище та ініціали)
Нормоконтроль	<u>Галушак М.П.</u> (підпис)	<u>Галушак М.П.</u> (прізвище та ініціали)
Рецензент	<u>Дудкін П.Д.</u> (підпис)	<u>Дудкін П.Д.</u> (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Яцик М.І. Шляхи залучення сучасних фінансових інструментів у діяльність об'єднаних територіальних громад, на прикладі Гримайлівської об'єднаної територіальної громади [Рукопис]: дипломна робота на здобуття кваліфікації магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»/ Марія Іванівна Яцик; ТНТУ. – Тернопіль: [б. в.], 2019. – 137с.

Магістерська робота: 137 с., 12 рис., 36 табл., 6 додатків, 80 літературних джерел.

Об'єктом дослідження є Гримайлівська об'єднана територіальна громада.

Метою роботи є дослідження сучасних фінансових інструментів та шляхів їх залучення у діяльність Гримайлівської ОТГ.

Методи дослідження – системного, факторного та логічного аналізу, порівняння і узагальнення, методи економічного і статистичного аналізу сучасного стану розвитку галузі публічного управління.

Запропоновано шляхи залучення фінансових інструментів у діяльність Гримайлівської ОТГ, що включають збільшення власних надходжень завдяки укрупненню громади, залучення спонсорських коштів для оновлення інфраструктури громади та використання коштів державної субвенції для ремонту даху школи.

Результати проведеного дослідження рекомендовані для впровадження в діяльність Гримайлівської об'єднаної територіальної громади.

Ключові слова: публічне управління, фінансові інструменти, об'єднана територіальна громада, державна субвенція, місцевий бюджет, державний бюджет, спонсорські кошти.

ABSTRACTS

Yatsyk M.I. Ways to involve modern financial instruments in the activities of the united territorial communities, on the example of the Grimail united territorial community [Manuscript]: diploma work for master's qualification in the specialty 281 "Public administration and administration" / Maria Ivanivna Yatsyk; TNTU. - Ternopil: [b. n.] 2019 - 137c.

Master's work: 137 pp., 12 Fig., 36 Table, 6 applications, 80 literary sources.

The object of the study is the Grimail United Territorial Community.

The purpose of the study is to study modern financial instruments and ways of their involvement in the activities of the Grimail UTC.

Research methods - systematic, factor and logical analysis, comparison and generalization, methods of economic and statistical analysis of the current state of development of public administration.

Ways of involving financial instruments in the activities of the Grimail UTC, including projects for community enlargement, by means of annexation of new territories, attraction of sponsor funds for the renewal of the community infrastructure and attraction of state subsidies for the repair of the school roof, were developed.

The results of the study are recommended for implementation in the activities of the Grimail United Territorial Community.

Keywords: public administration, financial instruments, united territorial community, state subvention, local budget, state budget, sponsorship funds.

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНОГО ФІНАНСОВОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ В ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	11
1.1 Поняття фінансового інструментарію	11
1.2 Класифікація фінансових інструментів	19
1.3 Зарубіжний досвід залучення фінансових ресурсів місцевими громадами	26
РОЗДІЛ 2: ДОСЛІДЖЕННЯ ТА АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ГРИМАЙЛІВСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	38
2.1 Загальна характеристика Гримайлівської об'єднаної територіальної громади	38
2.2 Аналіз фінансово-господарської діяльності Гримайлівської об'єднаної територіальної громади	46
2.3 Аналіз стану використання фінансових інструментів, що наявні у Гримайлівській об'єднаній територіальній громаді	61
РОЗДІЛ 3: ВИВЧЕННЯ ШЛЯХІВ ЗАЛУЧЕННЯ СУЧАСНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У РОЗВИТОК ГРИМАЙЛІВСЬКОЇ ОТГ	70
3.1 Залучення додаткових фінансових інструментів за рахунок розширення території громади	70
3.2 Залучення фінансового інструменту «спонсорські кошти» як джерело оновлення інфраструктури Гримайлівської ОТГ.....	76
3.3 Використання фінансового інструменту «державна субвенція» для капітального ремонту даху у школі	81
РОЗДІЛ 4: СПЕЦІАЛЬНА ЧАСТИНА	89
4.1 Аналіз основних показників розвитку регіону, у межах якого функціонує Гримайлівська об'єднана територіальна громада	89

4.2 Нормативно-правове регулювання діяльності Гримайлівської об'єднаної територіальної громади	94
РОЗДІЛ 5: ОБҐРУНТУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ	97
5.1 Обґрунтування ефективності покращення функціонування Гримайлівської ОТГ за рахунок розширення територій	97
5.2 Обґрунтування вигоди від вдосконалення соціально-культурної сфери діяльності Гримайлівської ОТГ	99
5.3 Обґрунтування вигоди від покращення надання освітніх послуг за рахунок коштів субвенції з державного бюджету	101
РОЗДІЛ 6: ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ	106
6.1 Основні завдання та аналіз стану охорони праці в апараті Гримайлівської селищної ради Гримайлівської ОТГ.....	106
6.2 Аналіз пожежної безпеки в Гримайлівській селищній раді	109
6.3 Рекомендації з поліпшення умов праці та пожежної безпеки Гримайлівської селищної ради.....	110
6.4 Державне управління в сфері державного резерву для захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру	113
6.5 Планування матеріального забезпечення в Гримайлівській ОТГ на випадок надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу	116
РОЗДІЛ 7: ЕКОЛОГІЯ	120
7.1 Законодавчі функції управління природним середовищем	120
7.2 Склад органів управління природним середовищем Гримайлівської ОТГ та їх основні функції	124
ВИСНОВКИ	126
БІБЛІОГРАФІЯ	129
ДОДАТКИ	137

ВСТУП

У ринковій економічній системі фінансові ринки вважають середовищем обігу вільних коштів, які під впливом дії економічних законів перетворюються у матеріальні та фінансові активи. Як наслідок, утворюється і нагромаджується капітал, що спрямовується в реальний сектор економіки, а учасники цих процесів мають змогу збільшити розмір власних коштів шляхом їх розміщення у фінансові інструменти.

Фінансові інструменти в публічному управлінні відрізняються від комерційних фінансових інструментів. Але на сьогодні ОТГ, в особі органів місцевого самоврядування, змінюють підходи до своєї діяльності і переходять на усвідомлення конкурентної боротьби. Сьогодні в публічному управлінні з'явилося таке явище як «конкуренція». Тому всі територіальні громади конкурують за фінансовий ресурс, якого завжди не вистарчає. Тому громадам треба в цій боротьбі знайти свою конкурентоспроможну нішу і навчитися перемагати, залучати кошти, наповнювати свої бюджети і розвиватися.

Дослідження ролі фінансових інструментів посідають чільне місце у наукових працях як вітчизняних, так і зарубіжних вчених: Г. Александера, Л. Алексеєнко, Т. Берднікової, Ф. Блока, Р. Брейлі, Ю. Бріггема, І. Бурденка, Р. Вінса, Л. Гаспенскі, В. Єдренової, А. Ігнатенка, С. Коттла, В. Корнеєва, С. Майєрса, М. Маковецького, Дж. Маршалла, Я. Міркіна, Р. Мюррея, А. Пересади, Д. Сорнетте, О. Сохацької, Дж. Фабоцці, А. Фельдмана, У. Шарпа та ін. Окрім цього, інформаційною базою дослідження слугували законодавчі та нормативні документи, інформація державних органів статистики, звітно-статистичні дані Гримайлівської ОТГ.

Виходячи з актуальності теми та існуючих невирішених проблем, метою дипломної магістерської роботи є дослідження сучасних фінансових інструментів для публічного сектору та шляхів їх залучення у діяльність Гримайлівської ОТГ.

Об'єктом дослідження є Гримайлівська об'єднана територіальна громада, а предметом дослідження виступають способи залучення фінансових інструментів у діяльність ОТГ.

Для досягнення поставленої мети в дипломній магістерській роботі визначено ряд взаємопов'язаних завдань, основними з яких є:

- дослідити теоретичні засади фінансового інструментарію;
- провести аналіз фінансової діяльності Гримайлівської ОТГ;
- розробити проектні пропозиції щодо збільшення власних фінансів за рахунок розширення території громади;
- розробити проектні пропозиції щодо залучення інструменту «спонсорські кошти» як джерело оновлення інфраструктури Гримайлівської ОТГ;
- розробити проектні рішення щодо залучення фінансового інструменту «державна субвенція» для капітального ремонту даху у школі.

Для вирішення питань розробки шляхів підвищення прибутковості підприємства були використані сучасні методи розрахунку економічної ефективності їх впровадження. У процесі дослідження використано загальнонаукові і спеціальні методи: системного, факторного та логічного аналізу, порівняння і узагальнення, методи економічного і статистичного аналізу сучасного стану розвитку галузі публічного управління.

Наукова новизна дипломної магістерської роботи полягає у власному визначенні поняття «фінансові інструменти» - це сукупність фінансових продуктів, що є водночас як правами, так і зобов'язаннями учасників фінансового ринку, та перебувають в обігу насамперед у документарній формі.

Практичне значення отриманих результатів полягає у покращенні фінансового стану громади за рахунок розширення територій Гримайлівської ОТГ, залучення спонсорських коштів для оновлення інфраструктури громади та залучення коштів державної субвенції для капітального ремонту даху школи.

Основні положення дипломної магістерської роботи доповідались та отримали позитивну оцінку на науково-практичних конференціях: І

Міжрегіональній науково-практичній конференції «Проблеми публічного управління та адміністрування на регіональному рівні». (м. Тернопіль, 21 травня 2019 року).

Дипломна магістерська робота складається зі вступу, семи розділів, висновків, переліку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи – 137 сторінок комп'ютерного тексту, вона містить 36 таблиць і 12 рисунків, 6 додатків, список використаних джерел із 80 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНОГО ФІНАНСОВОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ В ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

1.1 Поняття фінансового інструментарію

У ринковій економічній системі фінансові ринки вважають середовищем обігу вільних коштів, які під впливом дії економічних законів перетворюються у матеріальні та фінансові активи. Як наслідок, утворюється і нагромаджується капітал, що спрямовується в реальний сектор економіки, а учасники цих процесів мають змогу збільшити розмір власних коштів шляхом їх розміщення у фінансові інструменти [4].

Відомий американський учений Д. Сорнетте у цьому контексті зазначає, що: “Фінансовий ринок – це не “казино” для грайливих та азартних учасників. Насамперед, він є рушієм ефективного і конкурентного, вільного капіталістичного ринку” [2].

Однак дотепер не існує єдиного усталеного визначення поняття фінансових інструментів, цінних паперів як втілення більшості фінансових інструментів, їх класифікації.

Вчений-економіст Френк Фабоцці зазначає, що: “Фінансові активи (фінансові інструменти чи цінні папери) є прикладом нематеріальних активів, тобто законних прав на деякий майбутній дохід. Вартість таких активів не залежить від форми, в якій ці права зафіксовані” [6].

Американські економісти Е. Шейнг та Ю. Джонсон під фінансовими інструментами розуміють “...фінансові продукти як поєднання матеріальних і нематеріальних вигод, що забезпечують задоволення кінцевих потреб та побажань клієнта. Матеріальними вигодами є товари, оскільки вони належать певному власнику і можлива їх передача, переміщення та заміна. Послуги – це продукти нематеріального характеру. Вони виникають лише при здійсненні

поставок. Разом з тим, деякі з них супроводжуються використанням товарів матеріального характеру (проведення банківських переказів через банкомати, розподіл активів тощо)” [8].

У наукових публікаціях українських вчених найпоширенішим є визначення фінансових інструментів як “...будь-якого документа, пов’язаного з виникненням права на грошові або інші цінності, що не можуть бути реалізовані або передані іншій особі без наявності подібного документа” [12].

Автори економічного енциклопедичного словника під фінансовими інструментами розуміють “...права і зобов’язання, які перебувають в обігу на ринку передусім у документарній формі. До них належать: цінні папери, валюта, ф’ючерси, опціони тощо” [15]. У іншому фінансово-економічному словнику находимо визначення фінансових інструментів “...як різноманітних видів ринкового фінансового продукту, зокрема, цінних паперів, грошових зобов’язань, валюти, ф’ючерсів і т. д.” [20].

Узагальнюючи теоретичні підходи вчених та висловлюючи авторський підхід до інтерпретації сутності фінансових інструментів, зазначимо, що фінансові інструменти – це сукупність фінансових продуктів, що є водночас як правами, так і зобов’язаннями учасників фінансового ринку, та перебувають в обігу насамперед у документарній формі.

Слід відмітити, що в науковій літературі відсутнє єдине розуміння сутності фінансового інструменту, деякими авторами заперечується його корисність взагалі [33].

Відтак, за рішенням Ради зі стандартів фінансового обліку (FASB – США) до фінансових інструментів, насамперед, належать:

- фінансові заборгованості(позики) – закладні, облігації та інші форми (засоби) фінансування шляхом одержання позичок;
- фінансовий(власний) капітал – акції та інші інструменти, що є свідченням власності [4].

Категорії фінансових інструментів зображені на рисунку 1.1.

Рисунок 1.1 — Категорії фінансових інструментів [34]

Розглядаючи поняття "фінансові інструменти" необхідно враховувати, що стандарти обліку в Україні і світі мають певні розбіжності щодо їх сутності (таблиця 1.1), які пов'язані з тим, що похідні фінансові інструменти за міжнародними стандартами в окремий клас фінансових інструментів не виділяються, а входять до складу фінансових активів підприємства [26].

Таблиця 1.1 — Зіставлення підходів щодо трактування поняття "фінансові інструменти" в національних та міжнародних стандартах [26]

Ознака	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 "Фінансові інструменти"	Міжнародні стандарти фінансової звітності 32 "Фінансові інструменти: розкриття і подання" та 39 "Фінансові інструменти: визнання та оцінка"
1	2	3
Школа обліку	Континентально-європейська	Англо-американська
Головний принцип	Орієнтація на правовий зміст фактів, залежність облікової методології від правових норм	Віддзеркалення економічного змісту фактів господарського життя і стану підприємства загалом.

1	2	3
Визначення фінансового інструменту	Це - контракт, який одночасно зумовлює виникнення (збільшення) фінансового активу в одного підприємства і фінансового зобов'язання або інструменту власного капіталу в іншого	Це - будь-який договір, у результаті якого одночасно виникають: фінансове зобов'язання або пайовий інструмент в однієї сторони і фінансовий актив - у іншої
Класи фінансових інструментів	<ul style="list-style-type: none"> - фінансові активи; - фінансові зобов'язання; - інструменти власного капіталу; - похідні фінансові інструменти. 	<ul style="list-style-type: none"> - фінансові активи (financial assets); - фінансові зобов'язання (financial liabilities); - інструменти власного капіталу, або пайові інструменти (equity instruments).

Характерними властивостями фінансових інструментів є:

1. Термін обігу – відтинок часу до кінцевого платежу або вимоги ліквідації (погашення) фінансового інструменту.
2. Ліквідність – можливість швидкого перетворення на готівку без значних втрат. Поняття ліквідності насамперед пов'язують з фактом обігу активу на ринку незалежно від того, чи це облигація або акція.
3. Дохід за інструментами визначається очікуваними процентними, дивідендними виплатами, а також сумами, отриманими від погашення чи перепродажу фінансового активу іншим учасникам ринку.
4. Номінальна ставка доходу відображає в грошовому вираженні дохід, отриманий від інвестування коштів у фінансовий актив, абсолютну плату за використання коштів. Реальна ставка доходу дорівнює номінальній ставці доходу за вирахуванням темпів інфляції.
5. Ризиковість фінансового інструменту відображає невизначеність, пов'язану з величиною та терміном отримання доходу в майбутньому.
6. Подільність характеризується мінімальним його обсягом, який можна купити або продати на ринку.

7. Конвертованість – це можливість обміну фінансового інструменту на інші фінансові активи.
8. Механізм оподаткування визначає в який спосіб та за якими ставками оподатковуються доходи від володіння та перепродажу фінансового інструменту.
9. Валюта платежу – це валюта, в якій здійснюється виплата за фінансовим інструментом [8].

Призначення фінансових інструментів розкривається через виконання ними функцій, зокрема:

- створення і забезпечення руху фіктивного (фінансового) капіталу;
- ефективний розподіл фінансових ресурсів між учасниками фінансового ринку;
- активізація процесів на ринку цінних паперів, де відбувається їх обіг;
- управління фінансовими ризиками за допомогою хеджування та диверсифікації [4].

Характерною рисою фінансових інструментів є те, що вони передбачають одержання доходу у вигляді відсотків, дивідендів, курсової різниці тощо. Саме тому їх розглядають як інструменти інвестування, а саме фінансового інвестування. Зокрема, А. Ігнатенко та В. Кабанов під фінансовою інвестицією розуміють “...господарську операцію, яка передбачає придбання корпоративних прав, цінних паперів, деривативів та інших інструментів” [12]. При цьому, існують певні обмеження щодо їх використання і так званий життєвий цикл. Виокремлюють макро- і мікроекономічні, кількісні та якісні, зовнішні й внутрішні, просторові та часові, економічні й інші критерії.

Щодо життєвого циклу, то він вимірюється тривалістю часу від моменту емісії фінансового інструменту до дати його погашення. Вирізняють такі етапи життєвого циклу:

- випуск (емітування) фінансового інструменту та реалізація його на первинному ринку;

- обіг фінансового інструменту (охоплює період від дати його випуску до дати погашення);
- погашення фінансового інструменту[4].

Врахування життєвого циклу важливе, оскільки від нього залежить визначення вартості фінансового інструменту: чим триваліший життєвий цикл, тим більша його вартість [13].

Переважній більшості фінансових інструментів відповідають цінні папери. Цю категорію можна розглядати в трьох аспектах: по-перше – як основу фіктивного капіталу; по-друге – як права на певні ресурси, по-третє – як інвестиційний товар[4].

Вартість цінних паперів залежить від багатьох зовнішніх та внутрішніх чинників, і ця залежність знайшла своє обґрунтування в наукових теоріях. Останні в сукупності утворюють теоретико-методологічне підґрунтя для оцінки вартості цінних паперів із врахуванням зміни ринкового середовища під впливом дії тих чи інших факторів (таблиця 1.2).

Таблиця 1.2 — Наукові теорії, у яких закладено концептуальні засади оцінки вартості цінних паперів[21, 30, 14, 27]

№ п/п	Назва	Суть теорії	Практичне застосування	Літературне джерело
1	2	3	4	5
1	Теорія чистої приведеної вартості	Дисконтування майбутнього грошового потоку за ставкою, яка рівна альтернативним витратам капіталу, тобто граничній нормі дохідності цінних паперів	Визначення приведеної вартості поточних вкладів в цінні папери шляхом дисконтування майбутнього доходу за нормою дохідності, а саме ставкою дисконту (добуток суми очікуваного доходу на коефіцієнт дисконтування)	[21]

1	2	3	4	5
2	Теорія інвестиційного ризику	Прямопропорційна залежність ринкового інвестиційного ризику з величиною співвідношення вартості інвестицій до коефіцієнта бета. Вона стосується також залежності норми дохідності цінного папера від коефіцієнта бета: чим вищий коефіцієнт бета, тим вища норма дохідності, і навпаки	Оберненопропорційна залежність вартості цінних паперів від коефіцієнта бета (чим вищий коефіцієнт бета, тим нижча вартість цінних паперів, і навпаки)	[21]
3	Теорія ефективності ринків капіталу	Виділяють три форми ефективності ринку: слабку (відображення інформації про зміни, що відбувались у минулих періодах); напівсильну (ціни відображають всю теперішню, а також історичну інформацію); сильну (відображення усієї інформації). Відповідно до цього розрізняють три типи інформації про курси цінних паперів даних ринків, що лежать в основі визначення їх вартості	Курси цінних паперів відображають реальну вартість активів, що лежать в їх основі	[30]
4	Теорія найвищої ліквідності	Зацікавленість інвесторів у придбанні переважно короткотермінових цінних паперів через високу імовірність виникнення потреби в інвестованих коштах та нижчим рівнем ризику зміни відсоткової ставки при такому інвестуванні	Залежність ціни таких цінних паперів від попиту на них	[14]
5	Теорія асиметричності інформації	Нерівний доступ до інформації емітента та інвестора	Використання комплексного підходу до кон'юнктурного аналізу при визначенні співвідношення попиту та пропозиції	[27]
6	Теорія сегментації ринку	Інвестори та кредитори не прагнуть покидати свої ринки й освоювати інші навіть у тих випадках, коли це викличе суттєве зростання капіталу за рахунок збільшення очікуваного доходу	Використання комплексного підходу до сегментарного аналізу ринку	[14]

Беручи за основу зазначені вище теорії, необхідно враховувати також вплив національних особливостей, пов'язаних із специфікою розвитку ринків та економічних взаємовідносин їх учасників, а також дію економічних законів (рисунок 1.2).

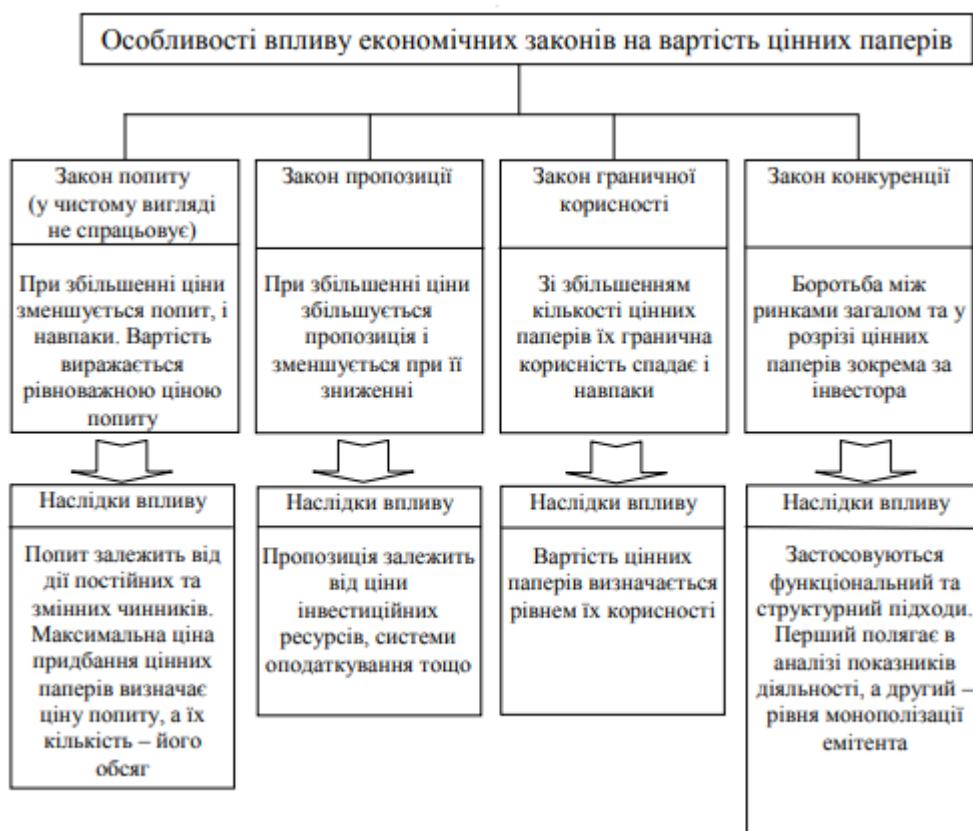

Рисунок 1.2 — Особливості впливу економічних законів на вартість цінних паперів[16, 24]

Закони попиту та пропозиції на ринку цінних паперів окреслюють результати діяльності (емісійної, комерційної та інвестиційної) через погодження інтересів потенційних інвесторів купити, а емітентів продати або передати право розпорядження чи володіння на певних умовах. Це погодження інтересів залежить від еластичності ринку загалом та конкретно визначеного цінного папера, зокрема[4].

За умов рівноваги попиту і пропозиції на інвестиційні ресурси ціна вважається рівноважною і виражається доходом від інвестицій. При цьому на конкурентному ринку цінних паперів важливим є врахування чинника ризику.

Відтак, управлінські рішення щодо вкладення капіталу у фінансові інструменти повинні ґрунтуватись на оцінці співвідношення дохідність – ризик. На практиці спрацьовує правило: чим більш ризиковим та спекулятивним є фінансовий інструмент, тим більший рівень доходу він передбачає[4].

1.2 Класифікація фінансових інструментів

Закон України "Про цінні папери та фондовий ринок" [7] містить визначення категорії "фінансові інструменти", яке ототожнює поняття "фінансові інструменти" та "цінні папери": "фінансові інструменти - це цінні папери, строкові контракти (ф'ючерси), інструменти грошового обігу, відсоткові строкові контракти (форварди), строкові контракти на обмін (на певну дату в майбутньому) у разі залежності ціни від відсоткової ставки, валютного курсу чи фондового індексу (відсоткові, курсові чи індексні свопи), опціони, що дають право на купівлю або продаж будь-якого із зазначених фінансових інструментів, у тому числі тих, що передбачають грошову форму оплати (курсіві та відсоткові опціони)". Таке звуження обмежує сферу використання фінансових інструментів та їх перелік[39].

Гроші з економічної позиції — усі ліквідні активи, які можуть бути порівняно швидко та без великих втрат переведені в готівку. Гроші є формою вияву мінової вартості як купівельний, платіжний засіб та засіб нагромадження.

Цінні папери — основний товар фінансового ринку, предмет його купівлі-продажу. Цінні папери, як інструменти фінансового ринку, документи-свідоцтва про боргове зобов'язання або право власності. Цінні папери є значною складовою своєрідного "товару товарів" — грошей[39].

Фінансові інструменти, що обертаються на окремих сегментах фінансового ринку, характеризуються на сучасному етапі великою різноманітністю. Класифікацію фінансових інструментів подано у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 — Класифікація фінансових інструментів [17, 3, 18, 23, 19]

№ з/п	Критерії класифікації	Види фінансових інструментів
1	За окремими сегментами ринку фінансових послуг	— Інструменти грошового ринку; — інструменти ринку позикових капіталів; — інструменти ринку цінних паперів; — інструменти валютного ринку; — інструменти страхового ринку; — інструменти ринку золота (срібла, платини) та дорогоцінного каміння; — інструменти ринку нерухомості.
2	За термінами обігу	— Короткострокові фінансові інструменти; — довгострокові фінансові інструменти.
3	За характером фінансових зобов'язань	— Інструменти без наступних фінансових зобов'язань; — боргові фінансові інструменти; — дольові (пайові) фінансові інструменти.
4	Залежно від пріоритетної значущості	— Первинні фінансові інструменти; — вторинні фінансові інструменти або деривативи.
5	За гарантованістю рівня дохідності	— Фінансові інструменти з фіксованим доходом; — фінансові інструменти з невизначеним доходом.
6	За рівнем ризику	— Безризикові фінансові інструменти; — фінансові інструменти з низьким рівнем ризику; — фінансові інструменти з помірним рівнем ризику; — фінансові інструменти з високим рівнем ризику; — фінансові інструменти з дуже високим рівнем ризику ("спекулятивні").
7	За рівнем регулювання	— емісійні; — неемісійні.

За окремими сегментами фінансового ринку розрізняють такі інструменти, що їх обслуговують:

- інструменти грошового ринку та ринку позикових капіталів, до яких належать гроші, грошові сурогати, розрахункові документи, цінні папери;
- інструменти ринку цінних паперів — різноманітні цінні папери, що обертаються на цьому ринку (склад цінних паперів за їх видами, особливостями емісії й обігу затверджується у відповідних нормативно-правових актах);

- інструменти валютного ринку серед яких вирізняють іноземну валюту, розрахункові валютні документи, а також окремі види цінних паперів, що обслуговують цей ринок;
- інструменти страхового ринку — страхові послуги, котрі пропонуються на продаж (страхові продукти), а також розрахункові документи й окремі види цінних паперів, що обслуговують цей ринок;
- інструменти ринку золота (срібла, платини) та дорогоцінного каміння. До них належать зазначені види цінних металів та каменів, які купують з метою формування фінансових резервів і тезаврації, а також розрахункові документи й цінні папери, що обслуговують цей ринок;
- інструменти ринку нерухомості — цінні папери та документи, що засвідчують право власності на той чи інший вид нерухомості [17].

За термінами обігу вирізняють:

- короткострокові фінансові інструменти (з періодом обігу до одного року). Цей вид фінансових інструментів багато-чисельний і має обслуговувати операції на ринку грошей;
- довгострокові фінансові інструменти (з періодом обігу понад один рік). До яких належать так звані "безтермінові фінансові інструменти", кінцевий термін погашення котрих не встановлено (наприклад, акції). Вони обслуговують операції на ринку капіталу[19].

За характером фінансових зобов'язань:

- інструменти, наступні фінансові зобов'язання за якими не виникають, тобто інструменти без наступних фінансових зобов'язань (валютні цінності, золото тощо);
- боргові фінансові інструменти, які характеризують кредитні відносини між їх покупцем і продавцем та зобов'язують боржника погасити у встановлені терміни їх номінальну вартість і заплатити винагороду у формі відсотка (облігації, векселі тощо)[3].

Облігація є борговим зобов'язанням позичальника перед кредитором, що оформлюється не кредитною угодою, а продажем-купівлею спеціального цінного паперу. Облігація — це цінний папір, що засвідчує внесення його власником грошових коштів і підтверджує зобов'язання відшкодувати йому номінальну вартість цього цінного папера у встановлений термін з виплатою фіксованого відсотка[22].

Вексель є цінним папером, що засвідчує безумовне грошове зобов'язання векселедавця сплатити після настання терміну певну суму грошей власнику векселя (векселедержателю) - пайові фінансові інструменти. Вони підтверджують право їх власника на частку у статутному капіталі їх емітента і на отримання відповідного доходу у формі дивіденду чи відсотка (акції, інвестиційні сертифікати тощо) [22].

Акція – це цінний папір без установленого терміну обігу, що є титулом власності на майно компанії, яка здійснила її емісію. Відповідно власник акції стає співвласником компанії-емітента акцій, що виражається в правах цієї особи на участь в управлінні компанією, на частку в її акціонерному капіталі, а також на отримання частини прибутку та залишку активів у разі її ліквідації. Є різні види акцій, які визначають різні права їх власників: прості й привілейовані; іменні та на пред'явника; паперові та електронні; номінальні й без номіналу; платні та преміальні; з вільним і обмеженим обігом. Застосування різних видів акцій пов'язане з різними цілями, якими керуються засновники акціонерних товариств [22].

Інвестиційний сертифікат – це цінний папір, що засвідчує право власності інвестора на частку в інвестиційному фонді. Інвестиційні сертифікати можуть бути іменними та на пред'явника. Власник інвестиційних сертифікатів не має корпоративних прав[17].

Види акцій зображені на рисунку 1.3.

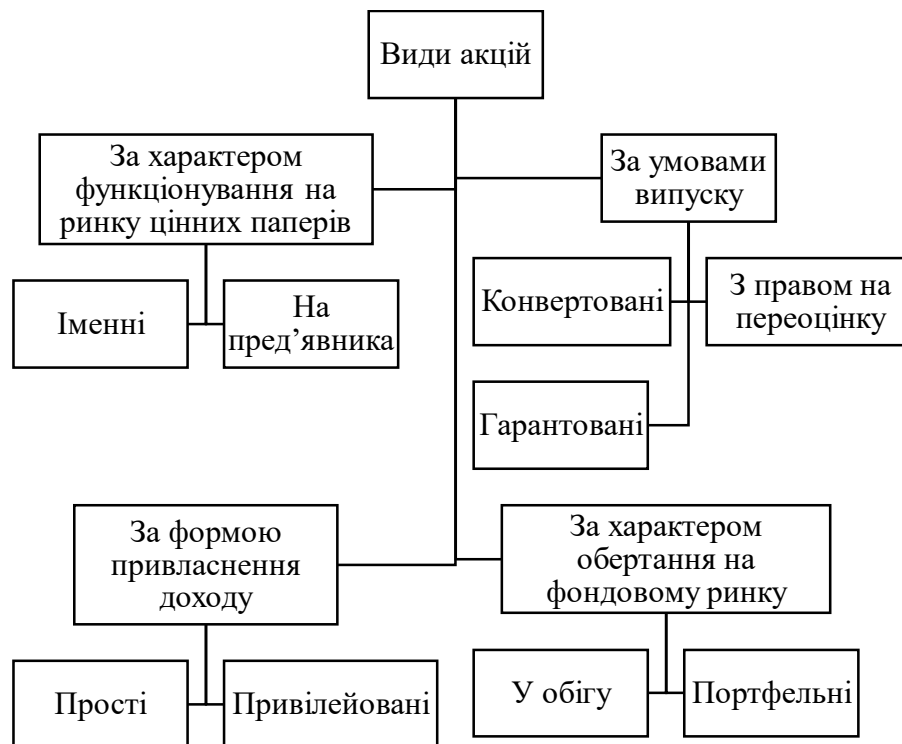

Рисунок 1.3 — Види акцій[25]

Залежно від пріоритетної значущості розрізняють такі фінансові інструменти:

- первинні (фінансові інструменти першого порядку, як правило, цінні папери) характеризуються їх випуском в обіг первинним емітентом і підтверджують прямі майнові права або відносини кредиту (акції, облігації, чеки, векселі та ін.);
- вторинні або деривативи (фінансові інструменти другого порядку), які характеризують виключно цінні папери, що підтверджують право або зобов'язання їх власника купити або продати первинні цінні папери, що обертаються, валюту, товари або нематеріальні активи на попередньо визначених умовах у майбутньому.

Вони використовуються з метою здійснення спекулятивних фінансових операцій та страхування цінового ризику (хеджування). Залежно від складу первинних фінансових інструментів або активів, відповідно до яких вони випущені в обіг, деривативи поділяються на фондові, валютні, страхові, товарні

та ін. Основними видами деривативів є опціони, свопи, ф'ючерсні та форвардні контракти[17].

За гарантованістю рівня дохідності фінансові інструменти бувають таких видів:

- з фіксованим доходом, що характеризують фінансові інструменти з гарантованим рівнем дохідності під час погашення (або протягом періоду їх обігу) незалежно від кон'юнктурних коливань ставки позикового відсотка (норми прибутку на капітал) на фінансовому ринку;
- з невизначеним доходом, що властиві для фінансових інструментів, рівень дохідності яких може змінюватись залежно від фінансового стану емітента (прості акції, інвестиційні сертифікати) або у зв'язку зі зміною кон'юнктури фінансового ринку (боргові фінансові інструменти із плаваючою відсотковою ставкою, "прив'язаною" до встановленої облікової ставки, курсу певної "твердої" іноземної валюти тощо)[23].

За рівнем ризику виокремлюють:

- безризикові фінансові інструменти, до яких належать державні короткострокові цінні папери, короткострокові депозитні сертифікати найнадійніших банків, "тверда" іноземна валюта, золото й інші цінні метали та каміння, придбані на короткий період. Термін безризикові певною мірою умовний, оскільки для потенційного фінансового ризику властивий будь-який із перерахованих видів фінансових інструментів;
- фінансові інструменти з низьким рівнем ризику, — короткострокові боргові фінансові інструменти, що обслуговують ринок грошей, виконання зобов'язань за якими гарантовано стійким фінансовим станом і надійною репутацією позичальника (характеризується терміном "першокласний позичальник");
- фінансові інструменти з помірним рівнем ризику, що характеризують групу фінансових інструментів, рівень ризику за якими майже такий як середньоринковий;

- фінансові інструменти з високим рівнем ризику. До них належать фінансові інструменти, рівень ризику за якими суттєво перевищує середньоринковий;
- фінансові інструменти з дуже високим рівнем ризику ("спекулятивні"). Для них властивий найвищий рівень ризику і використовуються з метою здійснення найризикованіших спекулятивних операцій на фінансовому ринку. Наприклад, акції "венчурних" (ризикових) підприємств; облігації з високим рівнем відсотка, емітовані підприємством із кризовим фінансовим станом; опціонні та ф'ючерсні контракти тощо[17].

За рівнем регулювання:

- емісійні фінансові інструменти – інструменти, що посвідчують однакові права їх власників у межах одного випуску стосовно особи, яка бере на себе відповідні зобов'язання (емітент). обов'язковими ознаками емісійних фінансових інструментів є те, що вони розміщуються випусками, тобто масовими тиражами, при цьому кожний інструмент усередині одного випуску має рівні обсяг і строки здійснення прав за ним незалежно від часу його придбання. Випуск емісійних фінансових активів відбувається з дозволу та під контролем державних органів, а емітент зобов'язаний вжити спеціальних заходів з розкриття інформації про себе і про випущені фінансові інструменти. До емісійних фінансових інструментів належать акції, облігації, іпотечні сертифікати, сертифікати ФОН, інвестиційні сертифікати, казначейські зобов'язання;
- неемісійні фінансові інструменти характеризуються тим, що видаються емітентом конкретному набувачу. При випуску неемісійних фінансових інструментів не вимагається здійснювати реєстрацію емісії. Такі інструменти називають комерційними фінансовими інструментами, оскільки найчастіше виникають внаслідок укладення комерційних правочинів. На відміну від емісійних фінансових інструментів, у яких існує один боржник і значна кількість кредиторів – осіб, які придбали емісійні фінансові інструменти одного випуску, комерційні фінансові

інструменти передбачають одного боржника і, як правило, одного кредитора. До комерційних (неемісійних) фінансових інструментів належать вексель, коносамент, закладна, форвард тощо[17].

1.3. Зарубіжний досвід залучення фінансових ресурсів місцевими громадами

Сучасний етап соціально-економічного розвитку України характеризується суттєвими трансформаційними змінами. Особливістю 2017 року є реалізація низки реформ, зокрема, територіальної, управлінської, бюджетної, правової, що зумовлені змінами в бюджетній системі України та взаємовідносинах між бюджетами різних рівнів, в контексті зміцнення самостійності місцевих бюджетів та місцевого самоврядування. Для більшості країн з розвинутою економікою чіткий розподіл функцій, повноважень та фінансових ресурсів між центром та регіонами – це аксіома, на якій базується держава та добробут її мешканців. В цьому плані, децентралізація – це не просто передача повноважень чи ресурсів, це насамперед, створення умов для розвитку, розширення компетенцій місцевих адміністративних органів, що діють у межах своєї компетенції самостійно та незалежно від центральної влади [1].

Ефективне задоволення потреб населення залежить від фінансової самодостатності території. Основою фінансової автономії органів місцевого влади є місцеві бюджети, які використовуються для регулювання господарських процесів, розвитку культури і освіти, вирішення соціальних проблем тощо. Місцеві бюджети виступають важливим елементом системи фінансового регулювання не тільки регіону, але й економіки загалом. У країнах Європи кожен бюджет самостійний і відокремлений від інших, причому бюджети адміністративних одиниць нижчого рівня не включені до бюджетів адміністративних одиниць вищого рівня. Наприклад, власні доходи місцевих бюджетів складають у Швеції та Швейцарії понад 70%, в Іспанії – 50%, у Норвегії – 56% доходів місцевих бюджетів. Це свідчить про те, що власні доходи

є основним джерелом надходжень до місцевих бюджетів унітарних європейських країн[5].

У таких країнах, як Греція, Південна Корея, Туреччина місцеві бюджети формують свої доходи виключно за рахунок податкових надходжень і не використовують трансфертів. У країнах з розвинутою економікою значну роль відіграють майнові податки, а саме: податки на нерухоме майно фізичних та юридичних осіб та податок на землю. Наприклад, частка майнових податків у структурі податкових надходжень місцевих бюджетів становить від 30-40% у Франції та Іспанії до 99,5% у Великобританії[5].

Місцеві органи влади у розвинутих країнах мають право надавати пільги для сплати податків, що надходять у місцеві бюджети. Створюючи особливі чи пільгові режими оподаткування, місцева влада залучає додаткові інвестиції, сприяє новому будівництву, розвитку зовнішньоекономічних зв'язків. Причому, досвід різних країн показує, що чим менш розвинута та чи інша територія, тим більші пільги надають їй органи влади з метою подолання відставання [38].

Децентралізація у розумінні розширення владних повноважень на місцевому рівні призводить до вищої ефективності публічного управління на нижчому рівні, а також підвищенню ефективності й якості надання суспільних послуг. Але перенесення значних владних повноважень і функцій з державного на місцеві рівні без відповідного фінансового забезпечення може призвести до негативних фінансових результатів. Тому важливим є пошук оптимального варіанту між обсягом наданих повноважень та їх підтримкою відповідними фінансовими ресурсами [41].

Дієвість цього механізму чітко прослідковується на прикладі як постсоціалістичних країн Європи (Польща, Словаччина, Естонія, Литва), так і розвинутих європейських держав (Швеція, Франція, Німеччина, Велика Британія тощо)[9].

З метою оцінки можливості апробації зарубіжного досвіду доцільно провести порівняльний аналіз практик проведення бюджетної децентралізації в країнах, які вирізняються високим рівнем фіскальної автономії, економіки яких

можна вважати орієнтиром сталого розвитку на основі парадигми фінансової (бюджетної) децентралізації.

Особливості організації місцевих фінансів та досвід проведення ефективних реформ бюджетної децентралізації відображено у таблиці 1.4.

Таблиця 1.4 — Порівняльна характеристика моделей децентралізації [42, 44, 56, 49, 55, 59]

Країна	Адміністративно-територіальні утворення	Бюджетна децентралізація	Політична децентралізація
1	2	3	4
Україна	Створено більше 159 об'єднаних територіальних громад	<ul style="list-style-type: none"> — розподіл податків між різними ланками бюджетної системи; — трансфертне фінансове вирівнювання (дотації, субвенції та інші види міжбюджетних трансфертів); — вагоме місце належить податку з доходів фізичних осіб (понад 20%), місцеві податки складають більше 14% (надефективним серед яких є податок на нерухомість); — джерела наповнення місцевих бюджетів розширено за рахунок переданих з державного бюджету низки податків та запроваджено нові збори. 	ВРУ ухвалила низку законів, якими: унормувала питання формування та виконання бюджетів об'єднаних територіальних громад, розширила їх повноваження на участь у податкових відносинах, в тому числі і по встановленню місцевих податків і зборів, а КМУ затвердив Методику формування спроможних територіальних громад, що дало можливість органам місцевого
Слова-ччина	скасовано області і замість трьох рівнів управління залишилось два: райони (38) і територіальні одиниці (121)	<ul style="list-style-type: none"> — фінансування власних функцій відбувається за рахунок власних доходів громад; — фінансування делегованих повноважень – за рахунок цільових трансфертів. 	<ul style="list-style-type: none"> — державна влада стала максимально відділена від місцевої; — уряд має обмежений перелік функцій

1	2	3	4
Німе- ччина	Територіальні одиниці: землі, округи, райони та общини (базова ланка).	<ul style="list-style-type: none"> — розподіл податків між різними ланками бюджетної системи; — громади наділені правом самостійно встановлювати податкові ставки та обирати джерела оподаткування. Серед власних податків – це промисловий, поземельний та споживчий, а також закріплені – прибутковий та податок з обороту; — основним місцевим податком є промисловий; — закріплення за кожним рівнем податків, які скеровуються лише до одного з бюджетів 	Громади приймають власні закони Землі є суб'єктами конституційного права, однак не можуть самостійно вести міжнародну політику
Польща	<ul style="list-style-type: none"> — кількість повітів і гмін скорочено до 379 та 2479; — кількість воєводств скорочено з 49 до 16; — триступенева система територіальних одиниць: «гміна – повіт – воєводство» 	<ul style="list-style-type: none"> — джерелами власних доходів бюджетів гміни стали: податок на нерухомість, сільськогосподарський податок, лісовий податок, податок з транспортних засобів, з доходів фізичних осіб, податок на спадщину, а також низка зборів: гербовий, місцевий, адміністративний та ін. — окрім того, доходи формуються надходженнями від податку на доходи фізичних та юридичних осіб; цільовими субвенціями, дотаціями. 	Розмежування функцій та повноважень між державою та органами місцевого самоврядування, при цьому уряд відповідає за зовнішню політику країни, національну безпеку, розвиток країни тощо, а місцева влада опікується наданням якісних послуг населенню

Враховуючи схожість концепцій реформи бюджетної децентралізації цікавим для України є досвід унітарної країни Польщі. Бюджетна децентралізація в Польщі була завершальною реформою після змін місцевого самоврядування та адміністративно-територіального устрою. Результатом таких реформ в країні стала триступенева система територіальних одиниць: «гміна – повіт – воєводство», замість «гміна – воєводство» [11]. Це стало рушійною силою у вибудовуванні раціональної, демократичної адміністративної системи із незалежним місцевим самоврядуванням. Децентралізація функцій та повноважень була підкріплена джерелами доходів, тобто наступним кроком

реформ стала бюджетна децентралізація. Джерела формування бюджету гміни відображено на рисунку 1.4.

Рисунок 1.4 — Джерела формування бюджету гміни [11, 42]

Результатом проведення реформ стало розмежування функцій та повноважень між державою та органами місцевого самоврядування, при цьому уряд відповідає за зовнішню політику країни, національну безпеку, розвиток країни тощо, а місцева влада опікується наданням якісних послуг населенню[9].

Джерела доходів бюджетів територіальних одиниць Німеччини - типові: податки, збори, часткові відрахування, державні асигнування, доходи з продажів, кредити. Згідно законодавства, громади наділені правом самостійно встановлювати податкові ставки та обирати джерела оподаткування. Серед власних податків – це промисловий, поземельний та споживчий, а також закріплені – прибутковий та податок з обороту. Основним місцевим податком є промисловий, ним обкладаються капітал і дохід всіх підприємств, які господарюють на території округу чи громади, окрім сільськогосподарських та ремісничих. Бюджети земель на 80% формуються власними надходженнями, решта - дотаціями та субвенціями. Особливістю бюджетної системи є закріплення за кожним рівнем податків, які скеровуються лише до одного з бюджетів. Бюджетна децентралізація в Німеччині передбачає участь держави в бюджетному регулюванні: федерація несе відповідальність за цілісність економічного розвитку країни, завдання земель – опікуватися культурою, освітою та наукою, а все що стосується життя громади відноситься до повноважень общин[45].

Натомість для унітарних країн (Польща, Швеція, Франція, Італія, Словаччина) характерна модель бюджетного унітаризму, за якого суб'єктами міжбюджетних відносин є центральні та органи місцевого самоврядування, при цьому центральні органи влади сповідують політику вирівнювання фінансового потенціалу територій та встановлення єдиних стандартів якості суспільних послуг. Більша частина суспільних послуг населенню фінансується з місцевих бюджетів, при цьому принципи розподілу функцій між ланками бюджетної системи можуть суттєво різнитися[59].

Прикладом могутньої унітарної держави, яка пішла шляхом децентралізації влади в організації місцевого самоврядування, досвід якої може становити практичний інтерес для України є Франція. Відомо, що ще в 90-х роках минулого століття ця країна була централізованою державою, яка завдяки низці проведених реформ (починаючи з 1982 р. і по даний час), спрямованих на підтримку розвитку місцевого самоврядування, зуміла провести децентралізацію влади, що послужило потужним імпульсом економічним ініціативам. Зміни в країні призвели до розподілу повноважень, функцій між різними адміністративними рівнями, як наслідок нарощення фінансової автономності та можливість надання якісних публічних послуг[45].

На сьогодні адміністративно-територіальний устрій Франції визначають п'ять ланок територіальних одиниць: комуна (базова одиниця), кантон, округ, департамент та регіон, при цьому кантон і округ не мають органів управління, натомість комуни, департаменти і регіони мають органи місцевого самоврядування та є територіальною основою діяльності самоврядних територіальних колективів. Регіони вважаються територіальною основою функціонування органів місцевого самоврядування на чолі з перфектами, які є гарантами реалізації національних інтересів та забезпечують адміністративне управління державними інститутами в регіоні. Проведені реформи децентралізації влади та фінансів дозволили підвищити самостійність влади на місцях та зміцнити автономію усіх ланок бюджетної системи. Частка місцевих бюджетів в зведеному бюджеті країни зростає до 60%; органи місцевого

самоврядування отримали право самостійно визначати ставки податків, в межах своєї компетенції, правда в межах, визначених парламентом Франції [45].

Фінансову базу муніципалітетів формують: закріплені податки (земельний податок на забудовані/незбудовані ділянки, територіальний економічний податок з підприємств, місцевий збір на освоєння надр). Серед місцевих податків (яких існує понад 30 видів!) є досить цікаві, як наприклад, податок на прибирання території чи збір на утримання палати ремесел чи збір на встановлення електроосвітлення. Як і у Польщі, жодна французька комуна не забезпечує себе доходами на всі 100%, і це при тому, що податкова система Франції вважається найжорсткішою в Європі та надто централізованою (доходи місцевого самоврядування більш як на 60% залежать від трансфертів!) [45].

Наріжним каменем організації місцевого самоврядування в Іспанії є закріплений в Конституції принцип автономії, згідно якого усі територіальні одиниці, що складають систему державно-територіального устрою країни, – муніципалітети (громади), провінції та автономні території – володіють автономією при вирішенні своїх справ. Модель іспанської автономії передбачає, що статус самоврядних одиниць мають не тільки «історичні національності» як історично сформовані регіони компактного проживання етнічних груп (Країна Басків, Каталонія, Галісія), а й кожен із муніципалітетів та провінцій [42]. Проведена у 80-х роках податкова реформа дозволила перерозподілити фінансові компетенції центральних та регіональних органів влади, унормувати порядок стягнення податків, які передавалися автономним утворенням, визначити систему податкового контролю та запобігання податковим правопорушенням. По сьогоднішній день експерти вважають, що практика Іспанії - це взірць вирішення проблеми бюджетного федералізму в межах податкової системи країни.

Ключовими бюджетоформуючими податками автономних одиниць Іспанії є податок на нерухомість, автотранспорт та на економічну діяльність [47]. Цікавою особливістю формування спроможних громад в цій країні є критерій чисельності населення. Наприклад, якщо чисельність населення менше 5 тис.

осіб, то органи місцевого самоврядування мають менше функціональних обов'язків, ніж громади з населенням 20 тис. осіб[60]. Інакше кажучи, більша громада – більші повноваження.

Цікавим в плані наслідування є позитивний досвід бюджетної децентралізації молодшої країни-члена ЄС Словаччини, яка має багато спільних з Україною рис. До незалежності країні були властиві: централізована бюджетна система; непрозорість фінансових потоків; ручний розподіл бюджетних коштів; практично відсутні інститути місцевого самоврядування та відсутність стимулів влади на місцях до нарощування власної ресурсної бази; масштабна корупція у всіх сферах економіки, галопуюче безробіття, тощо[45].

За конституцією з 1993 року Словацька Республіка - самостійна, унітарна держава. Починаючи з цього періоду Словаччина активно почала розбудовувати децентралізовану систему державної влади, а результатом стали зростання економічної активності на регіональному та місцевому рівні, розширення переліку повноважень та обсягів відповідальності за стан справ на «місцях» для органів місцевого самоврядування, динамічне зростання економіки тощо.

В Словаччині реформи були проведені поступово, в кілька етапів. Спочатку в 1990-1996рр. було скасовано області і замість трьох рівнів управління область – район – населений пункт залишилось два: райони (38) і територіальні одиниці (121). Такі зміни не були довершеними, оскільки й надалі зберігалася вертикаль влади і місцеве самоврядування й надалі було обмежено в своїх діях. Пізніше, в 2000 році була проведена широкомасштабна адміністративно-територіальна реформа (тривала до 2002 року), завдяки якій було вибудовано трирівневу модель державного управління – «громада – обласне самоуправління – держава» з високим рівнем автономності всіх гілок та відповідним фінансовим забезпеченням. На сьогодні Словаччина – це 8 самоврядних країв та 3000 громад. В результаті проведених реформ державна влада стала максимально відділена від місцевої, а більшість проблем було подолано. На відміну від України, уряд Словаччини має обмежений перелік

функцій, правда контроль в частині делегованих повноважень, за діяльністю місцевої влади зі сторони уряду існує по сьогодні [45].

Розширення прав громад та країв було підкріплено джерелами доходів, які в результаті реформи бюджетної системи (2005 р.) було передано на місцевий рівень. Загалом, фінансові ресурси були розподілені таким чином, що уряд і регіони отримали потужну фінансову базу для своєї діяльності. Сьогодні фінансування власних функцій відбувається за рахунок власних доходів громад; фінансування делегованих повноважень – за рахунок цільових трансфертів. Частка трансфертів в структурі доходів сягає не більше 30%, решта - власні надходження. Як і в Україні, вагоме місце належить податку з доходів фізичних осіб (понад 20%), місцеві податки складають більше 14% (надефективним серед яких є податок на нерухомість) [44]. В Україні впродовж останніх 10 років ці податки становили від 1% до 6% , правда з 2014 року тенденції помінялися в кращу сторону (про що вже йшлося в попередніх частинах дослідження) [49].

Особливістю посилення ступеня свободи місцевого самоврядування в унітарній країні, якою до 1998 року була Велика Британія, стало поступове зміцнення регіональної автономії Шотландії, Північної Ірландії, Лондона, графств та муніципалітетів. В результаті проведених реформ децентралізації значно розширилися права міст, муніципальних рад, зросла автономія їх місцевих бюджетів. На відміну від інших країн з широкою регіональною автономією, до місцевих податків Великобританії належить тільки один податок (!) – податок на майно, який формує третю частину доходів місцевих бюджетів. Цей податок стягується з власників та орендарів всіх видів майна виробничого та невиробничого призначення, а ставка визначається в залежності від потреб міста у фінансових ресурсах та може диференціюватися в залежності від міста[51]. Зрозуміло, що місцеві бюджети формують також неподаткові надходження (оренда та продаж землі, водних ресурсів) та відрахування від загальнодержавних податків (прибутковий податок з громадян, податок з корпорацій, ПДВ, акцизи) [45].

Щодо організації місцевого самоврядування в Італії, то відповідно до Конституції цієї країни, всі територіальні одиниці (комуни, провінції, міста та області) є автономними утвореннями з власним статусом, повноваженнями і функціями. В основі розмежування компетенцій між рівнями влади закладено принцип субсидіарності, диференціації і пропорційності [42]. Цікавою особливістю організації влади є відсутність сталої кількості комун (базової ланки), в силу того, що законом дозволено об'єднуватись чи розділяти, виходячи з інтересів мешканців громади. Наразі в країні нараховується 110 провінцій і 8048 комун [57]. Попри трирівневу систему організації влади та широкі повноваження регіонів, Італія є єдиною та неподільною республікою, яка визнає та всіляко сприяє місцевому самоврядуванню. Потрібно зазначити, що реформа децентралізації в Італії не є завершеною і триває по сьогодні. Заради справедливості слід зазначити, що попри проведені реформи децентралізації влади та фінансів, існуюча система місцевого самоврядування не вирізняється досконалістю. До вагомих деструктивів експерти відносять дублювання повноважень на рівні провінцій, комун та регіонів, рівно як і дефіцит ресурсів для їх виконання. Така ситуація призводить до постійних конфліктів, непорозумінь, неякісного виконання обов'язків, а отже не може вважатися взірцем для наслідування. В Італії централізована фінансова система: частка місцевих податків у доходах місцевих бюджетів не перевищує 10%, а їх перелік визначається урядом країни. Серед муніципальних податків важливими є: податок на нерухомість, автотранспорт, економічну діяльність. Дефіцит місцевих (муніципальних) бюджетів компенсується дотаціями із центрального бюджету [45].

Якщо вести мову про унітарні країни з дуже високим ступенем фіскальної децентралізації та соціально орієнтованими економіками, то не можливо оминати увагою досвід Північних країн Європи (Швеція, Данія, Норвегія, Фінляндія). Жвавий інтерес ця четвірка скандинавських країн, із трирівневою системою бюджетів, викликає, в першу чергу тому, що вдало побудовані їх фінансові системи (з високим рівнем оподаткування!), які максимально

враховують інтереси громадян, громади і держави, дозволили стати лідерами по забезпеченню сталого розвитку. При цьому фіскальна автономія підкріплена домінуванням місцевих податків у доходах місцевих бюджетів[53]: в Швеції – 61%; Данії – 51%; Норвегії – 43%. Ключовою особливістю бюджетної децентралізації цих країн є чітка відповідність відповідальності органів місцевого самоврядування рівню повноважень та обсягам бюджетного забезпечення. Кожен рівень самоврядування (в Швеції, наприклад, муніципалітет на місцевому і ландстинг – на регіональному) має право встановлювати свої ставки податків. Якщо судити про рівень бюджетної децентралізації за критерієм частка видатків місцевих бюджетів у ВВП країни, то скандинавські країни мають найвищий в Європі показник – більше 15%. За показником частка власних доходів в доходах місцевих бюджетів ці країни теж займають лідируючі позиції – понад 50% [11].

Аналітики інформаційної кампанії Stronger Together відзначають, що фінансування місцевого самоврядування стало важливим каменем спотикання при реформуванні цієї сфери у європейських країнах. Наприклад, в Угорщині держава забезпечує близько 50% дохідної частини місцевих бюджетів, а їхні власні доходи не перевищують однієї третини. Місцева влада стверджує, що обсяг власних доходів для них недостатній. Місцевих податків в угорців чотири. Головний – податок з обороту, який сплачують розміщені на території громади підприємства. В середньому він дає 16% сукупного доходу громад, але там, де працюють великі підприємства, цей податок може забезпечувати 30-40% потреб місцевого бюджету [45].

Висновки до розділу 1

Узагальнюючи теоретичні інтерпретації сутності фінансових інструментів, можна зробити висновок, що фінансові інструменти – це сукупність фінансових продуктів (товарів і послуг фінансового ринку), які відображають одночасно права й зобов'язання учасників фінансових відносин, забезпечують ефективне

використання фінансових ресурсів (фінансового капіталу) з метою одержання доходу.

Більшість фінансових інструментів втілюються у цінних паперах, під якими розуміємо особливий об'єкт фінансового інвестування, який, з одного боку, забезпечує надходження від права володіння певними ресурсами матеріального характеру, тобто отримання доходу, а з іншого – відмежований від реального капіталу (сам по собі не має внутрішньої вартості, а лише підкріплений ним).

Провівши аналіз багатьох наукових праць та посібників, зазначимо, що до переліку критеріїв ефективності фінансових інструментів можна віднести: оборотність, ліквідність, дохідність фінансового інструмента, наявність в його конструкції захисного механізму від потенційних ризиків та його інформативність.

При цьому якісна оцінка фінансових інструментів передбачає певні цілі, принципи, виконує низку функцій та ґрунтується на теоріях фінансової науки.

Вартість цінних паперів залежить від багатьох зовнішніх та внутрішніх чинників, і ця залежність знайшла своє обґрунтування в наукових теоріях.

Характерною рисою фінансових інструментів є те, що вони передбачають одержання доходу у вигляді відсотків, дивідендів, курсової різниці тощо. Саме тому їх розглядають як інструменти інвестування.

Досліджено зарубіжний досвід з питання децентралізації. У країнах Європи кожен бюджет самостійний і відокремлений від інших, причому бюджети адміністративних одиниць нижчого рівня не включені до бюджетів адміністративних одиниць вищого рівня.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ТА АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ГРИМАЙЛІВСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

2.1 Загальна характеристика Гримайлівської об'єднаної територіальної громади

Гримайлівську об'єднану територіальну громаду створено 28.12.2016 року та затверджено рішенням першої сесії сьомого скликання Гримайлівської селищної ради від 28.12.2016 року №01 [68].

Гримайлівська територіальна громада була утворена внаслідок об'єднання двох сільських рад:

- Гримайлівська селищна рада - населення 2686 чол.
- Лежанівська сільська рада - населення 219 чол.

До складу громади входять:

- смт.Гримайлів(центр громади);
- с.Буцики;
- с.Оленівка;
- с.Лежанівка;
- с.Білинівка.

Селище Гримайлів – унікальний куточок на заході України, розташоване на південно-східній окраїні Тернопільської області, на півночі Гусятинського району в західній частині Подільського плато. Селище Гримайлів – компактний населений пункт, на південь від якого розташовані с.Оленівка, на південний схід с.Буцики, с.Лежанівка, с.Білинівка, – має багату історію, що сягає вглиб століть, надзвичайно зручне, історично обумовлене географічне положення, що створює ефективні передумови для розвитку сільськогосподарського виробництва та освітньої інфраструктури, працьовитих і енергійних громадян, що горять ідеєю забезпечити його ефективний розвиток та процвітання, відродити історичні та культурні традиції, наблизити сучасників до відновлення рідного краю та

покращення життя, дати можливість молодому поколінню реалізувати свої знання і вміння не в гірких закордонних заробітках, а на рідній землі, в дружній сім'ї односельчан, на благо власної родини та громади.

До архітектурних пам'яток в Гримайлові належить церква Покрови Пресвятої Богородиці. Її будівництво профінансувала Ізабелла Любомирська на місці згорілої дерев'яної церкви в 1806 році (Крип'якевич І., Олійник Г. 1931, Aftanazy R. 1995). Споруда зазнала пізніших перебудов. В плані храм однефний з хрестовими цегляними зводами. Стіни приміщення збудовані з природного каменя і цегли. Головний фасад має елементи бароко - лукові фронтони, півкруглі карнизи, пілястри. Дах, в основному, двосхилий, над вівтарем - трисхилий, покритий оцинкованою бляхою, вінчається бароковим куполом з кованим хрестом [68].

Село Білинівка – частина Гримайлівської громади, назва села походить, імовірно, від господарської діяльності місцевих жителів — «вибілювати полотно», що здійснювали на берегах ставків.

Перша письмова згадка про Білинівку походить з 1415 року.

На території села споруджена капличка Пресвятої Богородиці (1990) та насипана символічна могила УСС (1990) [68].

Буцики — село Гусятинського району Тернопільської області. Назва походить, імовірно, від прізвища Буць, Буц чи великого букового лісу, що ріс на околицях поселення.

Село розташоване на лівому березі річки Гнилої (права притока Збруча, басейн Дністра), за 33 км від районного центру.

Перша письмова згадка про Буцики — 1464 року

На території села нині діє церква Собору Пресвятої Богородиці. У храмі відбуваються почергові відправи громад УГКЦ та УПЦ КП, насипана символічна могила УСС (1990) [68].

Лежанивка — село Гусятинського району Тернопільської області. Розташоване на річці Гнилка, на сході району, частина Гримайлівської громади.

Перша писемна згадка — 1850.

На території села є церква Пресвятої Богородиці, пам'ятник Тарасові Шевченку, встановлено пам'ятний хрест на честь скасування панщини (1884), насипано символічну могилу УСС (1990) [68].

Оленівка — село Гусятинського району Тернопільської області. Розташоване на заході району. Раніше називалося Елеонорівка. Підпорядковане Гримайлівській об'єднаній територіальній громаді. На території села є церква святої Трійці (1997) [68].

Населені пункти, що входять до Гримайлівської ОТГ зображені на рисунку 2.1.

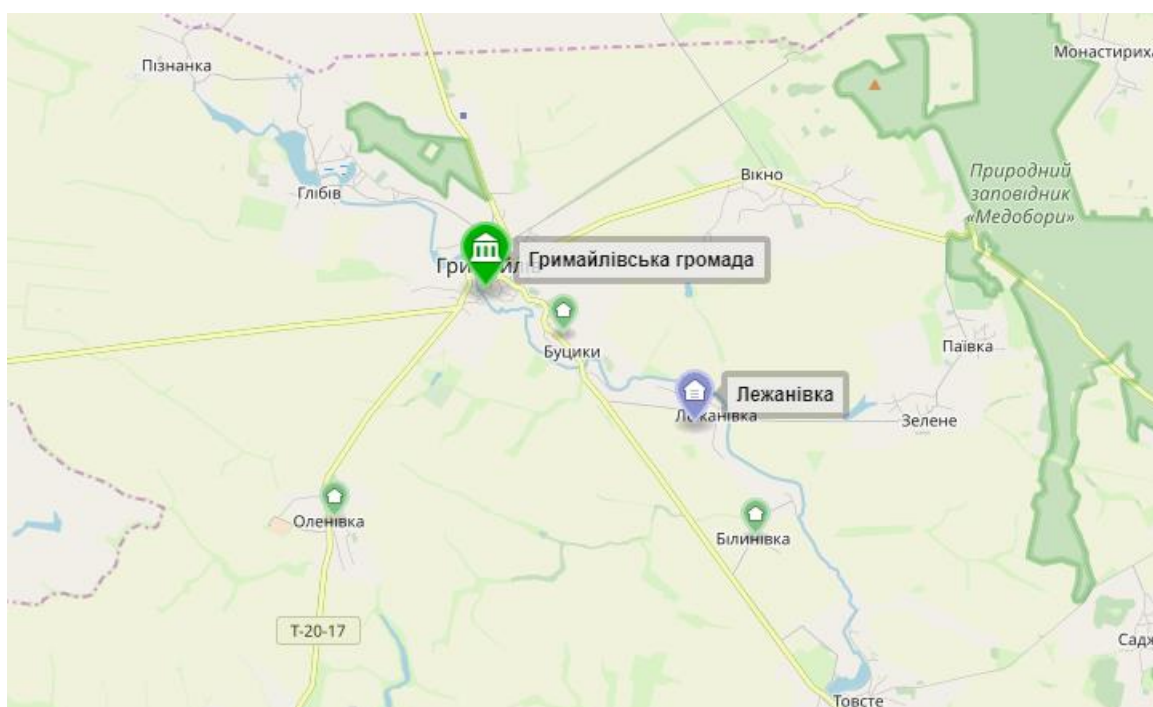

Рисунок 2.1 — Населені пункти, що входять до Гримайлівської ОТГ

Чисельність населення громади складає – 2905 чоловік.

Основним напрямом господарської діяльності на території громади є сільськогосподарське виробництво, а також підприємницька діяльність з надання послуг та торгівля[68].

Загальна площа землі по громаді становить 4503,8 га.

Основні сільськогосподарські підприємства:

- ПАП «Аркадія» - вирощування рослинницьких культур, таких як кукурудза, пшениця, ячмінь, соя, гречка, ріпак, цукровий буряк, соняшник;
- СВГФ «Вікторія-3» - вирощування зернових культур;
- ФГ «Лежанівське» - вирощування с/г продукції;
- ФГ «Брати» - вирощування с/г продукції;
- ФГ «САМОСИЛ» - вирощування с/г продукції.

Розглянемо паспорт Гримайлівської об'єднаної територіальної громади та відомості про території, що входять до складу спроможної територіальної громади.

Паспорт Гримайлівської територіальної громади зображений у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 — Паспорт Гримайлівської ОТГ

Найменування показника		Значення показника
1		2
1.	Чисельність населення станом на 1 січня 2017 р. у тому числі дітей:	2905
	дошкільного віку	128
	шкільного віку	241
2.	Кількість населених пунктів, що входять до складу спроможної територіальної громади	5
3.	Обсяг доходів (розрахунковий) спроможної територіальної громади, тис. гривень	5140.6
	у тому числі:	
	сформованих відповідно до статті 64 Бюджетного кодексу України	4264.0
	бюджету розвитку	96,0
	базової дотації	780,6
	реверсної дотації	
4.	Площа території спроможної територіальної громади, км ²	45.0
5.	Кількість закладів, що утримуються за рахунок бюджету органів місцевого самоврядування у тому числі:	
	загальноосвітніх навчальних закладів I—III ступеня	1
	загальноосвітніх навчальних закладів I—II ступеня	-
	загальноосвітніх навчальних закладів I ступеня	1
	дошкільних навчальних закладів	1
	закладів позашкільної освіти	2
	закладів культури	4
закладів фізичної культури	-	

1		2
5	фельдшерсько-акушерських пунктів	2
	амбулаторій, поліклінік	1
	Лікарень	-
	станцій швидкої допомоги	1
6.	Наявність приміщень для розміщення державних органів, установ, що здійснюють повноваження щодо:	
	правоохоронної діяльності	так
	реєстрації актів цивільного стану та майнових прав	так
	пенсійного забезпечення	так
	соціального захисту	так
	пожежної безпеки	так
	казначейського обслуговування	так
7.	Наявність приміщень для розміщення органів місцевого самоврядування	так

Джерело [68]

Відомості про території, що входять до складу спроможної територіальної громади наведені у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 Відомості про території, що входять до складу Гримайлівської ОТГ [68]

Порядковий номер	Найменування територіальних громад та населених пунктів, що входять до їх складу, із зазначенням адміністративного статусу	Чисельність населення станом на 1 січня 2017 р., осіб	Відстань до потенційного адміністративного центру спроможної територіальної громади, кілометрів
1	2	3	4
1	Гримайлівська селищна рада		
	сmt. Гримайлів	1972	
	с. Оленівка	328	5
	с.Буцики	386	2
2	Лежанівська сільська рада		
	с. Лежанівка	198	5
	с. Білинівка	21	8

Організаційна структура підприємства - це склад і співвідношення його внутрішніх ланок (цехів, ділянок, відділів, лабораторій та інших підрозділів), що становлять єдиний господарський об'єкт. Організаційна структура підприємства визначається її учасниками та засновниками. Елементами структури можуть бути як окремі працівники, служби так і окремі ланки апарату управління, а взаємозв'язки між ними підтримуються через горизонтальні і вертикальні зв'язки, які носять лінійний і функціональний характер. В рамках організаційної структури відбувається рух потоків інформації і прийняття управлінських рішень, у чому беруть участь менеджери всіх рівнів, категорій і професійної спеціалізації. [62, с. 179; 63, с. 189]

Гримайлівська ОТГ використовує лінійний тип організаційної структури, що зображена на рисунку 2.2. Лінійна організаційна структура являє собою систему управління, в якій кожний підлеглий має тільки одного керівника і в кожному підрозділі виконується весь комплекс робіт, пов'язаних з його управлінням [61].

Основними перевагами організаційної структури Гримайлівської ОТГ є:

- встановлення чітких і простих зв'язків між підрозділами;
- єдність і чіткість розпоряджень;
- оперативність у прийнятті рішень;
- особиста відповідальність керівника за кінцеві результати діяльності свого підрозділу.

Основним недоліком даної організаційної структури є те, що голова ОТГ перевантажений інформацією, великим потоком документації, безліччю контактів з підлеглими, вищими та суміжними організаціями.

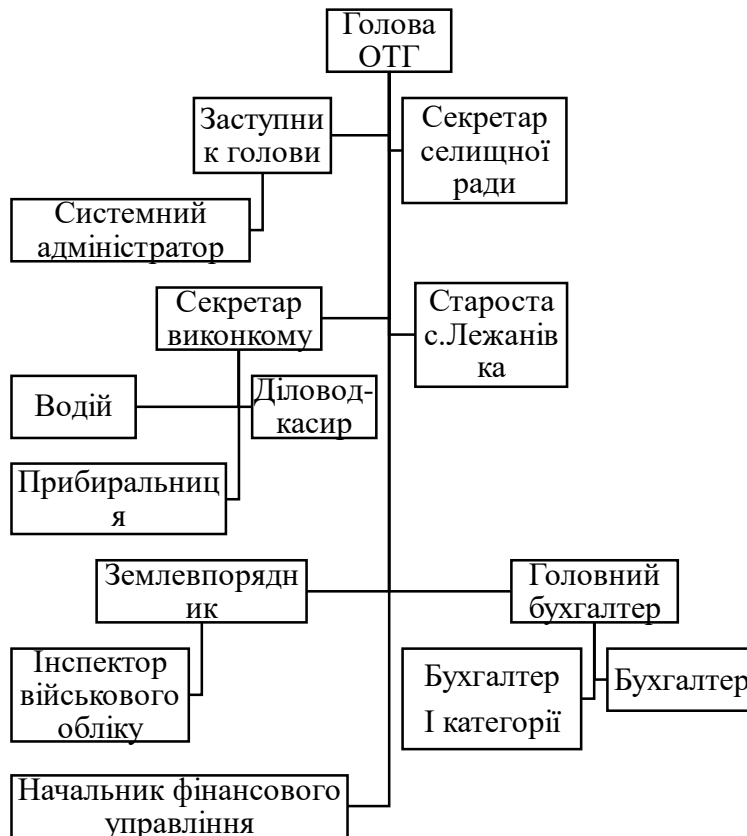

Рисунок 2.2 — Організаційна структура Гримайлівської ОТГ

Функції посадових осіб Гримайлівської ОТГ наведені у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 — Функції посадових осіб Гримайлівської ОТГ

№ п/п	Посади працівників	Функції (види діяльності) працівників
1	2	3
1	Голова ОТГ	<ul style="list-style-type: none"> — забезпечення здійснення повноважень органів виконавчої влади на відповідній території, додержання законодавства України; — організація роботи ради та її виконавчого комітету; — підписання рішення ради та її виконавчого комітету; — скликання сесії ради, внесення пропозицій та формування порядку денного сесій ради і головування на пленарних засіданнях ради; — призначення на посади та звільнення з посад керівників відділів, управлінь та інших виконавчих органів ради, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад, крім керівників дошкільних, загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів; — представлення територіальної громади, ради та її виконавчого комітету у відносинах з державними органами, іншими органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, громадянами.

1	2	3
2	Заступник голови ОТГ	<ul style="list-style-type: none"> — веде постійний контроль за господарсько-економічною діяльністю підприємств, організацій, що входять до комунальної власності ОТГ; — забезпечує ведення переговорів і укладення договорів із сторонніми організаціями і установами для досягнення задач ОТГ; — забезпечує постійне підвищення рівня професійних навиків працівників ОТГ та структурних підрозділів відповідно до цілей і стратегії; — контролює виконання працівниками ради та інших структурних підрозділів техніки безпеки та охорони праці, протипожежної та електричної безпеки, правил технічної експлуатації обладнання та мереж різного призначення.
3	Секретар селищної ради	<ul style="list-style-type: none"> — Скликає сесію ради у випадку, коли селищний голова не має можливості скликати сесію або відмовляється скликати сесію; — повідомляє депутатів і доводить до відома населення про час і місце проведення сесій, про питання, які передбачаються на розгляді сесії; — веде сесійні засідання ради у випадку, коли голова не має можливості або відмовляється їх вести; — здійснює нотаріальні дії, записи актів громадянського стану, особистий прийом громадян.
4	Секретар виконкому	<ul style="list-style-type: none"> — За дорученням голови організовує явку осіб, що входять до складу виконавчого комітету, на його засідання, повідомляє всіх учасників засідань про їх дату, час і місце проведення, про питання, які виносяться на розгляд виконкому; — організовує підготовку матеріалів на розгляд виконкому: довідок, доповідних записок, заяв, проектів рішень та інших документів; — веде протоколи засідань виконкому і відповідає за їх належне оформлення; — розробляє проект інструкції з питань діловодства ради та виконкому; — питання соціального захисту населення, організація надання субсидій населенню відповідно до законодавства.
5	Начальник фінансового управління	<ul style="list-style-type: none"> — Здійснює керівництво діяльністю фінансового відділу Гримайлівської селищної ради, розподіляє обов'язки між працівниками відділу та контролює їх роботу; — розробляє проект селищного бюджету та зміни до нього; — розглядає кошториси всіх бюджетних установ селищної ради; — складає фінансову звітність в порядку, встановленому законодавству.

1	2	3
6	Головний бухгалтер	<ul style="list-style-type: none"> — Визначає, формулює, здійснює і координує організацію бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності селищної ради; — здійснює контроль за ефективним використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів; — організує та контролює складання розрахунків щодо використання бюджетних коштів, своєчасність і правильність складання звітності; — організовує складання щомісячного бухгалтерського обліку, квартальних та річних звітів; — керує працівниками бухгалтерії селищної ради; — нараховує та веде облік плати за видачу в оренду приміщень комунальної власності; — складає і здає звіти пов'язані з фінансово-господарською діяльністю селищної ради.
7	Землевпорядник	<ul style="list-style-type: none"> — Веде кількісний та якісний облік землевласників та землекористувачів з метою отримання всебічної інформації про характер використання земель, для чого необхідно; — веде земельно-кадастрову книгу, вносить записи про всі зміни у складі земель землевласників та землекористувачів в книзі та на планово-картографічному матеріалі; — стежить за цільовим використанням земель на території ради.

Чисельність персоналу в керуючому апараті залишається постійною. На початку 2019 року на посаду заступника голови ОТГ було прийнято нового працівника. До цього часу вакансія довгий час залишалась вільною.

2.2 Аналіз фінансово-господарської діяльності Гримайлівської об'єднаної територіальної громади

Гримайлівська ОТГ є досить «молодою», але напрочуд перспективною громадою. Як керівництво, так і жителі громади роблять великі внески для розвитку та ефективного функціонування громади, порівняно з іншими громадами.

Для перевірки якості планування витрат, а саме обґрунтованості кошторисів, а також для проведення аналізу витрат та продуктивності роботи органу місцевого самоврядування та контролю за цільовим використанням

коштів, використовуються дані бухгалтерського обліку і звітності про показники діяльності даного органу. Без проведення цього аналізу неможливо встановити порушень у фінансово-господарських операціях та ризики, що можуть виникнути від їх спричинення.

Здійснено аналіз використання коштів загального фонду Гримайлівської ОТГ за 2017-2018 рр.

Аналіз використання коштів загального фонду Гримайлівської ОТГ наведено у таблиці 2.4.

Оскільки громаду було створено 28.12.2016 року, то використовуємо показники лише за 2017 та 2018 роки.

Таблиця 2.4 — Аналіз використання коштів загального фонду Гримайлівської ОТГ

№ п/п	Код	Найменування	2017р. грн.	2018р. грн.	Відхилення	
					абсолютне, грн	відно сне,%
1	2	3	4	5	6	7
1	2100	Оплата праці і нарахування на заробітну плату	3340807,00	13586887,00	10246080,00	75,41
2	2110	Оплата праці	2718698,00	11079901,00	8361203,00	75,46
3	2111	Заробітна плата	2718698,00	11079901,00	8361203,00	75,46
4	2120	Нарахування на оплату праці	622109,00	2506986,00	1884877,00	75,18
5	2200	Використання товарів і послуг	1124188,00	2364511,00	1240323,00	52,46
6	2210	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	386500,00	514000,00	127500,00	24,81
7	2220	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	500,00	1500,00	1000,00	66,67
8	2230	Продукти харчування	75000,00	218450,00	143450,00	65,67
9	2240	Оплата послуг (крім комунальних)	145700,00	267400,00	121700,00	45,51
10	2270	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	516488,00	1332700,00	816212,00	61,24
11	2272	Оплата водопостачання та водовідведення	9200,00	20200,00	11000,00	54,46
12	2273	Оплата електроенергії	180000,00	371500,00	191500,00	51,55

1	2	3	4	5	6	7
13	2274	Оплата природного газу	327288,00	866000,00	538712,00	62,21
14	2600	Поточні трансферти	11467287,00	3010702,00	-8456585,00	-280,88
15	2620	Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	11464287,00	3010702,00	-8453585,00	-280,78
16	2700	Соціальне забезпечення	25000,00	25000,00	0,00	0,00
17	2730	Інші виплати населенню	25000,00	25000,00	0,00	0,00
18	2800	Інші поточні видатки	2000,00	3500,00	1500,00	42,86
19	Усього	15959282,00	18990600,00	3031318,00	15,96	

Як бачимо, більшість показників зросла у 2018 році порівняно із 2017 роком. Витрати, що стосуються оплати праці, пов'язані із зростанням мінімальної заробітної плати, що призвело до більших затрат з місцевого бюджету. Витрати на комунальні послуги зросли, оскільки ціни на них значно зросли у 2018 році. Тільки витрати на трансферти у 2018 році зменшились порівняно із 2017 роком.

За даними, наведеними у таблиці 2.4, можна стверджувати, що сума фактично використаних коштів у 2018 році зросла, порівняно із 2017 на 15,96%.

Наступним важливим блоком питань аналізу фінансового забезпечення виконання владних повноважень Гримаїлівською ОТГ розглянемо стан виконання його бюджету за доходами.

Дослідимо ступінь виконання плану доходів Гримаїлівської ОТГ за 2017 рік.

Ступінь виконання плану доходів Гримаїлівської ОТГ за 2017 рік зображено у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 — Ступінь виконання плану доходів Гримаїлівської ОТГ за 2017 рік

№ п/п	Доходи	Уточ. план за період	Факт	Абсолютне відхилення	% вико навик
1	2	3	4	5	6
1	Податкові надходження	6771782,00	7832985,30	1061203,30	115,67
2	Податки на доходи, на прибуток, на збільшення ринкової вартості	4197380,00	5031985,99	834605,99	119,88
3	Податок та збір на доходи фізичних осіб	4197380,00	5031985,99	834605,99	119,88
4	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку у вигляді заробітної плати	2944700,00	3290160,56	345460,56	111,73
5	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку інших ніж заробітна плата	1232680,00	1705619,06	472939,06	138,37
6	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується фізичними особами за результатами річного декларування	20000,00	36206,37	16206,37	181,03
7	Внутрішні податки на товари та послуги	186500,00	174418,88	-12081,12	93,52
8	Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)	0,00	29162,46	29162,46	0,00
9	Пальне	0,00	29162,46	29162,46	0,00
10	Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)	0,00	111789,42	111789,42	0,00
11	Пальне	0,00	111789,42	111789,42	0,00
12	Акцизний податок з реалізації суб`єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів	186500,00	33467,00	-153033,00	17,94
13	Місцеві податки	2387902,00	2597699,31	209797,31	108,79
14	Податок на майно	635100,00	703701,86	68601,86	110,80

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6
15	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	26600,00	26817,42	217,42	100,82
16	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	15700,00	15749,26	49,26	100,31
17	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	32000,00	42771,62	10771,62	133,66
18	Земельний податок з юридичних осіб	135000,00	158277,62	23277,62	117,24
19	Орендна плата з юридичних осіб	250000,00	290662,98	40662,98	116,27
20	Земельний податок з фізичних осіб	121800,00	125496,27	3696,27	103,03
21	Орендна плата з фізичних осіб	54000,00	43926,69	-10073,31	81,35
22	Єдиний податок	1752802,00	1893997,45	141195,45	108,06
23	Єдиний податок з юридичних осіб	302400,00	318894,07	16494,07	105,45
24	Єдиний податок з фізичних осіб	704500,00	869132,61	164632,61	123,37
25	Єдиний податок з сільськогосподарських товаровиробників, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків	745902,00	705970,77	-39931,23	94,65
26	Інші податки та збори	0,00	28881,12	28881,12	0,00
27	Податки та збори, не віднесені до інших категорій	0,00	28881,12	28881,12	0,00
28		0,00	28881,12	28881,12	0,00
29	Неподаткові надходження	0,00	12944,33	12944,33	0,00
30	Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	0,00	472,26	472,26	0,00
31	Плата за надання адміністративних послуг	0,00	392,36	392,36	0,00
32	Плата за надання інших адміністративних послуг	0,00	72,36	72,36	0,00

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6
33	Адміністративний збір за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень	0,00	320,00	320,00	0,00
34	Державне мито	0,00	79,90	79,90	0,00
35	Державне мито, що сплачується за місцем розгляду та оформлення документів, у тому числі за оформлення документів на спадщину і дарування	0,00	79,90	79,90	0,00
36	Інші неподаткові надходження	0,00	12472,07	12472,07	0,00
37	Інші надходження	0,00	12472,07	12472,07	0,00
38	Інші надходження	0,00	3161,79	3161,79	0,00
39	Кошти за шкоду, що заподіяна на земельних ділянках державної та комунальної власності, які не надані у користування та не передані у власність, внаслідок їх самовільного зайняття, і т.д	0,00	9310,28	9310,28	0,00
40	Офіційні трансферти	8684200,00	8639200,00	-45000,00	99,48
41	Від органів державного управління	8684200,00	8639200,00	-45000,00	99,48
42	Дотації	2000100,00	2000100,00	0,00	100,00
43	Базова дотація	780600,00	780600,00	0,00	100,00
44	Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я	1219500,00	1219500,00	0,00	100,00
45	Субвенції	6684100,00	6639100,00	-45000,00	99,33
46	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад	248200,00	248200,00	0,00	100,00
47	Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	4163000,00	4163000,00	0,00	100,00
48	Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	2146400,00	2146400,00	0,00	100,00
49	Інші субвенції	115000,00	70000,00	-45000,00	60,87
50	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами	11500,00	11500,00	0,00	100,00
51	Всього без урахування трансферт	6771782,00	7845929,63	1074147,63	115,86

1	2	3	4	5	6
52	Всього	15455982,00	16485129,63	1029147,63	106,66

Як бачимо, практично більшість фактичних показників у 2017 році є значно більшими, від планових. Це свідчить про те, що планові показники були виконані, та навіть перевиконані Гримайлівською ОТГ.

Результати проведеного аналізу свідчать про прийнятність загального рівня виконання плану, що становить 106,66%.

Дослідимо ступінь виконання плану доходів Гримайлівської ОТГ за 2018 рік.

Ступінь виконання плану доходів Гримайлівської ОТГ за 2018 рік зображено у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 — Ступінь виконання плану доходів Гримайлівської ОТГ за 2018 рік

№ п/п	Доходи	Уточ.пл. за період	Факт	Абсолютне відхилення	% викон.
1	2	3	4	5	6
1	Податкові надходження	8132039,00	8476977,64	344938,64	104,24
2	Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості	5139405,00	5347443,77	208038,77	104,05
3	Податок та збір на доходи фізичних осіб	5139405,00	5347443,77	208038,77	104,05
4	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку у вигляді заробітної плати	3401300,00	4118414,73	717114,73	121,08
5	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку інших ніж заробітна плата	1708405,00	1203745,03	-504659,97	70,46
6	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується фізичними особами за результатами річного декларування	29700,00	25284,01	-4415,99	85,13
7	Внутрішні податки на товари та послуги	171250,00	178553,33	7303,33	104,26

Продовження таблиці 2.6

1	2	3	4	5	6
8	Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)	28800,00	31297,69	2497,69	108,67
9	Пальне	28800,00	31297,69	2497,69	108,67
10	Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)	110000,00	127819,64	17819,64	116,20
11	Пальне	110000,00	127819,64	17819,64	116,20
12	Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів	32450,00	19436,00	-13014,00	59,90
13	Місцеві податки	2821384,00	2950980,54	129596,54	104,59
14	Податок на майно	700000,00	627194,39	-72805,61	89,60
15	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	26000,00	2715,52	-23284,48	10,44
16	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	15000,00	15306,42	306,42	102,04
17	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	42000,00	83903,22	41903,22	199,77
18	Земельний податок з юридичних осіб	158000,00	91660,43	-66339,57	58,01
19	Орендна плата з юридичних осіб	290000,00	163603,01	-126396,99	56,41
20	Земельний податок з фізичних осіб	125000,00	98771,44	-26228,56	79,02
21	Орендна плата з фізичних осіб	44000,00	171234,35	127234,35	389,17
22	Єдиний податок	2121384,00	2323786,15	202402,15	109,54
23	Єдиний податок з юридичних осіб	370000,00	357399,67	-12600,33	96,59
24	Єдиний податок з фізичних осіб	940000,00	1009037,81	69037,81	107,34
25	Єдиний податок з сільськогосподарських товаровиробників, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків	811384,00	957348,67	145964,67	117,99

Продовження таблиці 2.6

1	2	3	4	5	6
26	Неподаткові надходження	0,00	37448,48	37448,48	0,00
27	Доходи від власності та підприємницької діяльності	0,00	2431,00	2431,00	0,00
28	Інші надходження	0,00	2431,00	2431,00	0,00
29	Адміністративні штрафи та інші санкції	0,00	2431,00	2431,00	0,00
30	Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	0,00	7271,54	7271,54	0,00
31	Плата за надання адміністративних послуг	0,00	3016,49	3016,49	0,00
32	Плата за надання інших адміністративних послуг	0,00	3016,49	3016,49	0,00
33	Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном	0,00	4192,83	4192,83	0,00
34	Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності	0,00	4192,83	4192,83	0,00
35	Державне мито	0,00	62,22	62,22	0,00
36	Державне мито, що сплачується за місцем розгляду та оформлення документів, у тому числі за оформлення документів на спадщину і дарування	0,00	62,22	62,22	0,00
37	Інші неподаткові надходження	0,00	27745,94	27745,94	0,00
38	Інші надходження	0,00	27745,94	27745,94	0,00
39	Інші надходження	0,00	2043,90	2043,90	0,00
40	Кошти за шкоду, що заподіяна на земельних ділянках державної та комунальної власності, які не надані у користування та не передані у власність, внаслідок їх самовільного зайняття, використання не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючо	0,00	25702,04	25702,04	0,00
41	Офіційні трансферти	10646262,00	10612039,64	-34222,36	99,68
42	Від органів державного управління	10646262,00	10612039,64	-34222,36	99,68
43	Дотації з державного бюджету місцевим бюджетам	711800,00	711800,00	0,00	100,00

Продовження таблиці 2.6

1	2	3	4	5	6
44	Базова дотація	711800,00	711800,00	0,00	100,00
45	Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я	0,00	0,00	0,00	0,00
46	Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам	8053300,00	8053300,00	0,00	100,00
47	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад	508400,00	508400,00	0,00	100,00
48	Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	4814200,00	4814200,00	0,00	100,00
49	Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	2261700,00	2261700,00	0,00	100,00
50	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій	469000,00	469000,00	0,00	100,00
51	Дотації з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам	1472100,00	1472100,00	0,00	100,00
52	Дотація з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету	1472100,00	1472100,00	0,00	100,00
53	Субвенції з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам	409062,00	374839,64	-34222,36	91,63
54	Субвенція з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	24500,00	24500,00	0,00	100,00
55	Субвенція з місцевого бюджету на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти 'Нова українська школа' за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	94862,00	94431,00	-431,00	99,55
56	Інші субвенції з місцевого бюджету	289700,00	255908,64	-33791,36	88,34
57	Всього без урахування трансферт	8132039,00	8514426,12	382387,12	104,70

1	2	3	4	5	6
58	Всього	18778301,00	19126465,76	348164,76	101,85

Як бачимо, практично більшість фактичних показників у 2018 році є більшими, від планових. Це свідчить про те, що планові показники були виконані, та навіть перевиконані Гримайлівською ОТГ.

Результати проведеного аналізу свідчать про прийнятність загального рівня виконання плану, що становить 101,85%.

Порівняємо суму доходів та темпи зміни даного показника у 2018 році порівняно з 2017 роком.

Таблиця 2.7 — Порівняльний аналіз суми доходів та темпи зміни даного показника за 2017-2018 роки

№ п/п	Доходи	2017 р.	2018 р.	+/-	Темпи зміни показників поточного періоду порівняно зі звітним, %
1	2	3	4	5	6
2	Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості	5031985,99	5347443,77	315457,78	5,90
3	Податок та збір на доходи фізичних осіб	5031985,99	5347443,77	315457,78	5,90
4	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку у вигляді заробітної плати	3290160,56	4118414,73	828254,17	20,11
5	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку інших ніж заробітна плата	1705619,06	1203745,03	-501874,03	-41,69

Продовження таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6
6	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується фізичними особами за результатами річного декларування	36206,37	25284,01	-10922,36	-43,20
7	Внутрішні податки на товари та послуги	174418,88	178553,33	4134,45	2,32
8	Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)	29162,46	31297,69	2135,23	6,82
9	Пальне	29162,46	31297,69	2135,23	6,82
10	Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)	111789,42	127819,64	16030,22	12,54
11	Пальне	111789,42	127819,64	16030,22	12,54
12	Акцизний податок з реалізації суб`єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів	33467,00	19436,00	-14031,00	-72,19
13	Місцеві податки	2597699,31	2950980,54	353281,23	11,97
14	Податок на майно	703701,86	627194,39	-76507,47	-12,20
15	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об`єктів житлової нерухомості	26817,42	2715,52	-24101,90	-887,56
16	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об`єктів нежитлової нерухомості	15749,26	15306,42	-442,84	-2,89
17	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об`єктів нежитлової нерухомості	42771,62	83903,22	41131,60	49,02
18	Земельний податок з юридичних осіб	158277,62	91660,43	-66617,19	-72,68

Продовження таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6
19	Орендна плата з юридичних осіб	290662,98	163603,01	-127059,97	-77,66
20	Земельний податок з фізичних осіб	125496,27	98771,44	-26724,83	-27,06
21	Орендна плата з фізичних осіб	43926,69	171234,35	127307,66	74,35
22	Єдиний податок	1893997,45	2323786,15	429788,70	18,50
23	Єдиний податок з юридичних осіб	318894,07	357399,67	38505,60	10,77
24	Єдиний податок з фізичних осіб	869132,61	1009037,81	139905,20	13,87
25	Єдиний податок з сільськогосподарських товаровиробників, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків	705970,77	957348,67	251377,90	26,26
26	Неподаткові надходження	12944,33	37448,48	24504,15	65,43
27	Доходи від власності та підприємницької діяльності	0,00	2431,00	2431,00	100,00
28	Інші надходження	0,00	2431,00	2431,00	100,00
29	Адміністративні штрафи та інші санкції	0,00	2431,00	2431,00	100,00
30	Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	472,26	7271,54	6799,28	93,51
31	Плата за надання адміністративних послуг	392,36	3016,49	2624,13	86,99
32	Плата за надання інших адміністративних послуг	72,36	3016,49	2944,13	97,60
33	Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном	0,00	4192,83	4192,83	100,00

1	2	3	4	5	6
34	Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності	0,00	4192,83	4192,83	100,00
35	Державне мито	79,90	62,22	-17,68	-28,42
36	Державне мито, що сплачується за місцем розгляду та оформлення документів, у тому числі за оформлення документів на спадщину і дарування	79,90	62,22	-17,68	-28,42
37	Інші неподаткові надходження	12472,07	27745,94	15273,87	55,05
38	Інші надходження	12472,07	27745,94	15273,87	55,05
39	Інші надходження	3161,79	2043,90	-1117,89	-54,69
40	Кошти за шкоду, що заподіяна на земельних ділянках державної та комунальної власності, які не надані у користування та не передані у власність, внаслідок їх самовільного зайняття, використання не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючо	9310,28	25702,04	16391,76	63,78
41	Офіційні трансферти	8639200,00	10612039,64	1972839,64	18,59
42	Від органів державного управління	8639200,00	10612039,64	1972839,64	18,59
43	Дотації з державного бюджету місцевим бюджетам	2000100,00	711800,00	-1288300,00	-180,99
44	Базова дотація	780600,00	711800,00	-68800,00	-9,67
45	Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я	1219500,00	0,00	-1219500,00	0,00

Продовження таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6
46	Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам	6639100,00	8053300,00	1414200,00	17,56
47	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад	248200,00	508400,00	260200,00	51,18
48	Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	4163000,00	4814200,00	651200,00	13,53
49	Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	2146400,00	2261700,00	115300,00	5,10
50	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій	0,00	469000,00	469000,00	100,00
51	Дотації з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам	0,00	1472100,00	1472100,00	100,00
52	Дотація з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету	0,00	1472100,00	1472100,00	100,00
53	Субвенції з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам	0,00	374839,64	374839,64	100,00
54	Субвенція з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	11500,00	24500,00	13000,00	53,06

Продовження таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6
55	Субвенція з місцевого бюджету на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти 'НУШ' за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	0,00	94431,00	94431,00	100,00
56	Інші субвенції з місцевого бюджету	70000,00	255908,64	185908,64	72,65
57	Всього без урахування трансферт	7845929,63	8514426,12	668496,49	7,85
58	Всього	16485129,63	19126465,76	2641336,13	13,81

Отже, вище наведені показники в загальному зросли у 2018 році, порівняно з 2017 роком на 13,81%.

Як бачимо з проведених аналізів та розрахунків, видатки у 2018 році зросли на 15,96% або 3031318,00 грн. Плани виконання бюджету були виконані на 106,66% у 2017 році, на 101,85% у 2018 році. Сума доходів зросла у 2018 році порівняно з 2017 роком на 13,81 %.

2.3 Аналіз стану використання фінансових інструментів, що наявні у Гримайлівській об'єднаній територіальній громаді

Основними джерелами фінансування діяльності Гримайлівської селищної ради у 2018 році були власні доходи у сумі 5024,805 тис.грн. Освітня субвенція у сумі 4163,0 тис.грн., медична субвенція у сумі 2146,4 тис.грн., яка була перерозподілена відповідно на первинну ланку медицини в сумі 1502,480 тис.грн. та вторинну ланку медицини 643,920 тис.грн [68].

Для поповнення бюджету ОТГ та збільшення надходжень до нього у 2018 році, рішенням селищної ради було прийнято план діяльності з підготовки проектів регуляторних актів. Для розробки кожного з актів було призначено підрозділ, що буде відповідати за нього.

План діяльності з підготовки проектів регуляторних актів Гримайлівської ОТГ на 2018 рік наведений у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 — План діяльності з підготовки проектів регуляторних актів
Гримайлівської ОТГ на 2018 рік [68]

№ п/п	Вид	Назва проекту регуляторного акту	Обґрунтування необхідності прийняття	Строки підготовки	Підрозділ відповідальний за розробку	Примітка (спосіб оприлюднення)
1	2	3	4	5	6	7
1	Рішення сесії селищної ради	Про встановлення ставок земельного податку на території Гримайлівської селищної ради на 2019 рік	Впорядкування нарахування плати за землю у формі земельного податку	Перше півріччя 2018 року	Постійна комісія селищної ради з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів, екології, соціального розвитку селища	Веб-сайт
2	Рішення сесії селищної ради	Про затвердження порядку встановлення орендної плати за земельні ділянки населених пунктах Гримайлівської селищної ради на 2019 рік	Впорядкування нарахування плати за землю у формі орендної плати	Перше півріччя 2018 року	Постійна комісія селищної ради з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів, екології, соціального розвитку селища	Веб-сайт
3	Рішення сесії селищної ради	Про затвердження ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території Гримайлівської селищної ради на 2019 рік	Поповнення бюджету селищної ради та забезпечення контролю за своєчасною сплатою податку	Перше півріччя 2018 року	Постійна комісія селищної ради з питань планування, бюджету і фінансів, житлово-комунального господарства	Веб-сайт
4	Рішення сесії селищної ради	Про затвердження транспортного податку на території Гримайлівської селищної ради Гусятинського району Тернопільської області на 2019 рік	Поповнення бюджету селищної ради та забезпечення контролю за своєчасною сплатою податку	Перше півріччя 2018 року	Постійна комісія селищної ради з питань планування, бюджету і фінансів, житлово-комунального господарства та торгівельно-побутового обслуговування населення	Веб-сайт

1	2	3	4	5	6	7
5.	Рішення сесії селищної ради	Про затвердження ставок єдиного податку на території Гримайлівської селищної ради Гусятинського району Тернопільської області на 2019 рік	Поповнення бюджету селищної ради та забезпечення контролю за своєчасною сплатою податку	Перше півріччя 2018 року	Постійна комісія селищної ради з питань планування, бюджету і фінансів, житлово-комунального господарства та торгівельно-побутового обслуговування населення	Веб-сайт
6	Рішення сесії селищної ради	Про продаж земельних ділянок комунальної власності Гримайлівської селищної ради або прав на них на конкурентних засадах(земельних торгах)	Збільшення надходження коштів до місцевого бюджету	Протягом 2018 року	Постійна комісія селищної ради з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів, екології, соціального розвитку селища	Веб-сайт

Для поповнення бюджету ОТГ та збільшення надходжень до нього у 2019 році, рішенням селищної ради було прийнято план діяльності з підготовки проектів регуляторних актів. Для розробки кожного з актів було призначено підрозділ, що буде відповідати за нього.

План діяльності з підготовки проектів регуляторних актів Гримайлівської ОТГ на 2019 рік наведений у таблиці 2.9.

Таблиця 2.9 — План діяльності з підготовки проектів регуляторних актів Гримайлівської ОТГ на 2019 рік [68]

№ п/п	Вид	Назва проекту регуляторного акту	Обґрунтування необхідності прийняття	Строки підготовки	Підрозділ відповідальний за розробку	Примітка (спосіб оприлюднення)
1	2	3	4	5	6	7
1	Рішення сесії селищної ради	Про встановлення ставок земельного податку на території Гримайлівської селищної ради на 2020 рік	Впорядкування нарахування плати за землю у формі земельного податку	Перше півріччя 2019 року	Постійна комісія селищної ради з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів, екології, соціального розвитку селища	Веб-сайт

Продовження таблиці 2.9

1	2	3	4	5	6	7
2	Рішення сесії селищної ради	Про затвердження порядку встановлення орендної плати за земельні ділянки в межах населених пунктів Гримайлівської селищної ради на 2020 рік	Впорядкування нарахування плати за землю у формі орендної плати	Перше півріччя 2019 року	Постійна комісія селищної ради з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів, екології, соціального розвитку селища	Веб-сайт
3	Рішення сесії селищної ради	Про затвердження ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території Гримайлівської селищної ради на 2020 рік	Поповнення бюджету селищної ради та забезпечення контролю за своєчасною сплатою податку	Перше півріччя 2019 року	Постійна комісія селищної ради з питань планування, бюджету і фінансів, житлово-комунального господарства та	Веб-сайт
4	Рішення сесії селищної ради	Про затвердження транспортного податку на території Гримайлівської селищної ради Гусятинського району Тернопільської області на 2020 рік	Поповнення бюджету селищної ради та забезпечення контролю за своєчасною сплатою податку	Перше півріччя 2019 року	Постійна комісія селищної ради з питань планування, бюджету і фінансів, житлово-комунального господарства та торгівельно-побутового обслуговування населення	Веб-сайт
5.	Рішення сесії селищної ради	Про затвердження ставок єдиного податку на території Гримайлівської селищної ради Гусятинського району Тернопільської області на 2020 рік	Поповнення бюджету селищної ради та забезпечення контролю за своєчасною сплатою податку	Перше півріччя 2019 року	Постійна комісія селищної ради з питань планування, бюджету і фінансів, житлово-комунального господарства та торгівельно-побутового обслуговування населення	Веб-сайт

1	2	3	4	5	6	7
6	Рішення сесії селищної ради	Про продаж земельних ділянок комунальної власності Гримайлівської селищної ради або прав на них на конкурентних засадах(земельних торгах)	Збільшення надходження коштів до місцевого бюджету	Протягом 2019 року	Постійна комісія селищної ради з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів, екології, соціального розвитку селища	Веб-сайт

Для розвитку як кожного села, так і громади в цілому і реалізації різноманітних проектів використовують різні фінансові інструменти.

До розвитку Гримайлівської об'єднаної територіальної громади долучаються як її жителі, так і спонсори, підприємства яких функціонують на її території.

Так, 07.07.2019 року, на площі ім.Пулюя у смт.Гримайлів відбулося урочисте відкриття фонтану. Кошти для монтажу фонтану частково було взято з бюджету громади. Іншу частину коштів виділив житель с.Оленівка, директор ПАП «Аркадія», депутат Тернопільської обласної ради Микола Пилипів.

На рисунку 2.3 зображено фонтан на площі ім.І.Пулюя у смт. Гримайлів.

Рисунок 2.3 — Фонтан на площі ім.І.Пулюя у смт. Гримайлів

Також, 27 червня 2019 року в адмінбудинку селищної ради смт.Гримайлів відбулися слухання з обговорення намірів будівництва свинокомплексу ПАП "Аркадія" на території Гримайлівської селищної ради по вул.Шевченка,61п, смт. Гримайлів Гусятинського району Тернопільської області (за межами населеного пункту).

Як бачимо, жителі та керівники, підприємства яких функціонують на території громади, різними способами намагаються долучитись до ефективного розвитку громади. Таким чином, після будівництва та введення в експлуатацію свинокомплексу на території громади, збільшаться надходження у місцевий бюджет за рахунок податків, які будуть стягуватись з підприємства ПАП «Аркадія».

Керівництвом Гримайлівської ОТГ спільно з соціальною службою та спонсорами, що надавали фінансову допомогу також було проведено ряд соціальних заходів, таких як:

- 11 грудня 2017 року спільно з школярами було проведено зимову виставку «Замість ялинки – зимовий букет», з метою виховання в учнів бережливого ставлення до природи;
- 31 січня 2018 року відзначали 100- річчя з дня смерті Івана Павловича Пулюя (1845-1918), українського фізика, електротехніка, винахідника, професора і ректора німецького Празького політехнічного інституту, були запрошені представники Тернопільського технічного університету ім.Івана Пулюя;
- 24 травня 2018 року в приміщенні будинку культури було проведено концерт Степана Галябарди, за підтримки місцевого спонсора Степана Коціри;
- з нагоди Міжнародного Дня людей похилого віку та Дня ветерана 1 жовтня для підопічних територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Гусятинського району, що проживають на території Гримайлівської ОТГ організовано святкування;

- напередодні свята Стрітєння у с.Лежанівка відбулася зустріч з людьми похилого віку, що перебувають на обслуговуванні у територіальному центрі із працівниками організації, було проведено майстер-клас по декоруванню Стрітенської свічки, свічки були подаровані пенсіонерам;
- 14 лютого 2019 року було проведено соціальний захід на якому відзначали День вшанування учасників бойових дій на територіях інших держав та 30-ту річницю виведення військ з Афганістану, привітали учасників бойових дій та вручили їм невеликі подарунки;
- 22 березня 2019 року було проведено щорічну всеукраїнську акцію «За чисте довкілля», до акції долучились всі підприємства та організації громади;
- з нагоди християнського свята - Воскресіння Христового, Гримайлівська громада разом із соціальними робітниками формували пасхальні кошики, які вручили саодиноким людям, що перебувають на обслуговуванні у територіальному центрі, до формування подарунків для літніх людей долучилися директор ПАП "Аркадія" та місцеві підприємці Круть Р.З., Горохівський Л.Є. (рисунок 2.4) ;
- та ряд інших соціальних заходів.

Отже, можемо зробити висновки, що Гримайлівська об'єднана територіальна громада ефективно функціонує та працює на благо своїх жителів. До розвитку громади залучаються як її жителі, так і меценати, що фінансово підтримують її функціонування та благоустрій. Частина коштів також виділяється з коштів місцевого бюджету та державної субвенції.

Рисунок 2.4 — Формування соціальних кошиків для одиноких літніх людей

Висновки до розділу 2

Гримайлівську об'єднану територіальну громаду створено 28.12.2016 року та затверджено рішенням першої сесії сьомого скликання Гримайлівської селищної ради від 28.12.2016 року №01.

Гримайлівська ОТГ є досить «молодою», але напрочуд перспективною громадою. Як керівництво, так і жителі громади роблять великі внески для розвитку та ефективного функціонування громади, порівняно з іншими громадами.

Як видно з проведених вище аналізів та розрахунків, видатки у 2018 році зросли на 15,96% або 3031318,00 грн. Плани виконання бюджету були виконані на 106,66% у 2017 році, на 101,85% у 2018 році. Сума доходів зросла у 2018 році порівняно з 2017 роком на 13,81 %.

Основними джерелами фінансування діяльності Гримайлівської селищної ради у 2018 році були власні доходи у сумі 5024,805 тис.грн. Уточнений річний

план становив 5488,431 тис.грн., відсоток виконання річного бюджету станом на 01.11.2018 року становив 91,5%. Освітня субвенція у сумі 4163,0 тис.грн., медична субвенція у сумі 2146,4 тис.грн., яка була перерозподілена відповідно на первинну ланку медицини в сумі 1502,480 тис.грн. та вторинну ланку медицини 643,920 тис.грн.

РОЗДІЛ 3

ВИВЧЕННЯ ШЛЯХІВ ЗАЛУЧЕННЯ СУЧАСНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У РОЗВИТОК ГРИМАЙЛІВСЬКОЇ ОТГ

3.1 Залучення додаткових фінансових інструментів за рахунок розширення території громади

Укрупнення громади – це збільшення територіального складу громади, за рахунок приєднання сіл та селищ, що межують з громадою. Це дасть змогу громаді розширити свої повноваження та функції, а селам, що приєднуються, дозволить забезпечити ефективний розвиток та фінансування своїх територій.

Реформа децентралізації дала поштовх до формування дієздатного та найбільш наближеного до громадянина інституту влади – місцевого самоврядування. Добровільне об'єднання територіальних громад дозволило новоутвореним органам місцевого самоврядування дістати відповідні повноваження та ресурси, що їх раніше мали міста обласного значення[64].

Тому, пропонуємо однією з пропозицій прийняти укрупнення Гримайлівської ОТГ за рахунок приєднання села Глібів та села Пізнанка Гусятинського району, Тернопільської області.

Глібів — село Гусятинського району Тернопільської області. Розташоване на річці Тайна, на півночі району. Перша писемна згадка — 1564 року.

На території села споруджено пам'ятники полеглим у німецько-радянській війні воїнам-односельцям (1968) та Т. Шевченку (1992; скульптор Б.Рудий). Встановлено пам'ятний хрест на честь скасування панщини (відновлено 1992), пам'ятний знак з нагоди 5-ї річниці незалежності України (1996), насипано символічну могилу Борцям за волю України (1991). Діють загальноосвітня школа I-II ступеня, будинок культури, бібліотека, музей історії села[65].

Пізнанка — село Гусятинського району Тернопільської області. Розташоване на річці Тайна, на сході району. У XIX — поч. XX ст. називалося Пізнанка Гетьманська, зі встановленням радянської влади до 1960-х

– Пізнанка Комісарська. Є церква святого Дмитрія (1990), каплиця. Діють загальноосвітня школа I ступеня, ФАП, торговельний заклад [66].

З початком децентралізацій місцеві бюджети отримали фінансову самостійність. Їх планують та ухвалюють, не зважаючи на дату прийняття Державного бюджету України. Таким чином, міста, села та селища планують свою діяльність та розвиток, маючи для цього власні фінанси.

Отже, після укрупнення, громада зможе збільшити свої доходи за рахунок збору додаткових податків.

На території села Глібів триває будівництво пивзаводу. Завдяки цьому у Глібові відновиться традиція виробництва пива, адже будівництво пивного заводу здійснюється саме на колишньому заводі з варіння пива (рисунок 3.1).

Рисунок 3.1 — Будівництво пивзаводу на території с. Глібів

Також на території обох сіл працюють декілька продуктових магазинів.

Саме за рахунок цього можна буде збільшити надходження в бюджет Гримайлівської ОТГ.

Ще одним важливим видом податку є податок на прибуток підприємств. Оскільки на території сіл, що приєднуються, функціонують підприємства, місцевий бюджет буде наповнюватись за рахунок податку з їх прибутку. Збільшення надходжень в місцевий бюджет відбудеться за рахунок підвищення ефективності та результативності діяльності підприємств, за рахунок вкладення певної суми коштів на модернізацію обладнання та реконструкцію підприємства.

Після приєднання у бюджет громади будуть надходити кошти від податків на доходи фізичних осіб, який будуть сплачувати всі громадяни, які отримують дохід. Акцизний податок також буде сплачуватись у бюджет громади. За рахунок того, що магазини здійснюють продаж алкогольних напоїв та тютюнових виробів, громада буде отримувати 5% коштів від продажу цієї продукції з кожного магазину.

Повністю до бюджету громади зараховуються надходження від **єдиного податку**. З 01 січня 2019 року єдиний податок для суб'єктів господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності та віднесені до першої та другої групи платників єдиного податку встановлюється у розмірі:

- для першої групи платників єдиного податку - **192,10 грн** (10 відсотків розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня звітного року);
- для другої групи платників єдиного податку – **834,60 грн** (20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного року);
- відсоткова ставка єдиного податку для платників третьої групи встановлюється у розмірі 3 відсотки доходу (у разі сплати ПДВ) або 5 відсотків доходу[67].

Гримайлівською селищною радою було розроблено проект *«Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на 2019 рік»*, метою якого є збільшення надходжень до місцевого бюджету.

Проте, було зазначено перелік пільг для юридичних та фізичних осіб із сплати земельного податку. Пільги буде встановлено на початок 2019 року і будуть введені в дію 01.01.19р.

Дія даного рішення сесії Гримайлівської селищної ради поширюється на всі населені пункти, що входять до її території.

Перелік категорій платників земельного податку, на які поширюватимуться пільги, наведено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 — Перелік категорій платників земельного податку, на які поширюватимуться пільги

№ п/п	Група платників, категорія/класифікація будівель та споруд	Розмір пільги (відсотків суми податкового зобов'язання за рік)
1	2	3
1	Фізичні особи – інваліди першої і другої групи;	100%
2	Фізичні особи, які виховують трьох і більше дітей віком до 18 років;	100%
3	Пенсіонери (за віком);	100%
4	Ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;	100%
5	Учасники АТО	100%
6	Фізичні особи, визнані законом особами, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	100%
7	Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, спеціалізовані санаторії України для реабілітації, лікування та оздоровлення хворих, військові формування, утворені відповідно до законів України, Збройні сили України, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів;	100%
8	Дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України незалежно від їх підпорядкованості, у тому числі дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України, які знаходяться на балансі підприємств, установ та організацій;	100%
9	Релігійні організації України, статuti (положення) яких зареєстровано у встановленому законом порядку, за земельні ділянки, надані для будівництва і обслуговування культових та інших будівель, необхідних для забезпечення їх діяльності, а також благодійні організації, створені відповідно до закону, діяльність яких не передбачає одержання прибутків;	100%

1	2	3
10	Дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади незалежно від форми власності і джерел фінансування, заклади культури, науки, освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури та спорту, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів;	100%
11	Комунальні підприємства територіальної громади Гримайлівської селищної ради;	100%
12	Санаторно-курортні та оздоровчі заклади громадських організацій інвалідів, реабілітаційні установи громадських організацій інвалідів;	100%
13	Громадські організації інвалідів України, підприємства та організації, які засновані громадськими організаціями інвалідів та спілками громадських організацій інвалідів і є їх повною власністю, де протягом попереднього календарного місяця кількість інвалідів, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці. Зазначені підприємства та організації громадських організацій інвалідів мають право застосовувати цю пільгу за наявності дозволу на право користування такою пільгою, який надається уповноваженим органом відповідно до Закону України „Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні”. У разі порушення вимог цієї норми зазначені громадські організації інвалідів, їх підприємства та організації зобов'язані сплатити суми податку за відповідний період, проіндексовані з урахуванням інфляції, а також штрафні санкції згідно із законодавством;	100%
14	Бази олімпійської та параолімпійської підготовки, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України;	100%
15	Землі природно-заповідного фонду для збереження та використання парків-пам'яток садово-паркового мистецтва (парки державної та комунальної власності)	100%
16	Землі громадської забудови-для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку (житловий фонд комунальної власності)	100%
17	Установи та організації, які фінансують за рахунок коштів державної або місцевих бюджетів.	100%
18	Землі громадської забудови-для будівництва та обслуговування будівель органів державної влади та місцевого самоврядування	100%
19	Землі громадської забудови - для будівництва та обслуговування будівель екстериторіальних організацій та органів	100%
20	Інші заклади, установи та організації, які повністю або частково фінансуються з місцевого бюджету	100%

Оскільки на території Гримайлівської ОТГ функціонує велика кількість сільськогосподарських підприємств, то пропонуємо збільшувати надходження у місцевий бюджет за рахунок податку із сільськогосподарських товаровиробників, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва становить або перевищує 75%.

Ще одним із видів податку, можемо запропонувати екологічний податок, тому що, система платного природокористування повинна стимулювати природоохоронну діяльність підприємств з економічної точки зору. Так, впровадження екологічного податку необхідно для певної частки компенсації негативного впливу на навколишнє середовище різного роду шкідливих речовин, що впливають на природні території громади та виникають внаслідок господарської діяльності підприємств. Відповідно, відбудеться стимулювання суб'єктів господарювання до зменшення забруднення навколишніх територій Гримайлівської ОТГ.

Спрогнозуємо, що після укрупнення громади, бюджет збільшиться на 10%. Результати наведено на рисунку 3.2.

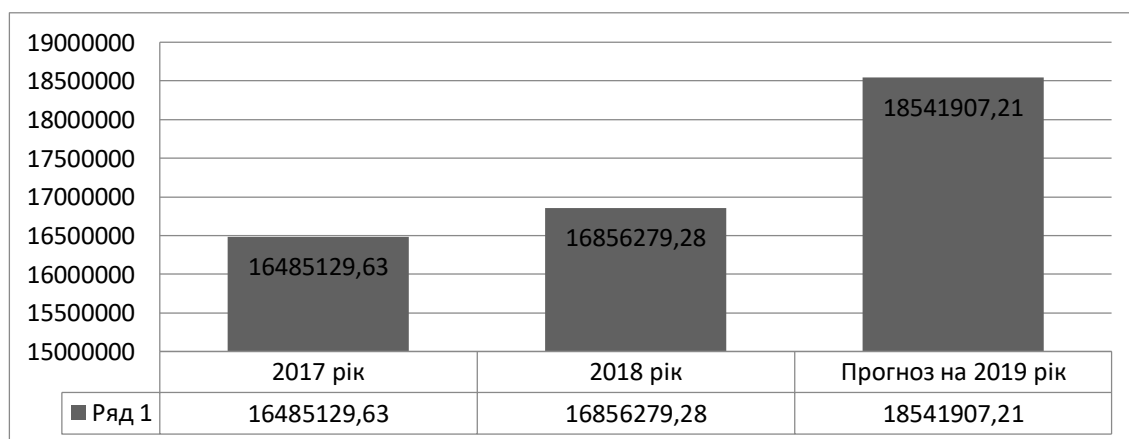

Рисунок 3.2 — Прогнозовані обсяги місцевого бюджету після укрупнення громади

Отже, враховуючи всю вище наведену інформацію, після розширення територій громади, надходження до місцевого бюджету можуть збільшитись за рахунок введення певного переліку нових податків.

За рахунок новозбудованого заводу та історичних пам'яток, що розташовані на території сіл, можна збільшити привабливість регіону для іноземних інвесторів, що також буде впливати на збільшення надходжень в бюджет.

3.2 Залучення фінансового інструменту «спонсорські кошти» як джерело оновлення інфраструктури Гримайлівської ОТГ

На теперішньому етапі, сільська інфраструктура потребує капітального ремонту, а матеріально-технічна база не відповідає сучасним вимогам. Щоб створити необхідні комфортні умови для місцевих жителів, керівництву необхідно вжити радикальних заходів.

Одним із найважливіших напрямків діяльності органів місцевого самоврядування повинна стати організація дозвілля населення.

Процес розвитку української нації, її духовного відродження, традицій, мови значною мірою залежить від ефективності роботи закладів культури, які спрямовують свою діяльність на збереження та розвиток культурної спадщини.

У смт.Гримайлів проживає 1972 мешканці,а у с.Лежанівка – 198 мешканців, культурним обслуговуванням яких займаються будинок культури у смт.Гримайлів та клуб у с.Лежанівка.

Обидва приміщення потребують утеплення стін фасадів, заміни вікон та дверей на пластикові і облицювання внутрішніх приміщень.

У зв'язку з відсутністю такої кількості фінансових ресурсів, керівництво не зможе виділити стільки коштів, щоб повністю покрити всі витрати та виконати необхідний об'єм ремонтних робі. Тому потрібно буде звернутися за фінансовою допомогою до спонсора.

У стратегії розвитку Гримайлівської ОТГ передбачено виділення коштів на розвиток та функціонування культурної сфери на території громади.

Основними проблемами в даній галузі є:

- низький рівень фінансування галузі;
- закріплення постійного кадрового забезпечення за будинками культури на території ОТГ;

— забезпечення повноцінного функціонування будинків культури на території ОТГ.

Проведення ремонту потребують будинок культури смт.Гримайлів та клуб у с.Лежанівка, що дасть більше можливостей для забезпечення кращих умов для роботи гуртків, колективів художньої самодіяльності, участь мешканців у вечорах та проведення дискотек.

Оскільки у бюджеті не передбачено виділення коштів на ремонт даних приміщень, то пропонуємо звернутися за допомогою до місцевих жителів та підприємців.

Одним із спонсорів, що активно бере участь у діяльності та розбудові громади, є Пилипів Микола Іванович – директор приватного агропромислового підприємства «Аркадія».

Запропонуємо проект з ремонту будинку культури та клубів на території ОТГ.

Створимо реєстраційну картку для запропонованого проекту, яку в подальшому зможе використати керівництво громади для втілення пропозицій (таблиця 3.2).

Таблиця 3.2 — Реєстраційна картка запропонованого проекту

Назва проекту	Ремонт будинку культури у смт. Гримайлів та клубу у с.Лежанівка
1	2
Заявник проекту	Гримайлівська сільська рада
Технічне завдання	Ремонт будинку культури у смт.Гримайлів та клубу у с.Лежанівка Гусятинського району Тернопільської області
Тематичний напрям реалізації проекту	Проект до програми соціально-економічного та культурного розвитку Гримайлівської селищної об'єднаної територіальної громади на 2018-2020 роки
Номер і назва пункту із «Стратегії розвитку регіону»	— Підвищення стандартів життя населення 1.4 Культура
Приблизний період реалізації проекту	2018 - 2019рр.
Область	Тернопільська
Район	Гусятинський

Запропонований проект передбачатиме виконання таких заходів:

1. ремонт фундаменту та стін;
2. утеплення стін фасадів;
3. заміна вікон та дверей;
4. виконання внутрішнього облицювання приміщень.

Після проведення ремонту у приміщеннях будинку культури та клубу, можуть скоротитися витрати на опалення у зимовий період. Вікна та двері буде змінено на пластикові та буде проведено роботи з утеплення стін фасадів. Після цього тепло буде краще зберігатись в приміщенні. Відповідно менше коштів буде витрачатись на опалення цих приміщень.

Запропонуємо загальний бюджет пропонованого проекту з ремонту Будинку культури в смт.Гримайлів та клубу у с.Лежанівка. Загальний бюджет проекту наведений у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 — Загальний бюджет пропонованого проекту з ремонту Будинку культури та клубу (бюджетна форма 1)

Найменування заходу	Загальна вартість	Джерела фінансування (тис. грн.)	
		Допомога спонсора	Місцевий бюджет
1	2	3	4
Ремонт фундаменту та стін	69,5	27,68	41,82
Утеплення стін фасадів	103,3	103,3	0
Заміна вікон	217,5	217,5	0
Заміна дверей	37,0	37,0	0
Внутрішнє облицювання приміщень	32,64	32,64	0
Інше	21,7	0	21,7
Всього	481,64	418,12	63,52

Всього для реалізації заходу необхідно 481,64 тис.грн. Передбачаємо, що спонсором буде виділено 418,12 тис. грн. З місцевого бюджету буде виділено 63,52 тис. грн.

Кількісні та якісні показники запропонованого проекту полягають у:

- покращення якості надання послуг культурного забезпечення населення громади;

- підтримка проведення культурно-мистецьких заходів на території громади;
- збереження закладів культури у сільській місцевості та подальший їх розвиток.

Реалізація даного проекту матиме великий вплив на формування суспільних відносин на території громади, а також збільшиться коло учасників, що братимуть участь у розвитку та покращенні культурного розвитку та громади в цілому.

Розклад бюджету за статтями витрат наведено у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 — Розклад бюджету за статтями витрат (бюджетна форма 2)

Найменування заходу	Загальна вартість	Джерела фінансування (тис. грн.)			
		Допомога спонсора		Місцевий бюджет	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%
1	2	3	4	5	6
1. Видатки споживання:	-	-	-	-	-
2. Видатки розвитку:	481,64	418,12	100	63,52	100
Ремонт фундаменту та стін	69,5	27,68	6,62	41,82	65,83
Утеплення стін фасадів	103,3	103,3	24,7	0	0
Заміна вікон	217,5	217,5	52	0	0
Заміна дверей	37,0	37,0	8,87	0	0
Внутрішнє облицювання приміщень	32,64	32,64	7,9	0	0
Інше	21,7	0	0	21,7	34,17

Інформація про учасників та партнерів реалізації проекту наведена у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5 — Інформація про учасників та партнерів реалізації проекту

Інформація про заявника	
ПІБ керівника органу	Диць Оксана Іванівна
Назва посади	Виконуюча обов'язки голови ОТГ
Поштова адреса	Тернопільська обл., Гусятинський р-н, смт Гримайлів, вул. Мазепи, буд. 8
Номер телефону	035-57-31-342
Е-Mail адреса:	04396408@mail.gov.ua
Інформація про керівника проекту	
ПІБ керівника проекту	Полюляк Олександр Станіславович

Назва посади	Начальник фінансового управління
Поштова адреса	Тернопільська обл., Гусятинський р-н, смт Гримайлів, вул. Мазепи, буд. 8
Номер телефону	035-57-31-342
Е -Mail адреса:	04396408@mail.gov.ua
Інформація про спонсора проекту	
ПІБ спонсора проекту	Пилипів Микола Іванович
Назва посади	Керівник підприємства
Поштова адреса	<u>Тернопільська обл., Гусятинський район, село Оленівка, вул. Калнишевського, буд. 23</u>
Номер телефону	
Е -Mail адреса:	

Ефекти, що будуть отримані від реалізації проекту наведені у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6 — Ефекти, що будуть отримані після реалізації проекту

Ефект	Очікувані результати
1	2
Економічний	Скорочення витрат за енергоносії з місцевого бюджету на 21%
Культурний	З'явиться можливість проведення більшої кількості концертів та заходів, що збагачуватиме культурний рівень населення громади.
Політичний	Зросте імідж громади порівняно з іншими. Зросте рівень довіри жителів громади до органів місцевого самоврядування.

За 2018 рік з місцевого бюджету використано 435 761,7 грн. на оплату енергоносіїв для утримання будинку культури у смт.Гримайлів та клубу у с.Лежанівка. Відповідно, прогнозуємо, що після реалізації проекту витратоємність на оплату цих приміщень стане меншою на 21%, тобто на 91 509,96 грн. в рік.

Після завершення капітального ремонту приміщень будинку культури у смт.Гримайлів та клубу у с.Лежанівка, функціонування та їх діяльність буде фінансуватись за рахунок коштів, що будуть виділятися з місцевого бюджету.

Новизною даного проекту є раціональний підхід до проблеми розвитку культури сільської місцевості.

3.3 Використання фінансового інструменту «державна субвенція» для капітального ремонту даху у школі

Державна субвенція – це форма допомоги, у грошовому вигляді, місцевим бюджетам із коштів державного бюджету, що призначена для певної визначеної цілі.

Перші згадки про Гримайлівську школу були знайдені у Львівському архіві. Початкова школа була заснована у 1796 році. У 1920 році була реорганізована у семирічну. У 1957 році була відкрита трьохповерхова середня школа, у якій навчалося 650 дітей[69].

Новий корпус Гримайлівської ЗОШ зображений на рисунку 3.3.

Рисунок 3.3 — Новий корпус ЗОШ I-III ступенів ім.І.Пулюя смт.Гримайлів

Створимо реєстраційну картку для запропонованого проекту, яку в подальшому зможе використати керівництво громади для втілення пропозицій. Загальна характеристика реєстраційної картки на проект, що зможе реалізуватись за рахунок коштів з державної субвенції наведено у таблиці 3.7.

Таблиця 3.7 — Реєстраційна картка на проект, що зможе реалізуватись за рахунок коштів з державної субвенції

Назва проекту	Капітальний ремонт даху в приміщенні ЗОШ I-III ступенів ім.Івана Пулюя смт.Гримайлів
1	2
Заявник проекту	Виконавчий комітет Гримайлівської сільської ради
Технічне завдання	Капітальний ремонт даху в приміщенні ЗОШ I-III ступенів ім.Івана Пулюя смт.Гримайлів

Тематичний напрям реалізації проекту	Проект до програми соціально-економічного та культурного розвитку Гримайлівської селищної об'єднаної територіальної громади на 2018-2020 роки
Номер і назва пункту із «Стратегії розвитку регіону»	— Підвищення стандартів життя населення 1.2 Освіта
Приблизний період реалізації проекту	2020 - 2021рр.
Область	Тернопільська
Район	Гусятинський

Покрівля Гримайлівської ЗОШ за весь період експлуатації приміщення стала не придатною для проведення навчального процесу учнів та роботи педагогічного складу. Роботи, які виконувались для часткового ремонту даху, не дають ніякого результату. Проведення таких часткових робіт є неефективним витрачанням коштів з місцевого бюджету.

Основною проблемою даного проекту є порушення навчального процесу у зв'язку з протіканням даху.

Для проведення реалізації запропонованого проекту, складемо перелік заходів даного проекту:

- виготовлення проектно-кошторисної документації;
- визначення підприємства, що буде займатися будівельними роботами;
- складання договору з підприємством, що займатиметься будівельними роботами та підготовка заходів для початку проведення робіт;
- реконструкція покрівлі приміщення;
- введення об'єкта в експлуатацію.

Результати, що очікуються від реалізації проекту:

- створення комфортних умов для перебування людей у приміщенні;
- скорочення кількості споживання енергоресурсів;
- заощадження коштів з місцевого бюджету;
- мінімізація витрат на опалення приміщення школи;
- покращення зовнішнього вигляду будівлі;
- підвищення рівня надання освітніх послуг;

— реалізація державної політики щодо регіонального розвитку.

Гримайлівська загальноосвітня школа є комунальною власністю Гримайлівської сільської ради. У школі навчається 257 учнів та працює 30 педагогів. У Гримайлівській ЗОШ навчаються учні з смт.Гримайлів, с.Лежанівка, с.Білинівка, с.Оленівка, с.Буцики, с.Зелене, с.Паївка, с.Вікно, с.Глібів та с.Пізнанка.

За останні роки існування школи, там жодного разу не проводили капітального ремонту. Покрівля будівлі, що «реалібувалася» за кошти, що були зібрані з батьків та спонсорську допомогу, дійшла до аварійного стану. Саме це занепокоює жителів громади, чії діти навчаються у даній школі.

Метою даного проекту є створення відповідних умов, що будуть комфортними для учнів школи та педагогічного складу, шляхом проведення капітального ремонту даху.

Наведемо короткий опис етапів проекту з капітального ремонту покрівлі Гримайлівської школи:

- виготовлення проектної – кошторисної документації;
- визначення підприємства, що буде займатись будівельними роботами;
- складання договору з підприємством, що займатиметься будівельними роботами та підготовка заходів для початку проведення робіт;
- демонтаж старої покрівлі даху (приблизно 650 квадратних метрів);
- монтаж дерев'яних конструкції нової покрівлі;
- монтаж нової покрівлі з метало-черепиці;
- монтаж водостічних труб, ринв та інших елементів, що необхідні;
- введення об'єкта будівельних робіт у експлуатацію.

Графік реалізації заходів згідно етапів наведено у таблиці 3.8.

Таблиця 3.8 — Графік реалізації заходів проекту згідно його етапів

№ п/п	Назва етапу	Період його реалізації
1	2	3
1	Виготовлення проектно-кошторисної документації	вересень – жовтень 2020 року
2	Визначення підприємства, що буде займатися будівельними роботами	жовтень 2020 року
3	Складання договору з підприємством, що займатиметься будівельними роботами	листопад 2020 року
4	Підготовка заходів для початку проведення будівельних робіт	квітень – травень 2021 року
5	Демонтаж старого даху будівлі	червень 2021 року
6	Монтаж дерев'яних конструкцій нової покрівлі	червень – липень 2021 року
7	Монтаж нової покрівлі з метало-черепиці	липень – серпень 2021 року
8	Монтаж водостічних труб, ринв та інших елементів	серпень 2021 року
9	Введення об'єкта в експлуатацію	вересень 2021 року

Запропонуємо загальний бюджет проекту з капітального ремонту покрівлі Гримайлівської ЗОШ (таблиця 3.9).

Таблиця 3.9 — Загальний бюджет проекту

№ п/п	Найменування етапів, що здійснюватимуться у ході виконання проекту	Джерела фінансування тис.грн		
		Субвенція з державного бюджету	Місцевий бюджет (у разі спільного фінансування)	Інші учасники проекту (у разі спільного фінансування)
1	2	3	4	5
1	Проектні роботи та проведення авторського нагляду	43,3	-	-
1.1	Вартість проектних робіт	37,6	-	-
1.2	Оплата експертизи проектної документації	3,8	-	-
1.3	Кошти на здійснення авторського нагляду	1,9	-	-
2	Будівельно-монтажні роботи(вартість дерева, метало-черепиці та інших необхідних елементів)	550,0	-	-
3.	Інші витрати	135,54	-	-
3.1	Здійснення технічного нагляду	9,3	-	-

1	2	3	4	5
3.2	Вартість покриття адміністративних витрат будівелько підприємства	4,77	-	-
3.3	ПДВ	121,47	-	-

Отже, для реалізації проекту з капітального ремонту покрівлі ЗОШ І-ІІІ ступенів ім.Івана Пулюя смт. Гримайлів, необхідно 728,84 тис.грн. Передбачаємо, що кошти для реалізації даного проекту буде виділено із державної субвенції на розвиток і вдосконалення освітніх послуг.

Розклад бюджету за статтями видатків наведено у таблиці 3.10.

Таблиця 3.10 — Розклад бюджету проекту за статтями видатків

№ п/п	Статті видатків	Джерела фінансування тис.грн		
		Субвенція з державного бюджету	Місцевий бюджет (у разі спільного фінансування)	Інші учасники проекту (у разі спільного фінансування)
1	2	3	4	5
1	Видатки споживання	-	-	-
2	Видатки розвитку	728,84	-	-
2.1	Здійснення будівельних робіт згідно з проектно-кошторисної документації	728,84	-	-
Разом		728,84	-	-

Очікувані джерела фінансування наведені у таблиці 3.11.

Таблиця 3.11 — Очікувані джерела фінансування проекту з капітального ремонту покрівлі школи

№ п/п	Джерела фінансування	Сума коштів тис.грн	Частка у % від загального обсягу фінансування проекту
1	2	3	4
1	Фінансування за рахунок коштів державної субвенції	728,84	100
2	Фінансування з місцевого бюджету	-	-
3	Фінансування за рахунок коштів інших учасників проекту (у разі спільного фінансування), зокрема:	-	-

1	2	3	4
3.1	учасників з бюджетного сектору	-	-
3.2	учасників з підприємницького сектору	-	-
3.3	учасників з громадськості	-	-
Загальний обсяг фінансування		728,84	100

Інформація про учасників реалізації проекту наведена у таблиці 3.12.

Таблиця 3.12 — Інформація про учасників реалізації проекту

Інформація про заявника	
Повна офіційна назва організації-заявника	Гримайлівська сільська рада
ПІБ керівника органу	Диць Оксана Іванівна
Назва посади	Виконуюча обов'язки голови ОТГ
Поштова адреса	Тернопільська обл., Гусятинський р-н, смт Гримайлів, вул. Мазепи, буд. 8
Номер телефону	035-57-31-342
Е-Mail адреса:	04396408@mail.gov.ua
Інформація про керівника проекту	
ПІБ керівника проекту	Радченко Оксана Євстахівна
Назва посади	Секретар виконавчого комітету Гримайлівської селищної ради
Поштова адреса	Тернопільська обл., Гусятинський р-н, смт Гримайлів, вул. Мазепи, буд. 8
Номер телефону	035-57-31-342
Е-Mail адреса:	04396408@mail.gov.ua

Згідно з проектом, планується провести капітальний ремонт даху школи відповідно за нормами та із запровадженням енергозберігаючих технологій, що дозволить:

- створити відповідні сприятливі умови для надання освітніх послуг;
- покращити стан та зовнішній вигляд будівлі;
- мінімізувати витрати коштів з місцевого бюджету для проведення поточних ремонтів у школі;
- внаслідок утеплення горища, покращити температурний режим у закладі;
- максимізувати престижність школи порівняно з іншими навчальними закладами району, що надають такі ж освітні послуги.

Ефекти, що будуть отримані від реалізації проекту наведені у таблиці 3.13.

Таблиця 3.13 — Ефекти, що будуть отримані після реалізації проекту

Ефект	Очікувані результати
1	2
Економічний	Скорочення витрат за енергоносії з місцевого бюджету.
Освітній	Розвиток комунальної інфраструктури , а саме закладу, що надає освітні послуги жителям громади.
Політичний	Зросте імідж громади порівняно з іншими. Зросте рівень довіри жителів громади до органів місцевого самоврядування.

Основним фактором економічної доцільності впровадження даного проекту є те, що з`явиться можливість скоротити витрати з місцевого бюджету на поточні ремонти приміщення загальноосвітньої школи. Після проведення капітального ремонту даху школи, не потрібно буде щорічно витратити певну кількість коштів на його реставрацію та мінімальний ремонт. Натомість, кошти, що будуть зекономлені, можна буде використати на вирішення інших проблем та на соціально-економічний розвиток даного навчального закладу.

Щороку із місцевого бюджету витрачалося 47 090 грн. для мінімального ремонту даху та його «мінімальну» реставрацію. Після реалізації цього проекту, кошти зможуть бути витрачені в іншому напрямку.

Реалізація цього проекту зможе дати можливість забезпечити постійний температурний режим у приміщенні школи, що значно знизить захворюваність учнів та персоналу, забезпечить безперервну роботу навчального закладу. Впровадження проекту вплине на розвиток комунальної інфраструктури громади, що відбудеться за рахунок реконструкції та відновлення закладів, що надають освітні послуги для жителів громади.

Реалізація проекту, з політичної точки зору, підвищить імідж Гримайлівської об`єднаної територіальної громади, її виконавчих органів, значно підвищить рівень довіри жителів до органів місцевого самоврядування, що забезпечить ефективний зворотній зв`язок між ними.

Впровадження запропонованого проекту вплине ще й на покращення стану здоров`я та самопочуття учнів, вчителів та обслуговуючого персоналу школи. Зникне загроза травматизму учнів та перехожих, буде припинено руйнування будівлі та покращиться зовнішній вигляд школи.

Інноваційність даного проекту полягає у застосуванні новітніх енергозберігаючих методів та матеріалів під час проведення ремонтних робіт.

Висновки до розділу 3

В даному розділі запропоновані шляхи залучення сучасних фінансових інструментів у діяльність об'єднаних територіальних громад на прикладі Гримайлівської ОТГ.

Пропонуємо укрупнення Гримайлівської ОТГ за рахунок приєднання села Глібів та села Пізнанка Гусятинського району, Тернопільської області.

Після розширення територій громади, надходження до місцевого бюджету можуть збільшитись за рахунок податків. Також, за рахунок новозбудованого заводу та історичних пам'яток, що розташовані на території сіл, можна збільшити привабливість регіону для іноземних інвесторів, що також буде впливати на збільшення надходжень в бюджет.

З метою збільшення культурного потенціалу населення Гримайлівської ОТГ, пропонуємо провести ремонт у приміщеннях будинку культури у смт.Гримайлі та у клубі с.Лежанівка. Реалізація цього проекту дасть більше можливостей для забезпечення кращих умов для роботи гуртків, колективів художньої самодіяльності, участь мешканців у вечорах та проведення дискотек. Всього для реалізації заходу необхідно 481,64 тис.грн. Передбачаємо, що спонсором буде виділено 418,12 тис. грн. З місцевого бюджету буде виділено 63,52 тис. грн.

З метою покращення процесу надання освітніх послуг, пропонуємо реалізувати проект з капітального ремонту покрівлі даху ЗОШ І-ІІІ ступенів ім.Івана Пулюя смт.Гримайлів. Метою даного проекту є створення відповідних умов, що будуть комфортними для учнів школи та педагогічного складу, шляхом проведення капітального ремонту даху за рахунок коштів субвенції із державного бюджету. Для реалізації проекту виділити необхідно 728,84 тис.грн.

РОЗДІЛ 4

СПЕЦІАЛЬНА ЧАСТИНА

4.1 Аналіз основних показників розвитку регіону, у межах якого функціонує Гримайлівська об'єднана територіальна громада

Гримайлівська об'єднана територіальна громада функціонує у межах Гусятинського району.

Гусятинський район займає західну частину Подільської плато подібної височини в межах лісостепової природної зони. Він знаходиться на сході Тернопільської області. Площа району – 1016 км. кв. (7,4% від площі області). Протяжність з півночі на південь – 48 км, а з заходу на схід – 41 км. У районі проживає 64,7 тис. чол., середня густина населення – 67 чол. на 1 км. кв. [35].

На території району утворено п'ять об'єднаних територіальних громад: Гусятинська об'єднана територіальна громада з центром у селищі міського типу Гусятин; Васильковецька об'єднана територіальна громада з центром у селі Васильківці; Гримайлівська об'єднана територіальна громада з центром у селищі міського типу Гримайлів; Коцюбинська об'єднана територіальна громада з центром у селі Коцюбинці; Хоростківська об'єднана територіальна громада з центром у місті Хоростків.

Враховуючи теперішні тенденції економічного та соціального розвитку Гусятинського району у 2018 році та термінові проблеми щодо реформування сектору економіки та соціального сектору, потрібно визначити основні напрями розвитку, а також основні завдання і заходи на 2019 рік. Розглянемо основні показники розвитку регіону в розподілі галузей:

— Промисловість та сільське господарство

Промислові підприємства району за 2018 рік реалізували продукції на суму 886,7 млн гривень, що на 2,4 млн гривень більше, ніж за аналогічний період 2017 року. Ріст становить 100,3 %.

Показники реалізації промислової продукції згідно плану соціально-економічного розвитку району за 2018 рік виконано на 144,4% (завдання 613,9 млн гривень, факт 886,7 млн гривень).

У 2019 році прогнозований обсяг реалізованої промислової продукції становитиме 956,0 млн гривень [35].

У таблиці 4.1 наведено найважливіші структурні об'єкти господарювання, які становлять перспективу для господарського розвитку району.

Таблиця 4.1 – Важливі підприємства, інфраструктурні та інвестиційні об'єкти Гусятинського району

№	Назва	Керівник/ власник	Основний вид діяльності	Кількість праців- ників, чол.	Сплачено податків до бюджетів за 2017р., тис. грн.
1	2	3	4	5	6
1.	ТзОВ “Радехів цукор” “Хоростківське місце провадження діяльності”	Сікорський Віталій Петрович	виробництво цукру	249	3700
2.	ТОВ “Інтерфом – Захід”	Новосад Ігор Олексійович	виробництво пластмас у первинних формах	130	5800
3.	ФГ “Масарівські липки”	Липка Василь Богданович	вирощування зернових та технічних культур, виробництво ковбасних виробів	164	6500
4.	ТОВ “Етера Пласт”	Шмата Віталій Степанович	виробництво інших виробів з пластмаси	20	622,7

Підприємства району виробляють цукор, спирт, масло, сухе молоко, казеїн, сметану, мішкотару, крохмаль, меблі, мінеральну воду, ковбасні вироби та інші товари народного споживання.

У районі обробляється 66 тис. га ріллі. Виробництвом сільськогосподарської продукції займаються 98 юридичні особи на площі 47,3 тис. га ріллі, з яких фермерські господарства - 7,6 тис. га, Агрохолдинг - 11,9 тис. га, приватно агропромислові підприємства та товариства - 24,2 тис. га, 18,7 тис.

га ріллі обробляється населенням, з яких 6,6 тис. га землі надані для ведення товарного сільськогосподарського виробництва (паї). Завдяки сприятливій державній економічній політиці спостерігається економічне зростання в агропромисловому секторі району.

Сільськогосподарськими підприємствами району намолочено 150,4 тис. тонн зернових та зернобобових культур, при урожайності 59,8 ц/га, що 6,3 цнт/га менше минулого року. Виробництво кукурудзи на зерно зросло на 12,0 тис. тонн при урожайності 110,6 ц/га проти 89,1ц/га у 2017 році.

Під урожай 2019 року проведено посів озимих зернових культур на площі 15928 га, що на 2459 га (18,3%) більше минулого року. Крім того, посіяно озимого ріпаку на площі 7553 га, що на 2249 (42%) більше минулого року [35].

— Дорожня інфраструктура, транспорт та зв'язок

Протяжність мережі автомобільних доріг загального користування району становить 395,9 км, із них 293,2 км (74,0%) з твердим покриттям.

Відповідно до переліку об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонтів автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам за бюджетною програмою 3131090 у поточному році проведено ремонт наступних доріг:

— С200406 Хоростків-Постолівка на суму 5,9 млн.гривень.

— С200432 Обхід смт. Гусятин – 1,9 км. довжини на суму 6,9 млн.гривень.

— С200402 (Тернопіль-Жванець) – Сидорів. 350 м. довжини, 4 м. ширини на суму 1,0 млн.гивень.

Також проведено ремонт дороги Тернопіль-Жванець від смт.Гусятин до с.Малі Бірки Гусятинським ДРП. Проведено ремонт автомобільної дороги державного значення Копичинці – Гусятин (ділянки с.Чабарівка, Васильківці, Крогульці)[35].

— Енергоефективність

Основними напрямками впровадження енергоефективних заходів,

спрямованих на скорочення споживання природного газу у 2018 році можна віднести:

1. переведення котелень, що обслуговують об'єкти соціальної сфери, на використання альтернативних видів палива;
2. проведення санації об'єктів соціальної сфери та будівель установ [35].

— Житлово-комунальне господарство та енергозбереження

У районі для надання послуг у сфері житлово-комунального господарства функціонують 5 підприємств: Копичинецьке міське комунальне підприємство “Господар”, Хоростківське міське комунальне підприємство “Комунальник”, Гусятинське комунальне підприємство “Водоканал-сервіс”, Гримайлівське комунальне підприємство “Комунальник”, які надають послуги з водопостачання та водовідведення, утримання будинків, споруд, прибудинкових територій та ПП “Гусятин-Авто” надає послуги з вивозу та знешкодження твердих побутових відходів.

На даний час в районі налічується 154 багатоквартирних будинки, з них у 34 створено об'єднання співвласників багатоквартирних будинків [35].

— Розвиток підприємництва та торгівлі

У районі діє 520 об'єктів роздрібної торгівлі, 45 закладів ресторанного господарства, 205 об'єктів з побутового обслуговування населення. Обсяг роздрібного товарообороту району за 2017 року складає 145,0 млн. гривень. Обсяг реалізованих послуг підприємствами району за 2017 рік 45,0 млн. грн.

У районі здійснюють свою діяльність 180 малих підприємств та 1615 фізичних осіб-підприємців. Здійснює сою діяльність 58 фермерських господарств, які обробляють понад 11,0 тис. га землі [35].

— Соціальна інфраструктура та зайнятість населення

Впродовж 2017 року у районному центрі зайнятості зареєстровано 1676 безробітних, які звернулися за сприянням у працевлаштуванні. Із загальної кількості зареєстрованих безробітних 53,8% склали особи, які мають робітничі спеціальності; 26,1% – службовці; 20,1% – ті, хто не має професії, спеціальності. За звітний період працевлаштовано 1626 осіб, з них 749 зареєстрованих

безробітних [35].

— Соціальний захист

Станом на 01.01.2018 року до Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги, у Гусятинському районі включено інформацію про 13762 пільговиків, яким надаються різні види пільг та соціальних гарантій[35].

У таблиці 4.2 наведено перелік основних соціальних об'єктів Гусятинського району.

Таблиця 4.2 – Соціальні об'єкти Гусятинського району

Заклади дошкільної освіти	Загальноосвітні школи	Заклади вищої освіти	Заклади професійно-технічної освіти	Заклади медицини	Інші спец об'єкти
1	2	3	4	5	6
43	46	Гусятинський коледж ТНТУ імені Івана Пулюя	Хоростківський професійний сільськогосп одарський ліцей.	1. Гусятинська ЦКРЛ (центральна комунальна районна лікарня) 2. Копичинецька КРЛ (комунальна районна лікарня) 3. Комунальний заклад “Гусятинський ЦПМСД (центр первинної медико-санітарної допомоги)”. 4. амбулаторії – 21 од.; 5. ФАПи – 15 од.; 6. ФП – 21; 7. Санаторій – 1 од.	ДУ “Копичинська виправна колонія” (№112)

Відповідно до Закону України “Про статус ветеранів війни та гарантії соціального захисту” у 2017 році проведено виплату одноразової допомоги до 5 травня з державного бюджету – 2616 особам на суму – 1873,3 тис. грн. Всього протягом 2017 року всіх видів соціальної допомоги нараховано та виплачено в сумі 71530,7 тис. грн. майже 4000 сім'ям району.

4.2. Нормативно-правове регулювання діяльності Гримайлівської об'єднаної територіальної громади

У 2014 р. в Україні розпочався процес реформування територіальних громад. Почали формуватися ОТГ, побудовані на ефективному використанні внутрішнього потенціалу відповідної території. Впровадження загальнодержавної реформи з децентралізації влади потребує прийняття та удосконалення законів і нормативно-правових актів, які забезпечують правове регулювання діяльності ОТГ і впровадження цієї реформи.

На сьогодні Кабінетом Міністрів України затверджено Державну стратегію регіонального розвитку на період до 2020 року, в якій зазначено, що метою децентралізації влади є відхід від централізованої моделі управління в державі, забезпечення спроможності місцевого самоврядування та побудова ефективної системи територіальної організації влади в Україні, реалізація повною мірою положень Європейської хартії місцевого самоврядування [36].

Основними положеннями Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [50] є створення правових основ і можливостей для функціонування ОТГ, а також гарантій, які забезпечують стабільність і дієздатність територіальних громад, формування ефективних рад і їхніх виконавчих органів, головне завдання яких – якісне та ефективне забезпечення сталого розвитку ОТГ, використання бюджетних коштів, надання соціальних послуг покращення життя населення відповідних об'єднаних територіальних громад.

Закон України «Про співробітництво територіальних громад» [43], який був розроблений на основі найкращого європейського досвіду, визначає організаційно-правові засади співробітництва територіальних громад, механізми фінансування та контролю, його стимулювання, умови припинення співробітництва у випадку виникнення певних ситуацій.

Для збереження у новостворених ОТГ основних правових, економічних, соціальних, екологічних, гуманітарних та організаційних засад державної регіональної політики як складової внутрішньої політики України важливу роль

відіграє Закон України «Про засади державної регіональної політики» [37]. Згідно з цим Законом, було підтримано більше 10 тис. проектів за останні чотири роки.

У 2015 р. було прийнято низку законодавчих актів, які регламентували передачу управління від органів виконавчої влади до органів місцевого самоврядування. Це дозволило змінити як фінансовий стан ОТГ, так і посилити функціональну спроможність місцевого самоврядування.

Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» [46] виконавчим органам місцевого самоврядування передається повноваження з державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб підприємців і громадських формувань на усунення недоліків правового регулювання процесу добровільного об'єднання ОТГ у частинах спрощеної системи реорганізації та державної реєстрації як юридичних, так і фізичних осіб, а також усунення недоліків правового регулювання правонаступництва ОТГ, їхніх рад і виконавчих комітетів.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг» [40] надав можливість органам місцевого самоврядування розширити повноваження шляхом створення центрів надання адміністративних послуг, ведення реєстру територіальних громад, реєстрації місця проживання громадян, надання відомостей з Державного земельного кадастру. Цей закон дозволив зменшити елементи корупції в органах управління.

У Законі України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо особливостей формування та виконання бюджетів ОТГ» [48] представлено особливості системи формування та виконання бюджетів ОТГ. Про прями міжбюджетні відносини ОТГ з Міністерством фінансів України ідеться в Законі України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» [54]. Для забезпечення представництва інтересів жителів ОТГ було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо статуту старости села, селища» [58]. У ньому

передбачено повноваження старости та його правовий статус.

Територіальні громади, що не потрапили до об'єднань розташованих поруч громад, отримали можливість добровільного приєднання до ОТГ згідно з Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо добровільного приєднання територіальних громад» [52].

Для кращого впровадження функцій децентралізації влади та надання максимальних можливостей для самоврядування потрібно прийняти низку законів України, зокрема: «Про місцеву службу в органах місцевого самоврядування», «Про місцевий референдум», «Про муніципальні варти», «Про державний нагляд за законністю рішень органів місцевого самоврядування». Усі зазначені закони мають враховувати адміністративно-територіальний устрій України, види населених пунктів, повноваження ОТГ, Державний реєстр ОТГ, мотивацію місцевих службовців, а також закони про вибори, місцеве самоврядування і місцеві державні адміністрації.

Проаналізувавши правові аспекти функціонування ОТГ і враховуючи їх ефективність в умовах децентралізації влади, розуміємо, що децентралізація надала органам місцевого самоврядування стимул покращувати умови для місцевого бізнесу. Принцип простий: якщо умови для підприємців будуть кращими, то заробляти вони будуть більше. А це призведе до росту податкових надходжень до бюджетів, кошти яких можна використовувати для потреб ОТГ. Відтак можна сподіватися на зростання загального рівня життя населення, зміну інфраструктури, модернізацію технологічних процесів на виробництвах, призупинення міграції населення, економічний ріст регіонів зі спроможними, самодостатніми, рентабельними ОТГ.

РОЗДІЛ 5

ОБҐРУНТУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

5.1 Обґрунтування ефективності покращення функціонування Гримайлівської ОТГ за рахунок розширення її територій

Реформа децентралізації дала поштовх до формування дієздатного та найбільш наближеного до громадянина інституту влади – місцевого самоврядування. Добровільне об'єднання територіальних громад дозволило новоутвореним органам місцевого самоврядування дістати відповідні повноваження та ресурси, що їх раніше мали міста обласного значення [28].

Тому, пропонуємо укрупнити території Гримайлівської ОТГ за рахунок приєднання села Глібів та села Пізнанка Гусятинського району, Тернопільської області.

Глібів — село Гусятинського району Тернопільської області. Розташоване на річці Тайна, на півночі району. Перша писемна згадка — 1564 року.

На території села споруджено пам'ятники полеглим у німецько-радянській війні воїнам-односельцям (1968) та Т. Шевченку (1992; скульптор Б.Рудий). Встановлено пам'ятний хрест на честь скасування панщини (відновлено 1992), пам'ятний знак з нагоди 5-ї річниці незалежності України (1996), насипано символічну могилу Борцям за волю України (1991). Діють загальноосвітня школа І-ІІ ступеня, будинок культури, бібліотека, музей історії села [29].

Пізнанка — село Гусятинського району Тернопільської області. Розташоване на річці Тайна, на сході району. У ХІХ — поч. ХХ ст. називалося Пізнанка Гетьманська, зі встановленням радянської влади до 1960-х — Пізнанка Комісарська. Є церква святого Димитрія (1990), каплиця. Діють загальноосвітня школа І ступеня, ФАП, торговельний заклад[31].

З початком децентралізацій місцеві бюджети отримали фінансову самостійність. Їх планують та ухвалюють, не зважаючи на дату прийняття

Державного бюджету України. Таким чином, міста, села та селища планують свою діяльність та розвиток, маючи для цього власні фінанси.

Отже, після укрупнення, громада зможе збільшити свої доходи за рахунок збору податків.

На території села Глібів триває будівництво пивзаводу. Завдяки цьому у Глібові відновиться традиція виробництва пива, адже будівництво пивного заводу здійснюється саме на колишньому заводі з варіння пива.

Після приєднання у бюджет громади будуть надходити податок на доходи фізичних осіб, який будуть сплачувати всі громадяни, які отримують дохід. Акцизний податок також буде сплачуватись у бюджет громади. За рахунок того, що магазини здійснюють продаж алкогольних напоїв та тютюнових виробів, громада буде отримувати 5% коштів від продажу цієї продукції з кожного магазину.

Повністю до бюджету громади зараховуються надходження від **єдиного податку**. Головне управління ДФС у м. Києві повідомляє, що з 01 січня 2019 року єдиний податок для суб'єктів господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності та віднесені до першої та другої групи платників єдиного податку встановлюється у розмірі:

- для першої групи платників єдиного податку - **192,10 грн** (10 відсотків розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня звітного року);
- для другої групи платників єдиного податку – **834,60 грн** (20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного року);
- відсоткова ставка єдиного податку для платників третьої групи встановлюється у розмірі 3 відсотки доходу (у разі сплати ПДВ) або 5 відсотків доходу[32].

Гримайлівською селищною радою було розроблено проект «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на 2019 рік», метою якого є збільшення надходжень до місцевого бюджету.

Враховуючи це, після розширення території громади, надходження до місцевого бюджету можуть збільшитись за рахунок податків.

За рахунок новозбудованого заводу та історичних пам'яток, що розташовані на території сіл, можна збільшити привабливість регіону для іноземних інвесторів, що також буде впливати на збільшення надходжень в бюджет.

5.2 Обґрунтування вигоди від вдосконалення соціально-культурної сфери діяльності Гримайлівської ОТГ

У смт.Гримайлів проживає 1972 мешканці,а у с.Лежанівка – 198 мешканців, культурним обслуговуванням яких займаються будинок культури у смт.Гримайлів та клуб у с.Лежанівка.

Обидва приміщення потребують утеплення стін фасадів, заміни вікон та дверей на пластикові і облицювання внутрішніх приміщень.

У зв'язку з відсутністю такої кількості фінансових ресурсів, керівництво не зможе виділити стільки коштів, щоб повністю покрити всі витрати та виконати необхідний об'єм ремонтних робі. Тому потрібно буде звернутися за фінансовою допомогою до спонсора.

Запропонуємо проект з ремонту будинку культури та клубів на території ОТГ. Запропонований проект передбачатиме виконання таких заходів:

1. ремонт фундаменту та стін;
2. утеплення стін фасадів;
3. заміна вікон та дверей;
4. виконання внутрішнього облицювання приміщень.

Після проведення ремонту у приміщеннях будинку культури та клубу, можуть скоротитися витрати на опалення у зимовий період. Вікна та двері буде змінено на пластикові та буде проведено роботи з утеплення стін фасадів. Після цього тепло буде краще зберігатись в приміщенні. Відповідно менше коштів буде витрачатись на опалення цих приміщень.

Запропонуємо загальний бюджет пропонованого проекту з ремонту Будинку культури в смт.Гримайлів та клубу у с.Лежанівка. Загальний бюджет проекту наведений у таблиці 5.1.

Таблиця 5.1 — Загальний бюджет пропонованого проекту з ремонту Будинку культури та клубу (бюджетна форма 1)

Найменування заходу	Загальна вартість	Джерела фінансування (тис. грн.)	
		Допомога спонсора	Місцевий бюджет
1	2	3	4
Ремонт фундаменту та стін	69,5	27,68	41,82
Утеплення стін фасадів	103,3	103,3	0
Заміна вікон	217,5	217,5	0
Заміна дверей	37,0	37,0	0
Внутрішнє облицювання приміщень	32,64	32,64	0
Інше	21,7	0	21,7
Всього	481,64	418,12	63,52

Всього для реалізації заходу необхідно 481,64 тис.грн. Передбачаємо, що спонсором буде виділено 418,12 тис. грн. З місцевого бюджету буде виділено 63,52 тис. грн.

Кількісні та якісні показники запропонованого проекту полягають у:

- покращення якості надання послуг культурного забезпечення населення громади;
- підтримка проведення культурно-мистецьких заходів на території громади;
- збереження закладів культури у сільській місцевості та подальший їх розвиток.

Реалізація даного проекту матиме великий вплив на формування суспільних відносин на території громади, а також збільшиться коло учасників, що братимуть участь у розвитку та покращенні культурного розвитку та громади в цілому.

Розклад бюджету за статтями витрат наведено у таблиці 5.2.

Таблиця 5.2 — Розклад бюджету за статтями витрат (бюджетна форма 2)

Найменування заходу	Загальна вартість	Джерела фінансування (тис. грн.)			
		Допомога спонсора		Місцевий бюджет	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%
1	2	3	4	5	6
1. Видатки споживання:	-	-	-	-	-
2. Видатки розвитку:	481,64	418,12	100	63,52	100
Ремонт фундаменту та стін	69,5	27,68	6,62	41,82	65,83
Утеплення стін фасадів	103,3	103,3	24,7	0	0
Заміна вікон	217,5	217,5	52	0	0
Заміна дверей	37,0	37,0	8,87	0	0
Внутрішнє облицювання приміщень	32,64	32,64	7,9	0	0
Інше	21,7	0	0	21,7	34,17

Після завершення капітального ремонту приміщень будинку культури у смт.Гримайлів та клубу у с.Лежанівка, функціонування та їх діяльність буде фінансуватись за рахунок коштів, що будуть виділятися з місцевого бюджету.

Новизною даного проекту є раціональний підхід до проблеми розвитку культури сільської місцевості.

5.3 Обґрунтування вигоди від покращення надання освітніх послуг за рахунок коштів субвенції з державного бюджету

Покрівля Гримайлівської ЗОШ за весь період експлуатації приміщення стала не придатною для проведення навчального процесу учнів та роботи педагогічного складу. Роботи, які виконувались для часткового ремонту даху, не дають ніякого результату. Проведення таких часткових робіт є неефективним витрачанням коштів з місцевого бюджету.

Основною проблемою даного проекту є порушення навчального процесу у зв'язку з протіканням даху.

Гримайлівська загальноосвітня школа є комунальною власністю Гримайлівської сільської ради. У школі навчається 257 учнів та працює 30 педагогів. У Гримайлівській ЗОШ навчаються учні з смт.Гримайлів, с.Лежанівка, с.Білинівка, с.Оленівка, с.Буцики, с.Зелене, с.Паївка, с.Вікно, с.Глібів та с.Пізнанка.

За останні роки існування школи, там жодного разу не проводили капітального ремонту. Покрівля будівлі, що «реалібувалася» за кошти, що були зібрані з батьків та спонсорську допомогу, дійшла до аварійного стану. Саме це занепокоює жителів громади, чії діти навчаються у даній школі.

Метою даного проекту є створення відповідних умов, що будуть комфортними для учнів школи та педагогічного складу, шляхом проведення капітального ремонту даху.

Наведемо короткий опис етапів проекту з капітального ремонту покрівлі Гримайлівської школи:

- виготовлення проектної – кошторисної документації;
- визначення підприємства, що буде займатись будівельними роботами;
- складання договору з підприємством, що займатиметься будівельними роботами та підготовка заходів для початку проведення робіт;
- демонтаж старої покрівлі даху (приблизно 650 квадратних метрів);
- монтаж дерев'яних конструкції нової покрівлі;
- монтаж нової покрівлі з метало-черепиці;
- монтаж водостічних труб, ринв та інших елементів, що необхідні;
- введення об'єкта будівельних робіт у експлуатацію.

Графік реалізації заходів згідно етапів наведено у таблиці 5.3.

Таблиця 5.3 — Графік реалізації заходів проекту згідно його етапів

№ п/п	Назва етапу	Період його реалізації
1	2	3
1	Виготовлення проектної-кошторисної документації	вересень – жовтень 2018 року
2	Визначення підприємства, що буде займатися будівельними роботами	жовтень 2018 року
3	Складання договору з підприємством, що займатиметься будівельними роботами	листопад 2018 року
4	Підготовка заходів для початку проведення будівельних робіт	квітень – травень 2019 року
5	Демонтаж старого даху будівлі	червень 2019 року
6	Монтаж дерев'яних конструкцій нової покрівлі	червень – липень 2019 року

1	2	3
7	Монтаж нової покрівлі з метало-черепиці	липень – серпень 2019 року
8	Монтаж водостічних труб, ринв та інших елементів	серпень 2019 року
9	Введення об'єкта в експлуатацію	вересень 2019 року

Запропонуємо загальний бюджет проекту з капітального ремонту покрівлі Гримайлівської ЗОШ (таблиця 5.4).

Таблиця 5.4 — Загальний бюджет проекту з капітального ремонту покрівлі школи

№ п/п	Найменування етапів, що здійснюватимуться у ході виконання проекту	Джерела фінансування тис.грн		
		Субвенція з державного бюджету	Місцевий бюджет (у разі спільного фінансування)	Інші учасники проекту (у разі спільного фінансування)
1	2	3	4	5
1	Проектні роботи та проведення авторського нагляду	43,3	-	-
1.1	Вартість проектних робіт	37,6	-	-
1.2	Оплата експертизи проектної документації	3,8	-	-
1.3	Кошти на здійснення авторського нагляду	1,9	-	-
2	Будівельно-монтажні роботи(вартість дерева, метало-черепиці та інших необхідних елементів)	550,0	-	-
3.	Інші витрати	135,54	-	-
3.1	Здійснення технічного нагляду	9,3	-	-
3.2	Вартість покриття адміністративних витрат будівельно підприємства	4,77	-	-
3.3	ПДВ	121,47	-	-

Отже, для реалізації проекту з капітального ремонту покрівлі ЗОШ І-ІІІ ступенів ім.Івана Пулюя смт. Гримайлів, необхідно 728,84 тис.грн.

Передбачаємо, що кошти для реалізації даного проекту буде виділено із державної субвенції на розвиток і вдосконалення освітніх послуг.

Розклад бюджету за статтями видатків наведено у таблиці 5.5.

Таблиця 5.5 — Розклад бюджету проекту за статтями видатків

№ п/п	Статті видатків	Джерела фінансування тис.грн		
		Субвенція з державного бюджету	Місцевий бюджет (у разі спільного фінансування)	Інші учасники проекту (у разі спільного фінансування)
1	2	3	4	5
1	Видатки споживання	-	-	-
2	Видатки розвитку	728,84	-	-
2.1	Здійснення будівельних робіт згідно з проектно-кошторисної документації	728,84	-	-
Разом		728,84	-	-

Згідно з проектом, планується провести капітальний ремонт даху школи відповідно за нормами та із запровадженням енергозберігаючих технологій, що дозволить:

- створити відповідні сприятливі умови для надання освітніх послуг;
- покращити стан та зовнішній вигляд будівлі;
- мінімізувати витрати коштів з місцевого бюджету для проведення поточних ремонтів у школі;
- внаслідок утеплення горища, покращити температурний режим у закладі;
- максимізувати престижність школи порівняно з іншими навчальними закладами району, що надають такі ж освітні послуги.

Основним фактором економічної доцільності впровадження даного проекту є те, що з`явиться можливість скоротити витрати з місцевого бюджету на поточні ремонти приміщення загальноосвітньої школи. Після проведення капітального ремонту даху школи, не потрібно буде щорічно витратити певну кількість коштів на його реставрацію та мінімальний ремонт. Натомість, кошти,

що будуть зекономлені, можна буде використати на вирішення інших проблем та на соціально-економічний розвиток данного навчального закладу.

Реалізація цього проекту зможе дати можливість забезпечити постійний температурний режим у приміщенні школи, що значно знизить захворюваність учнів та персоналу, забезпечить безперервну роботу навчального закладу. Впровадження проекту вплине на розвиток комунальної інфраструктури громади, що відбудеться за рахунок реконструкції та відновлення закладів, що надають освітні послуги для жителів громади.

Реалізація проекту, з політичної точки зору, підвищить імідж Гримайлівської об'єднаної територіальної громади, її виконавчих органів, значно підвищить рівень довіри жителів до органів місцевого самоврядування, що забезпечить ефективний зворотній зв'язок між ними.

Впровадження запропонованого проекту вплине ще й на покращення стану здоров'я та самопочуття учнів, вчителів та обслуговуючого персоналу школи. Зникне загроза травматизму учнів та перехожих, буде припинено руйнування будівлі та покращиться зовнішній вигляд школи.

Інноваційність даного проекту полягає у застосуванні новітніх енергозберігаючих методів та матеріалів під час проведення ремонтних робіт.

РОЗДІЛ 6

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

6.1. Основні завдання та аналіз стану охорони праці в апараті Гримайлівської селищної ради Гримайлівської ОТГ

Охорона праці відіграє важливу роль як соціальний чинник, оскільки, якими б вагомими не були заплановані результати, вони не можуть компенсувати людині втраченого здоров'я, а тим більше - життя. Управління охороною праці в Гримайлівській селищній раді забезпечує начальник фінансового управління, який на підставі чинних нормативно-правових актів здійснює цілеспрямовану, планомірну діяльність у сфері охорони праці з метою забезпечення здоров'я та працездатності працівників підприємств, установ та організацій на підпорядкованій йому території.

Публічна діяльність Гримайлівської ОТГ у галузі охорони праці повинна бути спрямована на вирішення наступних завдань:

- забезпечити реалізацію державної політики в галузі охорони праці;
- формувати за участю профспілок програми заходів з питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, що мають міжгалузеве значення;
- здійснювати контроль за дотриманням нормативно-правових актів з охорони праці;
- проводити заходи щодо проведення атестації робочих місць на відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці;
- стежити за надходженням та розподілом коштів з фонду соціального страхування України.

По суті працівники Гримайлівської селищної ради не перебувають в важких умовах праці, тому випадів травматизму немає, але питання охорони праці відіграє все ж таки важливе значення. Усі державні службовці повинні бути

ознайомленні з правилами пожежної безпеки. Також періодично потрібно проводити інструктажі з питань охорони праці, техніки безпеки, протипожежної безпеки, тощо.

В широкому значенні публічна діяльність Гримайлівської селищної ради повинна бути спрямована на формування та забезпечення виконання цільових регіональних програм поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, а також заходів з охорони праці у складі програм соціально-економічного і культурного розвитку Гримайлівської ОТГ.

Аналізуючи трудову діяльність працівників апарату Гримайлівської селищної ради, варто відзначити, що в даний час, вона зазвичай, пов'язана з високою ймовірністю розвитку конфліктних ситуацій, підвищення психоемоційної напруженості, мінімізацією рухової активності і часто неритмічним режимом праці та відпочинку. На основі наведеного, варто зауважити, що державні службовці є особливою категорією працівників, яка покликана виконувати службово-трудова обов'язки з метою забезпечення благоустрою у суспільстві і державі. Умови, в яких працюють державні службовці, потребують підвищеної уваги у контексті їх оптимізації, гарантування усіх можливостей щодо реалізації трудового потенціалу. Необхідно звернути увагу, що специфіка роботи державних службовців викликає гостру потребу у вдосконаленні існуючих засобів та заходів охорони праці.

Таблиця 6.1 – Аналіз стану умов праці апарату Гримайлівської селищної ради

Показники	Рік		
	2016	2017	2018
1	2	3	4
1. Загальна кількість працюючих, Р,чол.	11	12	11
2. Наявність можливих шкідливих виробничих факторів (ШВФ) у робочій зоні об'єкта дослідження:			
2.1. За наявністю токсичних парів та газів			
2.2. За наявністю пилу			
2.3. За мікрокліматом			

Продовження таблиці 6.1

1	2	3	4
2.4. За шумом			
2.5. За вібрацією			
2.6. За освітленням	+		
2.8. За електромагнітним випромінюванням			
2.9. За ергономічними параметрами	+	+	
2.10. Психофізіологічні фактори	+	+	+
2.11. По інших шкідливих факторах	+	+	+
3. Наявність можливих небезпечних виробничих факторів (НВФ) у робочій зоні об'єкта дослідження:			
3.1. Підвищена напруга в електричному ланцюгу			
3.2. Небезпечні фактори пожежі			
3.3. Інші небезпечні фактори			
4. Кількість випадків захворювань, С, і днів непрацездатності через захворюваність, Д	3/12	2/6	2/8
5. Показник інтенсивності захворювань, $P_{із}$	27,3	16,67	18,18
6. Показник непрацездатності, $P_{нп}$	109,09	50	72,72
7. Показник тривалості захворюваності, $P_{тр}$	4	3	4
8. Кількість випадків травматизму, пов'язаного з діяльністю	-	-	-

Згідно з ч. 1 ст. 13 Закону України “Про охорону праці” роботодавець зобов'язаний створити на робочому місці в кожному структурному підрозділі умови праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечити додержання вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці.

Робочі місця державних службовців Гримайлівської селищної ради обладнані робочим столом, кріслом, а також персональними комп'ютерами та периферійними пристроями відповідно до специфіки виконуваних функцій. Будівля та приміщення де розташовані робочі місця державних службовців відповідають вимогам нормативно-технічної та експлуатаційної документації виробника персональних комп'ютерів ДСанПіН 3.3.2-007-98 та Правилам. Віконні прорізи приміщень для роботи з персональними комп'ютерами обладнані регульованими пристроями (жалюзями).

Для покращення умов праці державних службовців у липні 2017 року було проведено косметичний ремонт приміщень, а також здійснено оновлення офісних меблів та вхідних дверей до кабінетів.

6.2. Аналіз пожежної безпеки в Гримайлівській селищній раді

Пожежі є однією із серйозних причин втрати ресурсів, матеріальних цінностей та людського потенціалу. Тому, для Гримайлівської селищної ради забезпечення пожежної безпеки є невід'ємною частиною її публічної діяльності щодо охорони життя та здоров'я людей та навколишнього природного середовища.

Для того щоб організувати забезпечення пожежної безпеки необхідно дотримуватись відповідних законодавчих і нормативно-правових актів згідно з якими необхідно проводити роботу, щодо недопущення випадків пожежі.

У 2017 році проведено інвентаризацію наявних первинних засобів пожежогасіння по підрозділах Гримайлівської селищної ради. Станом на 01.01.2018 року, налічується 5 вогнегасників.

Щоразу проводяться інструкції про встановлення протипожежного режиму стосовно порядку проведення вогневих робіт, порядку відключення електрообладнання у разі пожежі, дій працівників у надзвичайних ситуаціях.

На рисунку 6.1 наведено основні причини пожеж в адміністративних приміщеннях, відповідно із зібраними статистичними даними.

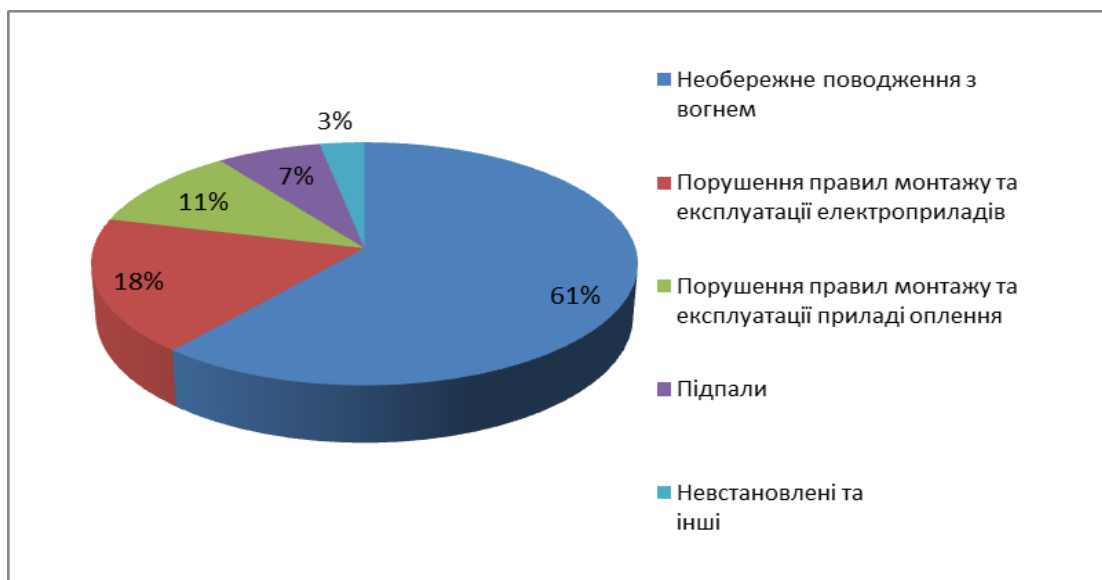

Рисунок – 6.1 – Причини пожеж в адміністративних приміщеннях

Для запобігання пожеж в Гримайлівській селищній раді проведено комплекс заходів у пожежонебезпечний період 2017 року, а саме:

- складені акти про здійснення пожежно-технічних обстежень;
- переглянуті накази про призначення відповідальних за протипожежний стан будівель, приміщень та споруд;
- перевірені місця зберігання пожежонебезпечних речовин, матеріалів та вжиті заходи для усунення виявлених порушень, де вони мали місце;
- відповідними наказами та інструкціями, категорично заборонено спалювання відходів та використання відкритого вогню, без оформлених на те дозвільних документів;
- проведені позапланові інструктажі з працівниками, щодо правил пожежної безпеки.

6.3. Рекомендації з поліпшення умов праці й пожежної безпеки Гримайлівської селищної ради

Інтеграція України до міжнародних, в тому числі європейських структур неможлива без забезпечення ефективного процесу впровадження норм міжнародного трудового права, що стосуються вдосконалення правового регулювання охорони праці державних службовців як суб'єктів трудового права в національне законодавство.

Охорона праці державних службовців нерозривно пов'язана з охороною їх здоров'я, тому для забезпечення захисту службовця від несприятливих впливів служби охорона праці зберігає їх життя і здоров'я. Необхідність особливого правового регулювання відносин пов'язаних з охороною здоров'я державних службовців обумовлена специфічними вимогами, які пред'являються до здоров'я державних службовців. Варто відзначити, що в чинному Законі України "Про державну службу" в ст.12 невичерпним переліком встановлені обмеження, що стосуються лише прийняття на державну службу без згадки про підстави обмеження проходження державної служби. Тому, необхідно вдосконалити чинне законодавство із внесенням пункту стосовно підстав прийняття на

державну службу, тобто при наявності захворювання, що перешкоджає вступу на службу або її проходженню обов'язковою умовою має бути наявність підтвердження висновком медичного закладу.

Діяльність професійної спілки в Гримаїлівській ОТГ покликана представляти інтереси державних службовців, а також захищати їхні трудові та соціально-економічні права та інтереси, характеризується відсутністю належного громадського контролю з їх боку, що можна пояснити недосконалістю українського законодавства у сфері забезпечення і нагляду за створенням та діяльністю цих суб'єктів. Тому для покращення умов охорони праці необхідно здійснити ряд заходів, основними інструментами, яких стане аудит, моніторинг і маркетинг, інжиніринг (реінжиніринг), навчання персоналу. Якщо аудит і моніторинг визначають реальний стан установи в тому числі стан охорони праці, маркетинг передбачає необхідні заходи, то інжиніринг і реінжиніринг здійснюють необхідні технологічні й організаційні заходи щодо проектування, побудови, радикального перепроєктування і перебудови публічної діяльності, у т. ч. і заходи з охорони праці, для досягнення суттєвого поліпшення результатів діяльності (вартість, якість, охорона праці та ін.).

Для покращення умов охорони праці в Гримаїлівській селищній раді необхідно провести курс навчання в навчальному центрі з охорони праці для керівників підрозділів зі складанням іспиту після 40-годинної навчальної програми. Всі, хто пройдуть навчання і перевірку знань з охорони праці, отримають відповідні посвідчення, тож зможуть приступати до своїх обов'язків (проводити інструктаж, допуск до робіт, нагляд і т.д.).

З числа працівників, які пройдуть навчання, необхідно створити комісію для перевірки знань з охорони праці інженерно-технічних працівників, службовців і працівників робітничих професій. Пройти навчання в навчальному центрі має не менше трьох осіб. Також, потрібно проводити вступний інструктаж та інструктажі на робочих місцях, графіки навчання, перевірки знань та інструктажів з трирічним і річним циклом.

Покращити стан охорони праці в Гримайлівській селищній раді, можливо за допомогою мотивації, яка має бути спрямована на створення в кожному структурному підрозділі райдержадміністрації атмосфери уважного ставлення до підлеглих, застосування методів морального й матеріального стимулювання державних службовців за усунення неприпустимих ризиків.

Обов'язково потрібно підготувати документи з охорони праці: Правила внутрішнього трудового розпорядку, Правила пожежної безпеки в Гримайлівській селищній раді, положення про роботу в позаурочний час та інші.

Для забезпечення пожежної безпеки всі підрозділи Гримайлівської селищної ради потрібно забезпечити необхідною кількістю первинних засобів пожежогасіння, привести в робочий стан вогнегасники, укомплектувати пожежні щити необхідним інвентарем. Із залученням працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій організувати навчання державних службовців діям у надзвичайних , а також провести навчальні тривоги та навчально-тренувальні заняття по оперативній частині плану ліквідації аварійних ситуацій для відпрацювання навичок дій при аварійних ситуаціях, використання засобів захисту, надання першої допомоги у разі нещасного випадку.

Отже, правильний підхід до організації охорони праці в Гримайлівській селищній раді, грамотне використання різних нематеріальних способів стимулювання працівників дають останнім необхідне почуття надійності, стабільності й зацікавленості керівництва у своїх співробітниках. Також голова райдержадміністрації обов'язково повинен дотримуватися усіх приписів та вимог законодавства про охорону праці і нести відповідальність за їх порушення. Варто посилити контроль за станом виробничої та технологічної дисципліни та допуском працівників згідно обліку та медичних показників за результатами медичного огляду, обов'язково проводити періодично інструктажі працівникам.

Таким чином, завдяки правильно побудованій системі управління охороною праці та пожежної безпеки, як показує практика, дає помітний економічний ефект: підвищується продуктивність праці, скорочуються витрати,

пов'язані з травматизмом і професійними захворюваннями, зменшується плінність кадрів, збільшується професійна активність працівників.

6.4 Державне управління у сфері державного резерву для захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру

02.10.2012 р. Верховною Радою України був прийнятий Кодекс цивільного захисту України, який регулює відносини, пов'язані із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від НС, реагуванням на них, функціонуванням єдиної державної системи цивільного захисту, та визначає повноваження органів державної влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, ОМС, права та обов'язки громадян України, іноземців та осіб без громадянства, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності.

З дня введення в дію цього Кодексу втратили чинність Закони України “Про Цивільну оборону України”, “Про пожежну безпеку”, “Про загальну структуру і чисельність військ Цивільної оборони”, “Про аварійно-рятувальні служби”, “Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру”, “Про правові засади цивільного захисту”, що дозволило усунути неузгодженість та дублювання норм і повноважень.

09.01.2014 р. Кабінет Міністрів України затвердив Положення про єдину державну систему цивільного захисту, що регулює питання здійснення заходів цивільного захисту в державі, визначає склад органів управління та сил цивільного захисту, планування діяльності єдиної державної системи цивільного захисту, порядок виконання нею завдань та організації взаємодії.

14.03.2018 р. Кабінет Міністрів України затвердив План реагування на надзвичайні ситуації державного рівня, що призначений для:

- оперативного реагування органів управління та сил цивільного захисту, запобігання загибелі людей, зменшення матеріальних втрат та організації першочергового життєзабезпечення постраждалих;

- організації управління, взаємодії та інформування органів управління та сил цивільного захисту, які залучаються до ліквідації наслідків надзвичайної ситуації;
- визначення послідовності та обсягів організаційних і практичних заходів із реагування на надзвичайну ситуацію та ліквідацію її наслідків, строків виконання, відповідальних виконавців та необхідних для цього ресурсів.

Безпосереднє керівництво діяльністю функціональної підсистеми із захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій здійснюється керівником органу чи суб'єкта господарювання, що створив таку підсистему.

Перелік центральних органів виконавчої влади, що створюють функціональні підсистеми, наведено у таблиці 6.2.

Таблиця 6.2 — Перелік центральних органів виконавчої влади, що створюють функціональні підсистеми із захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій

№ п/п	Найменування центрального органу виконавчої влади	Найменування функціональної підсистеми, що створюється органом
1	2	3
1	МВС	— підсистема забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, безпеки дорожнього руху (через Національну поліцію і Національну гвардію)
2	Мінприроди	— підсистема моніторингу навколишнього природного середовища; — підсистема запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій в зоні відчуження і зоні безумовного (обов'язкового) відселення (через ДАЗВ); — підсистема протипаводкових заходів (через Держводагентство).
3	Мінекономіки	<ul style="list-style-type: none"> • підсистема захисту сільськогосподарських рослин і тварин (через Держпродспоживслужбу); • підсистема забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення (через Держпродспоживслужбу); • підсистема державного матеріального резерву.

1	2	3
4	Міненерговугілля	<ul style="list-style-type: none"> • підсистема безпеки електроенергетичного та ядерно-промислового комплексів; • підсистема безпеки нафтогазового комплексу; • підсистема безпеки вугільно-промислового комплексу.
5	Мінінфраструктури	<ul style="list-style-type: none"> • підсистема запобігання і реагування на загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій на залізничному транспорті; • підсистема запобігання і реагування на загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій на морському і річковому транспорті в акваторії торговельних портів, організації пошуково-рятувальних робіт в акваторії Чорного та Азовського морів; • підсистема запобігання і реагування на загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій у дорожньому господарстві (через Укравтодор).
6	Мінрегіон	<ul style="list-style-type: none"> • підсистема безпеки у сфері експлуатації об'єктів житлово-комунального господарства.
7	МОЗ	<ul style="list-style-type: none"> • підсистема медичного захисту населення.
8	МОН	<ul style="list-style-type: none"> • підсистема навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності).
9	Міноборони	<ul style="list-style-type: none"> • підсистема запобігання надзвичайним ситуаціям і ліквідації їх наслідків у підпорядкованих організаціях, на підвідомчих об'єктах і територіях
10	Мінкультури	<ul style="list-style-type: none"> • підсистема запобігання надзвичайним ситуаціям і ліквідації їх наслідків на об'єктах культури та захист об'єктів культурної спадщини, планування заходів щодо евакуації матеріальних цінностей, що належать до національної культурної спадщини.
11	Мін'юст	<ul style="list-style-type: none"> • підсистема запобігання надзвичайним ситуаціям в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах.
12	ДСНС	<ul style="list-style-type: none"> • підсистема реагування на надзвичайні ситуації, проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.
13	Держатомрегулювання	<ul style="list-style-type: none"> • підсистема ядерної та радіаційної безпеки.

Перелік центральних органів виконавчої влади, якими утворюються спеціалізовані служби цивільного захисту, наведено у таблиці 6.3.

Таблиця 6.3 — Перелік центральних органів виконавчої влади, якими утворюються спеціалізовані служби цивільного захисту

№ п/п	Найменування центрального органу виконавчої влади	Найменування спеціалізованої служби, яка утворюється органом
1	2	3
1	Міненерговугілля	<ul style="list-style-type: none"> • спеціалізована служба енергетики
2	Мінрегіон	<ul style="list-style-type: none"> • інженерна спеціалізована служба та комунально-технічна спеціалізована служба
3	Мінекономіки	<ul style="list-style-type: none"> • спеціалізована служба із захисту сільськогосподарських тварин і рослин; • спеціалізована служба торгівлі та харчування; • технічна спеціалізована служба.
4	Держрезерв	<ul style="list-style-type: none"> • спеціалізована служба матеріального забезпечення
5	МОЗ	<ul style="list-style-type: none"> • медична спеціалізована служба
6	Мінінфраструктури	<ul style="list-style-type: none"> • спеціалізована служба транспортного забезпечення
7	ДСНС разом з Адміністрацією Держспецзв'язку, Держкомтелерадіо	<ul style="list-style-type: none"> • спеціалізована служба зв'язку та оповіщення
8	МВС	<ul style="list-style-type: none"> • спеціалізована служба охорони публічного (громадського) порядку
9	ДСНС	<ul style="list-style-type: none"> • протипожежна спеціалізована служба

6.5 Планування матеріального забезпечення в Гримайлівській ОТГ на випадок надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу

У містах, селах, селищах, де відсутні державні пожежно-рятувальні підрозділи (частини), за погодженням з ДСНС України створюють підрозділи місцевої пожежної охорони.

Пропонуємо створити такий підрозділ на території Гримайлівської об'єднаної територіальної громади.

Першочерговим завданням підрозділів місцевої пожежної охорони є проведення рятування людей і гасіння пожеж на перших хвилинах початку розвитку пожежі до прибуття підрозділів державної пожежної охорони.

З метою розміщення працівників, пожежної техніки і обладнання, створення умов для цілодобового несення служби, обслуговування техніки, пропонуємо:

- виділити приміщення під пожежне депо;
- забезпечити підрозділ засобами телефонного і радіозв'язку та відповідним технічним обладнанням.

Пожежні депо, як правило, повинні бути розраховані не менше, ніж на 2 виїзди і мати не менше, ніж 2 пожежних автомобілі, у тому числі 1 резервний. Організація служби чергових змін підрозділу місцевої пожежної охорони та організація робіт щодо гасіння пожеж здійснюватиметься відповідно до вимог нормативно-правових актів, якими керуються у державних пожежно-рятувальних підрозділах.

Працівники підрозділу місцевої пожежної охорони забезпечуватимуться спеціальним (форменим) одягом, спорядженням та засобами індивідуального захисту за нормами, передбаченими для особового складу державних пожежно-рятувальних підрозділів.

Фінансування і матеріально-технічне забезпечення підрозділу місцевої пожежної охорони здійснюватиметься за рахунок коштів місцевого бюджету ОТГ, коштів суб'єктів господарювання, а також членських внесків, дотацій, прибутку від провадження господарської діяльності, прибутку від майна добровільної пожежної охорони, дивідендів, надходжень від страхових компаній, пожертвувань юридичних та фізичних осіб, інших джерел, не заборонених законодавством.

Як варіант, можливе також створення пожежно-рятувального підрозділу добровільної пожежної охорони.

Основними завданнями пожежно-рятувальних підрозділів добровільної пожежної охорони є забезпечення пожежної безпеки, запобігання виникненню

пожеж та нещасних випадків на них, гасіння пожеж, рятування людей, а також надання допомоги у ліквідації наслідків інших надзвичайних ситуацій.

Пожежно-рятувальні підрозділи добровільної пожежної охорони утворюються як:

- пожежна дружина – підрозділ, забезпечений пожежними мотопомпами та/або первинними засобами для гасіння пожеж;
- пожежна команда – підрозділ, забезпечений пожежними автомобілями або іншою необхідною технікою для гасіння пожеж.

Пожежно-рятувальні підрозділи добровільної пожежної охорони відповідно до покладених на них завдань:

- проводять заходи із запобігання виникненню пожеж;
- здійснюють гасіння пожеж, проводять евакуацію людей та матеріальних цінностей, заходи для мінімізації або ліквідації наслідків пожеж, зокрема разом з підрозділами державної, відомчої та місцевої пожежної охорони;
- проводять заходи для постійного підтримання своєї готовності;
- інформують територіальний орган ДСНС України про факти виникнення пожеж і порушення вимог пожежної безпеки;
- вживають заходів для широкого інформування громадськості про причини виникнення пожеж та їх небезпеку, порядок дій у разі виникнення пожежі: проводять серед працівників підприємств, установ, організацій та громадян роботу з дотримання правил пожежної безпеки, підбір осіб, які бажають стати членами добровільної пожежної охорони;
- вносять органам місцевого самоврядування, що їх утворили, пропозиції щодо забезпечення пожежної безпеки;
- беруть участь у проведенні оглядів-конкурсів протипожежного стану; разом з територіальними органами ДСНС України, органами

освіти, молодіжними організаціями заходів з утворення та організації роботи дружин юних пожежників;

—разом з територіальними органами ДСНС України перевіряють протипожежний стан об'єктів.

Фінансування і матеріально-технічне забезпечення пожежно-рятувальних підрозділів добровільної пожежної охорони здійснюватиметься за рахунок коштів місцевого бюджету та коштів суб'єктів господарювання, а також членських внесків, дотацій, прибутку від провадження господарської діяльності, прибутку від майна добровільної пожежної охорони, дивідендів, надходжень від страхових компаній, пожертвувань юридичних та фізичних осіб, інших джерел, не заборонених законодавством.

Створення будь-якого з цих підрозділів на території Гримайлівської об'єднаної територіальної громади дозволить запобігти утворення небезпечних ситуацій у межах громади. А у разі утворення надзвичайної ситуації, дозволить вчасно відреагувати на неї та негайно запобігти її наслідкам.

РОЗДІЛ 7

ЕКОЛОГІЯ

7.1 Законодавчі функції управління природним середовищем

На сьогодні найрозвиненішими є напрями охорони навколишнього природного середовища і забезпечення екологічної безпеки. Вони мають свою досить розвинену природоохоронну законодавчу базу і є самостійними галузями екологічного управління. Розвиненим напрямом також є управління природокористуванням, однак йому ще бракує належної заощадливості й раціональності.

У державній системі екологічного управління всі перелічені напрями є цільовими і здійснюються на підставі закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" і Земельного, Водного та інших кодексів України, які забезпечують правову регламентацію переважно охоронних функцій, функцій державного дозволу і контролю, не поширюючись на процеси гармонізації життєдіяльності суспільства в природному середовищі, на процес збалансованого розвитку всіх його складових. При цьому слід зазначити, що більшість із перелічених цільових напрямів управління вже мають певну законодавчу базу (наприклад, закон України "Про формування національної екологічної мережі") [10].

Постійне вдосконалення систем екологічного управління є однією з вимог міжнародної та європейської системи стандартизації екологічного управління. Для державної системи екологічного управління це означає її функціональне розширення й системно-методологічне поглиблення. Йдеться не тільки про охоронні функції, а й про освоєння функцій гармонізації.

У ДСЕУ застосовується загальне управління, яке здійснюється в особі державних законодавчих, виконавчих, правових органів, і уповноважене, або спеціальне, управління, яке здійснюється суб'єктами, що мають спеціальне повноваження на екологічне управління відповідно до чинного законодавства.

Цей поділ має своє відображення в структурі функцій ДСЕУ — загальні і спеціальні.

До загальних функцій належать [10]:

- Законодавче регулювання. Визначення основних напрямів державної екологічної політики, яка забезпечує гармонізацію відносин суспільства і природи, збалансований розвиток, формування й розвиток законодавчоправової бази та регулювання відносин у галузі охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів, екологічної безпеки й екологічного управління державою.
- Прогнозування. Отримання науково обґрунтованих варіантів тенденцій розвитку показників якості навколишнього природного середовища та здоров'я населення, показників природно-ресурсного потенціалу, ризиків виникнення надзвичайних ситуацій природного й техногенного характеру, індикаторів збалансованого розвитку.
- Планування. Виважена передбачуваність використання, відновлення й охорони навколишнього природного середовища; розробка міждержавних, державних, регіональних, місцевих екологічних програм; планування заходів щодо попередження й реагування на надзвичайні ситуації щодо забезпечення екологічної безпеки.
- Організація. Забезпечення реалізації державної екологічної політики на національному й міжнародному рівнях у контексті збалансованого розвитку, максимальне сприяння виконанню законів та інших нормативних актів з охорони навколишнього середовища, використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, організація екологічного управління державою.
- Координація. Координування діяльності міністерств, відомств, підприємств, установ та організацій, незалежно від форм власності та підпорядкування, у галузі охорони навколишнього природного

середовища, раціонального використання й відновлення природних ресурсів та екологічної рівноваги.

— Погодження. Максимальна погодженість поточних і перспективних планів роботи галузей, підприємств, установ та організацій в питаннях охорони навколишнього природного середовища і використання природних ресурсів.

— Контроль і нагляд. Забезпечення додержання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища всіма державними органами, підприємствами, установами та організаціями, незалежно від форм власності та підпорядкування, а також громадянами.

До спеціальних функцій належать [10]:

1. Біовпорядження. Формування національної екологічної мережі з біосферними ядрами (центрами), збереження й примноження біологічного різноманіття, посилення біотичного механізму регулювання навколишнього середовища.
2. Ресурсовпорядження. Здійснення просторово-територіального устрою природних ресурсів та об'єктів: землеустрою, лісовпорядкування, паспортизації водних об'єктів тощо, а також встановлення територій з особливим режимом користування та охорони.
3. Розподіл і перерозподіл природних ресурсів. Механізм пронесу надання природних ресурсів у користування (власність) та припинення права користування (власності) природними ресурсами.
4. Облік природних ресурсів. Ведення природоресурсних кадастрів (сукупність кількісних, якісних та інших характеристик екологічного, господарського та правового стану природних ресурсів): земельного, водного, лісового, рекреаційного, родовищ корисних копалин, рослинного й тваринного світу, Червоної книги України, територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відходів, екологічно небезпечних об'єктів і територій тощо .

5. Спеціалізований контроль. Державний контроль за додержанням норм і правил у галузі охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання й відновлення природних ресурсів, у тому числі землі, надр, поверхневих і підземних вод, атмосферного повітря, лісів, інших об'єктів рослинного й тваринного світу, морського середовища та природних ресурсів територіальних вод, континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони, територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, а також у сфері поводження з відходами, додержання норм екологічної безпеки.
6. Лімітування. Затвердження для підприємств, установ та організацій лімітів використання чи видобування природних ресурсів, лімітів викидів і скидів забруднювальних речовин у навколишнє природне середовище, а також лімітів на утворення й розміщення відходів.
7. Нормування. Визначення нормативів гранично допустимих викидів і скидів забруднювальних речовин у навколишнє природне середовище та інших видів шкідливого впливу на нього, а також нормативів плати за забруднення навколишнього середовища і розміщення відходів. Впровадження стандартів екологічного управління й аудиту.
8. Моніторинг. Спостереження, збирання, обробка й передавання, зберігання й аналіз інформації про стан навколишнього природного середовища, оцінка й прогнозування його змін та ступеня небезпечності, розробка науково обгрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень.
9. Вирішення спорів. Врегулювання розбіжностей між суб'єктами екологічних правовідносин та захист порушених екологічних і пов'язаних із ними суб'єктних прав. Та інші.

7.2 Склад органів управління природним середовищем Гримайлівської ОТГ та їх основні функції

Органи місцевого самоврядування здійснюють управління природокористуванням і охороною навколишнього природного середовища у відповідному регіоні, керуючись законами "Про місцеве самоврядування в Україні" та "Про охорону навколишнього природного середовища".

За управління природним середовищем у Гримайлівській ОТГ відповідає землевпорядник.

Основними його завданнями є:

1. участь у межах своєї компетенції у реалізації політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів (земля, поверхневі води, атмосферне повітря, тваринний та рослинний світ, природні ресурси територіальних вод), поводження з відходами, небезпечними хімічними речовинами, пестицидами та агрохімікатами, екологічної та радіаційної безпеки;
2. здійснення контролю за додержанням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів (крім надр та лісів), екологічну та в межах своєї компетенції радіаційну безпеку, поводження з відходами.

Відповідно до покладених на нього завдань, землевпорядник виконує такі функції у сфері управління природним середовищем:

- підготовка і внесення на розгляд ради пропозицій щодо встановлення ставки земельного податку, розмірів плати за користування природними ресурсами, вилучення (викупу), а також надання під забудову та для інших потреб земель, що перебувають у власності територіальних громад; визначення в установленому порядку розмірів відшкодувань підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності за забруднення довкілля

- та інші екологічні збитки; встановлення платежів за користування комунальними та санітарними мережами відповідних населених пунктів;
- підготовка і подання на затвердження ради проектів місцевих програм охорони довкілля, участь у підготовці загальнодержавних і регіональних програм охорони довкілля;
 - підготовка і внесення на розгляд ради пропозицій щодо прийняття рішень про організацію територій і об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні;
 - внесення пропозицій до відповідних державних органів про оголошення природних та інших об'єктів, що мають екологічну, історичну, культурну або наукову цінність, пам'ятками природи, історії або культури, які охороняються законом;
 - здійснення контролю за додержанням земельного та природоохоронного законодавства, використанням і охороною земель, природних ресурсів загальнодержавного та місцевого значення, відтворенням лісів;
 - та інші.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи теоретичні інтерпретації сутності фінансових інструментів, можна зробити висновки, що фінансові інструменти – це сукупність фінансових продуктів (товарів і послуг фінансового ринку), які відображають одночасно права й зобов'язання учасників фінансових відносин, забезпечують ефективне використання фінансових ресурсів (фінансового капіталу) з метою одержання доходу.

Більшість фінансових інструментів втілюються у цінних паперах, під якими розуміємо особливий об'єкт фінансового інвестування, який, з одного боку, забезпечує надходження від права володіння певними ресурсами матеріального характеру, тобто отримання доходу, а з іншого – відмежований від реального капіталу (сам по собі не має внутрішньої вартості, а лише підкріплений ним).

Провівши аналіз багатьох наукових праць та посібників, зазначимо, що до переліку критеріїв оцінки ефективності фінансових інструментів можна віднести: оборотність, ліквідність, дохідність фінансового інструмента, наявність в його конструкції захисного механізму від потенційних ризиків та його інформативність.

Гримайлівську об'єднану територіальну громаду створено 28.12.2016 року та затверджено рішенням першої сесії сьомого скликання Гримайлівської селищної ради від 28.12.2016 року №01.

Гримайлівська ОТГ є досить «молодою», але напрочуд перспективною громадою. Як керівництво, так і жителі громади роблять великі внески для розвитку та ефективного функціонування громади, порівняно з іншими громадами.

Проаналізувавши видатки у 2018 році, бачимо, що вони зросли на 15,96% або 3031318,00 грн. Більшість показників зросла у 2018 році порівняно із 2017 роком. Витрати, що стосуються оплати праці, пов'язані із зростанням

мінімальної заробітної плати, що призвело до більших затрат з місцевого бюджету. Витрати на комунальні послуги зросли, оскільки ціни на них значно зросли у 2018 році. Тільки витрати на трансферти у 2018 році зменшились порівняно із 2017 роком.

Роглянувши плани виконання бюджету, було встановлено, що практично більшість фактичних показників як у 2017 році, так і у 2018 році є значно більшими, від планових і це свідчить про те, що планові показники були виконані, та навіть перевиконані Гримайлівською ОТГ.

Результати проведеного аналізу свідчать про прийнятність загального рівня виконання плану, що становить 106,66% у 2017 році та 101,85% у 2018 році. Сума доходів зросла у 2018 році порівняно з 2017 роком на 13,81 %.

Із проведених досліджень було виявлено, що основними джерелами фінансування діяльності Гримайлівської селищної ради у 2018 році були власні доходи у сумі 5024,805 тис.грн. Уточнений річний план становив 5488,431 тис.грн., відсоток виконання річного бюджету станом на 01.11.2018 року становив 91,5%. Освітня субвенція у сумі 4163,0 тис.грн., медична субвенція у сумі 2146,4 тис.грн., яка була перерозподілена відповідно на первинну ланку медицини в сумі 1502,480 тис.грн. та вторинну ланку медицини 643,920 тис.грн.

В даній роботі запропоновані шляхи залучення сучасних фінансових інструментів у діяльність об'єднаних територіальних громад на прикладі Гримайлівської ОТГ.

Дуже важливим питанням є збільшення кількості власних джерел надходження коштів у місцевий бюджет. Тому пропонуємо укрупнення Гримайлівської ОТГ за рахунок приєднання села Глібів та села Пізнанка Гусятинського району, Тернопільської області.

На території села Глібів триває будівництво пивзаводу. Завдяки цьому у Глібові відновиться традиція виробництва пива, адже будівництво пивного заводу здійснюється саме на колишньому заводі з варіння пива. Також на території обох сіл працюють декілька продуктових магазинів. Саме за рахунок цього можна буде збільшити надходження в бюджет Гримайлівської ОТГ.

Після приєднання у бюджет громади будуть надходити кошти від податків на доходи фізичних осіб, який будуть сплачувати всі громадяни, які отримують дохід. Акцизний податок також буде сплачуватись у бюджет громади. Повністю до бюджету громади зараховуються надходження від єдиного податку. Після розширення території громади, надходження до місцевого бюджету можуть збільшитись за рахунок введення певного переліку нових податків.

З метою збільшення культурного потенціалу населення Гримайлівської ОТГ, пропонуємо провести ремонт у приміщеннях будинку культури у смт.Гримайлі та у клубі с.Лежанівка.

Реалізація цього проекту дасть більше можливостей щодо забезпечення кращих умов для роботи гуртків, колективів художньої самодіяльності, участь мешканців у вечорах та проведення дискотек.

Всього для реалізації заходу необхідно 481,64 тис.грн. Вважаємо, що доцільно буде застосувати такий фінансовий інструмент, як спонсорські кошти. Передбачаємо, що спонсором буде виділено 418,12 тис. грн. З місцевого бюджету буде виділено 63,52 тис. грн.

З метою покращення процесу надання освітніх послуг, пропонуємо реалізувати проект з капітального ремонту покрівлі даху ЗОШ I-III ступенів ім.Івана Пулюя смт.Гримайлів. Метою даного проекту є створення відповідних умов, що будуть комфортними для учнів школи та педагогічного складу, шляхом проведення капітального ремонту даху. Для цього втілення цього проекту варто застосувати такий фінансовий інструмент, як субвенція із державного бюджету. Для реалізації проекту виділити необхідно 728,84 тис.грн.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Демиденко Л., Наконечна Ю. Фіскальна децентралізація: німецький досвід та українські реалії. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2015. № 2(167). С. 50.
2. Сорнетте Д. Как предсказывать крахи на финансовых рынках: Пер. с англ. – М., 2003. – 394 с.
3. Суть і види фінансових інструментів [Електронний ресурс]// Режим доступу: https://studopedia.su/20_61428_sut-i-vidi-finansovih-instrumentiv.html
4. Лацик Г. Сутнісно-теоретичні основи фінансових інструментів / Г. Лацик [Електронний ресурс]// Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/25824/1/Лацик%20Г..pdf>
5. Результативний бюджетний процес в умовах порушення макроекономічної рівноваги : наук.-метод. розробка / А. Г. Ахламов, О. В. Голинська. – К. : НАДУ, 2014. – 48 с.
6. Фабоцци Ф. Дж. Управление инвестициями: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 932 с.
7. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268.
8. Маршалл Дж. Ф., Бансал В. К. Ф. Финансовая инженерия: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1998. – 784 с.
9. Європейський досвід бюджетної децентралізації та перспективи для України [Електронний ресурс]// Режим доступу: http://economyandsociety.in.ua/journal/16_ukr/110.pdf
10. Екологічне управління: Підручник / В. Я. Шевчук, Ю. М. Саталкін, Г. О. Білявський та ін. — К.: Либідь, 2004. — 432 с.

11. Ruśkowski E., Salachna J. (2015) *Finanse lokalne po akcesji*. Warszawa: Wolters Kluwer Polska Sp., 2 wyd. 2015. 272 s.
12. Пересада А., Коваленко Ю. *Фінансові інвестиції*. – К.: КНЕУ, 2006. – 728 с.
13. Кейнс Дж. М. *Общая теория занятости, процента и денег*: Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1978.
14. Шарп У., Александер Г., Бейли Дж. *Инвестиции*: Пер. с англ. – М.: ИНФРА – М, 2001. – 1028 с.
15. Мочерний С. В., Ларіна Я. С., Устенко О. А., Юрій С. І. *Економічний енциклопедичний словник*. – Т. 2 / За ред. С. В. Мочерного. – Л.: Світ, 2005. – 568 с
16. Бердникова Т. В. *Оценка ценных бумаг: Учеб. пособие*. – М.: Инфра–М, 2004. – 144 с
17. Данькевич, А. П. *Фінансові інструменти: особливості визначення, класифікації та обігу* / А. П. Данькевич // *Наукові праці НДФІ*. -№ 1(46). – 2009. – С. 64-74.
18. Абакуменко, О. В. *Фінансові інновації на ринку цінних паперів* / О. В. Абакуменко // *Актуальні проблеми економіки*. – 2006. – №12 (66). – С. 17-22.
19. *Фінанси: Курс для фінансистів: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / За ред. В.І. Оспіщева*. — К., 2008. — 567 с.
20. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. *Фінансовоекономічний словник*. – Л.: Львівська політехніка, 2005. – 714 с.
21. Брейли Р., Майерс С. *Принципы корпоративных финансов*: Пер. с англ. – М.: ЗАО “Олимп-Бизнес”, 1997. – 1120 с
22. Стойко О.Я., Дема Д.І. *Фінанси: навч. посіб.* / О.Я. Стойко, Д.І. Дема; за ред. О.Я. Стойка. – 2-ге видання, стереотипне. – К.: Алерта, 2017. – 432 с.
23. Абакуменко, О. В. *Сутність та механізм фінансового інжинірингу* / О. В. Абакуменко // *Актуальні проблеми економіки*. – 2007. – № 1 (67). – С. 125-130

24. Винс Р. Новый подход к управлению капиталом: структура распределения активов между различными инвестиционными инструментами: Пер. с англ. – М., 2003. – 264 с
25. Поняття та види акцій [Електронний ресурс]// Режим доступу: https://studopedia.ru/18_25952_I-ponyattya-ta-vidi-aktsiy.html
26. Боярко І. М., Гриценко Л. Л. Інвестиційний аналіз: Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 400 с.
27. Бригхем Ю., Гаспенски Л. Финансовый менеджмент. Полный курс: В 2-х томах: Пер. с англ. – СПб.: Экономическая школа, 1997. – Т. 1. – 493 с.
28. Децентралізація та місцеве самоврядування [Електронний ресурс]// Режим доступу: <https://rdo.in.ua/direction/decentralizaciya>
29. Інформація про село Глібів [Електронний ресурс]// Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Глібів_\(Гусятинський_район\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Глібів_(Гусятинський_район))
30. Сорнетте Д. Как предсказывать крахи на финансовых рынках: Пер. с англ. – М., 2003. – 394 с.
31. Інформація про село Пізнанка [Електронний ресурс]// Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Пізнанка>
32. Нові розміри єдиного податку для фізичних осіб-підприємців [Електронний ресурс]// Режим доступу: <http://kyiv.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/363940.html>
33. Забулонов А. Производные финансовые инструменты: теоретический подход с учетом реалий рынка / Андрій Забулонов // Вопросы экономики. – 2003. – № 8. – С. 41–55.
34. Галіцейська Ю.М. Міжнародні ринки грошей і капіталів: навч. посіб. / Ю.М. Галіцейська. – Тернопіль, Вектор 2013.
35. Офіційний сайт Гусятинської районної державної адміністрації [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.oda.te.gov.ua/husyatynska>

36. Про затвердження Державної стратегії регіону на період до 2020 року: постанова Кабінету Міністрів України від 6.08.2014 р. № 385. Законодавство України: сайт. URL: <https://zakon2rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%BF>
37. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.03.2015 р. № 156-VIII. Законодавство України: сайт. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/156-19>
38. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. №333-р // 30 Верховна Рада України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p>
39. Петраков, Я. В. Фінансові інструменти: сутність та класифікація / Я. В. Петраков // Науковий вісник Полісся. –2016. – № 3 (7). – С. 235–241.
40. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг: Закон України від 10.12.2015 р. № 888-VIII. Законодавство України: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/888-19>
41. Мурзаков А.П. Формирование и расходование средств бюджетов городов регионального значения : автореф. дис. ...канд. экон. наук: 08.00.10 «Финансы, денежное обращение и кредит» [Электронный ресурс]. Саратов, 2002. – Режим доступа: <http://www.dslib.net>
42. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / [Бориславська О. М., Заверуха І. Б., Школик А. М. та ін.]; Центр політикоправових реформ. – К., Москаленко О. М., 2012. – с.157
43. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17.06.2014 р. № 1508-VII. Законодавство України: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>

44. Молдован О.О. Бюджетна децентралізація: досвід ефективної реформи Словаччини для України / О.О. Молдован // Вісник Донецького національного університету. – 2010. – С.32
45. Г.В. Возняк Бюджетна децентралізація : європейський досвід та перспективи для України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://ird.gov.ua/sep/sep20163\(119\)/sep20163\(119\)_056_VoznyakHV.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20163(119)/sep20163(119)_056_VoznyakHV.pdf)
46. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. Законодавство України: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
47. Дмитровська В.С. Зарубіжний досвід місцевого оподаткування / В.С. Дмитровська [Електронний ресурс]// Режим доступу : www.lukyanenko.at/ua/ld/5/581_.pdf
48. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо особливостей формування та виконання бюджетів ОТГ: Закон України від 26.11.2015 р. № 837-VII. Законодавство України: сайт. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/837-19>
49. Костенюк І. Західні моделі місцевого самоврядування: перспективи та обмеження культурних трансферів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2013/2013_01\(16\)/39.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2013/2013_01(16)/39.pdf).
50. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 р. № 157-VIII. Законодавство України: сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
51. Мурзаков А.П. Формирование и расходование средств бюджетов городов регионального значения : автореф. дис. ...канд. экон. наук: 08.00.10 «Финансы, денежное обращение и кредит» / А.П. Мурзаков. – Саратов, 2002. [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://www.dslib.net>
52. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо добровільного приєднання територіальних громад: Закон України від

- 09.02.2017 р. № 1852-VIII. Законодавство України: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1851-19>
- 53.Кульчицький М. І. Місцеві бюджети і механізм їх формування / М. І. Кульчицький // Фінанси України. — 2007. — № 9. — С. 102–105.
- 54.Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин: Закон України від 28.12.2014 р. № 79-VIII. Законодавство України: сайт. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/Laws/79-19>
- 55.Наконечний В.В. Основні світові моделі місцевого самоврядування: порівняльний аналіз [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2014-1/doc/5/03.pdf>.
- 56.Демиденко Л., Наконечна Ю. Фіскальна децентралізація: німецький досвід та українські реалії. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2015. № 2(167). С. 50.
- 57.Децентралізація влади на основі кращих іноземних практик та українських законодавчих ініціатив [Електронний ресурс]// Режим доступу : <http://www.uiip.org.ua/wp-content/uploads/2015/05>.
- 58.Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо статусу старости села, селища: Закон України від 09.02.2017 р. № 1848-VIII. Законодавство України: сайт. URL: <https://zakon0.rada.gov.UA/lavs/show/1848-19>
- 59.Роман В. Моделі децентралізації влади країн Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lvivacademy.com/visnik12/fail/Roman.pdf>.
- 60.Jourmard I., Giomo C. Getting the Most Out of Public Sector Decentralization in Spain. – Paris : OECD Economics Department Working Papers. – 2005. – No. 436. – P. 9.
- 61.Віханський О.С. Менеджмент: Підручник / О.С. Віханський, О. І. Наумов. – М. : Гардарики, 1999.
- 62.Кузьмин О. Є. Теоретичні і практичні засади менеджменту : навчальний посібник / О. Є. Кузьмин, О. Г. Мельник. – 2-е вид. доп. і перероб. – Львів

- : Національний університет «Львівська політехніка» (Інформаційно-видавничий центр «ІНТЕЛЕКТ+» Інститут післядипломної освіти), «Інтелект-Захід», 2003. – 352 с.
63. Пушкар Р. М. Менеджмент : теорія і практика: підручник / Р. М. Пушкар, Н. П. Тарнавська. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Тернопіль : Карт-бланш, 2005. – 486 с.
64. Ігнатенко А. В., Кабанов В. Г. Фінансові інвестиції на ринку нерухомості // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 11 (66). – С. 32–36.
65. Коттл С., Мюррей Р., Блок Ф. “Анализ ценных бумаг” Грэма и Додда: Пер. с англ. – М.: ЗАО “Олимп-Бизнес”, 2000. – 704 с.
66. Лиска О.Г. Функції територіальної громади / О.Г. Лиска // Актуальні проблеми державного управл. ління: зб. наук. праць. — Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2007. — Вип. 4 (32). — С. 210—216.
67. Фінансові інструменти [Електронний ресурс]// Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
68. Офіційний сайт Гримайлівської об'єднаної територіальної громади [Електронний ресурс]// Режим доступу: <https://grymaivivskagromada.gov.ua>
69. Сайт ЗОШ І-ІІІ ступенів ім.І.Пулюя смт.Гримайлів [Електронний ресурс]// Режим доступу: <https://grimailovschool.e-schools.info/pages/storja-shkoli>
70. Загородній А. Г. Фінансовий словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко. – [4-те вид., випр. та доп.]. – К. : Знання, КОО ; Л. : Вид-во Львів. банк. інту НБУ. – 566 с.
71. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.2001 р. № 559 [Електрон. ресурс] / Правова система «Інфодиск: Законодавство України». – К. : ТОВ «Інфодиск», 2008. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – [Правова серія «Інфодиск»]. – Систем. вимоги: P-233 ; 32 Мб RAM ; CD-ROM Windows 95/OSR2/98/NT SP6/2000/XP.

- 72.Лень В.С.Облік у бюджетних установах : Навч.посіб. -2-е вид. - К.:Каравела,2017. -264с.
- 73.Кремень О.І. К 79 Фінанси: Навчальний посібник / О.І. Кремень, В.М. Кремень. – К.:, 2010. – 447 с
- 74.Загородній, А. Г. Ринок фінансових послуг : Термінологічний словник : термінологічний словник / А. Г. Загородній, В. Г. Вознюк. - Львів : Бескид Біт, 2008. - 544 с.
- 75.О.В. Посилкіна О. В. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник для студентів спеціальності “Економіка підприємства”. / О.В. Посилкіна, М.І. Сидоренко, Г.Х. Понтелеєв. – Харків : Вид-во НФаУ, 2005. – 207 с.
- 76.Чесноков, В. Л. Фінансові інструменти : навчальний посібник. – К. : ЦУЛ, 2008. – 288 с
- 77.Banking without banks // The Economist. Finance and economics. – 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economist.com/news/finance-and-economics/21597932-offering-both-borrowers-and-lenders-betterdeal-websites-put-two>.
- 78.Данькевич, А. П. Фінансові інструменти: особливості визначення, класифікації та обігу / А. П. Данькевич // Наукові праці НДФІ. -№ 1(46). – 2009. – С. 64-74.
- 79.Корнеєв, В. В. Фінансові посередники як інститути розвитку : монографія / В. В. Корнеєв. – К. : Основа, 2007. – 192 с.
- 80.Лондар С. Л. Фінанси : навчальний посібник / С. Л. Лондар, О. В. Тимошенко. – Вінниця : Нова книга, 2009. – 384 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1

обслуговування місцевих

6121655400

(код бюджету)

до Порядку казначейського

бюджетів

"Затверджую"
в.о. Селищного голови
Диць О.І.

М.П.

" _____ "

Уточнений річний розпис Бюджет Гримайлівської селищної ради на 2017 р.

(станом на 31.12.2017)

отг смт Гримайлів	Код	Найменування	Загальний	Спеціальний	(грн)
	Разом		фонд	фонд	
	1	2	3	4	5
надходження	10000000	Податкові			
		6771782,00		6771782,00	
	11000000	Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення			
	4197380,00	0,00	4197380,00		
		ринкової вартості			
осіб	11010000	Податок та збір на доходи фізичних			
	4197380,00	0,00	4197380,00		
	11010100	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими			
	2944700,00	0,00	2944700,00		
		агентами, із доходів платника податку у вигляді заробітної плати			
	11010400	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими			
	1232680,00	0,00	1232680,00		
		агентами, із доходів платника податку інших ніж заробітна плата			
	11010500	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується фізичними			
	20000,00	0,00	20000,00		
		особами за результатами річного декларування			
послуги	14000000	Внутрішні податки на товари та			
		186500,00	0,00	186500,00	
	14040000	Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання			
	186500,00	0,00	186500,00		
		роздрібною торгівлі підакцизних товарів			
податки	18000000	Місцеві			
		2387902,00	0,00	2387902,00	
майно	18010000	Податок на			
	635100,00	0,00	635100,00		
	18010200	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки,			
	26600,00	0,00	26600,00		
		сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів житлової			
	18010300	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки,			
	15700,00	0,00	15700,00		
		сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів			
	18010400	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки,			
	32000,00	0,00	32000,00		
		сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів			
		нежитлової нерухомості			
осіб	18010500	Земельний податок з юридичних			
	135000,00	0,00	135000,00		
осіб	18010600	Орендна плата з юридичних			
	250000,00	0,00	250000,00		
осіб	18010700	Земельний податок з фізичних			
	121800,00	0,00	121800,00		
	18010900	Орендна плата з фізичних			

осіб	54000,00	0,00		54000,00	
	18050000	Єдиний			
податок		1752802,00		0,00	1752802,00
	18050300	Єдиний податок з юридичних			
осіб	302400,00	0,00		302400,00	
	18050400	Єдиний податок з фізичних			
осіб	704500,00	0,00		704500,00	
	18050500	Єдиний податок з сільськогосподарських товаровиробників, у яких			
	745902,00	0,00		745902,00	
		частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній			
		податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків			
	20000000	Неподаткові			
надходження		0,00		82000,00	82000,00
	25000000	Власні надходження бюджетних			
установ		0,00		82000,00	82000,00
	25010000	Надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними			
	0,00	82000,00		82000,00	
		установами згідно із законодавством			
	25010100	Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з			
	0,00	70000,00		70000,00	
		їх основною діяльністю			
	25010300	Плата за оренду майна бюджетних			
установ		0,00		12000,00	12000,00
	30000000	Доходи від операцій з			
капіталом		0,00		96000,00	96000,00
	33000000	Кошти від продажу землі і нематеріальних			
активів		0,00		96000,00	96000,00
	33010000	Кошти від продажу			
землі		0,00		96000,00	96000,00

Код Разом	Найменування	Загальний		Спеціальний	
		фонд 3	фонд 4	5	
1	2				
33010100 0,00	Кошти від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення, що перебувають у державній або комунальній власності, та земельних ділянок, які знаходяться на території Автономної Республіки Крим	96000,00			
40000000 трансферти	Офіційні	496500,00	9180700,00		
41000000 управління	Від органів державного	496500,00	9180700,00		
41020000 00100,00	Дотації	2000100,00	0,00	20	
41020100 дотація	Базова	0,00	780600,00		
41020200 1219500,00	Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я	1219500,00			
41030000 80600,00	Субвенції	6684100,00	496500,00	71	
41033200 248200,00	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад	744700,00			
41033900 бюджетам	Освітня субвенція з державного бюджету місцевим	0,00	4163000,00		
41034200 бюджетам	Медична субвенція з державного бюджету місцевим	0,00	2146400,00		
41035000 субвенції	Інші	0,00	115000,00		
41035400 11500,00	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами	11500,00			
6771782,00	Усього (без урахування трансфертів)	6949782,00			
15455982,00	Усього	674500,00	16130482,00		
	Головний бухгалтер	Шевчук Г.В.			
	Начальник фінансового відділу	Полюляк О.С.			

Додаток Б

Додаток 1
до Порядку казначейського

бюджетів

"Затверджую"
в.о. Селищного голови
Диць О.І.

М.П.

" _____ "

обслуговування місцевих

6121655400

(код бюджету)

Уточнений річний розпис Бюджет Гримайлівської селищної ради на 2018 р.

(станом на 31.12.2018)

отг смт Гримайлів	Код	Найменування	(грн)	
Разом	Загальний		Спеціальний	5
1	2	фонд 3	фонд 4	5
10000000	Податкові			
надходження	8132039,00	0,00	8132039,00	
11000000	Податки на доходи, податки на прибуток, податки на			
5139405,00	0,00 збільшення ринкової вартості	5139405,00		
11010000	Податок та збір на доходи фізичних			
осіб 5139405,00	0,00	5139405,00		
11010100	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується			
3401300,00	0,00 податковими агентами, із доходів платника податку у вигляді	3401300,00		
11010400	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується			
1708405,00	0,00 податковими агентами, із доходів платника податку інших	1708405,00		
11010500	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується фізичними			
29700,00	0,00 особами за результатами річного декларування	29700,00		
14000000	Внутрішні податки на товари та			
послуги	171250,00	0,00	171250,00	
14020000	Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів			
28800,00	0,00 (продукції)	28800,00		
14021900	Пальне			
800,00		28800,00	0,00	28
14030000	Акцизний податок з ввезених на митну територію України			
110000,00	0,00 підакцизних товарів (продукції)	110000,00		
14031900	Пальне			
0000,00		110000,00	0,00	11
14040000	Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання			
32450,00	0,00 роздрібною торгівлі підакцизних товарів	32450,00		
18000000	Місцеві			
податки	2821384,00	0,00	2821384,00	
18010000	Податок на			
майно	700000,00	0,00	700000,00	
18010200	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки,			
26000,00	0,00 сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів	26000,00		
18010300	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки,			
15000,00	0,00 сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів	15000,00		
18010400	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки,			
42000,00	0,00	42000,00		

	сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості		
18010500 осіб	Земельний податок з юридичних осіб 158000,00	0,00	158000,00
18010600 осіб	Орендна плата з юридичних осіб 290000,00	0,00	290000,00
18010700 осіб	Земельний податок з фізичних осіб 125000,00	0,00	125000,00
18010900 осіб	Орендна плата з фізичних осіб 44000,00	0,00	44000,00
18050000 податок	Єдиний податок 2121384,00	0,00	2121384,00
18050300 осіб	Єдиний податок з юридичних осіб 370000,00	0,00	370000,00
18050400 осіб	Єдиний податок з фізичних осіб 940000,00	0,00	940000,00
18050500	Єдиний податок з сільськогосподарських товаровиробників, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 0,00	811384,00	
20000000 надходження	Неподаткові надходження 0,00	130000,00	130000,00
25000000 установ	Власні надходження бюджетних установ 0,00	130000,00	130000,00
25010000 0,00	Надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством 130000,00	130000,00	
25010100 0,00	Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю 118000,00	118000,00	
25010300 установ	Плата за оренду майна бюджетних установ 0,00	12000,00	12000,00
40000000 трансферти	Офіційні трансферти 10646262,00	0,00	10646262,00
41000000 управління	Від органів державного управління 10646262,00	0,00	10646262,00
41020000 бюджетам	Дотації з державного бюджету місцевим бюджетам 711800,00	0,00	711800,00
41020100 дотація	Базова дотація 711800,00	0,00	711800,00
41030000 бюджетам	Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам 8053300,00	0,00	8053300,00
41033200 508400,00	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад 0,00	508400,00	
41033900 бюджетам	Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам 4814200,00	0,00	4814200,00
41034200 2261700,00	Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам 0,00	2261700,00	
41034500 469000,00	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій 0,00	469000,00	
41040000 бюджетам	Дотації з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам 1472100,00	0,00	1472100,00
41040200 1472100,00	Дотація з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету 0,00	1472100,00	
41050000 бюджетам	Субвенції з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам 409062,00	0,00	409062,00
41051200	Субвенція з місцевого бюджету на надання державної допомоги місцевим бюджетам 0,00		

24500,00	0,00		24500,00
		підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	
41051400	0,00	Субвенція з місцевого бюджету на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти `Нова українська школа` за рахунок відповідної субвенції з	94862,00
94862,00			
41053900	289700,00	Інші субвенції з місцевого бюджету	0,00 289700,00
		Усього (без урахування трансфертів)	
8132039,00	130000,00		8262039,00
		Усього	
18778301,00			130000,00 18908301,00
		Головний бухгалтер	Шевчук Г.В.
		Начальник фінансового відділу	Полюляк О.С.

Додаток В

Додаток 1
до Порядку казначейського
місцевих бюджетів

обслуговування
6121655400
(код бюджету)

"Затверджую"
в.о. Селищного голови

Диць О.І.

М.П. " _____ "

Уточнений річний розпис Бюджет Гримайлівської селищної ради на 2017 р.

(станом на 31.12.2017)

Код Найменування		Загальний	(грн)	
			Спеціальний фонд	Разом фонд
1	2	3	4	5
01	Гримайлівська селищна рада	15959282,00	1007700,00	16966982,00
2000	Поточні видатки	15959282,00	92000,00	16051282,00
2100	Оплата праці і нарахування на заробітну плату	3340807,00	0,00	3340807,00
2110	Оплата праці	2718698,00	0,00	2718698,00
2111	Заробітна плата	2718698,00	0,00	2718698,00
2120	Нарахування на оплату праці	622109,00	0,00	622109,00
2200	Використання товарів і послуг	1124188,00	92000,00	1216188,00
2210	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	386500,00	10000,00	396500,00
2220	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	0 500,00	500,00	0,0
2230	Продукти харчування	0145000,00	75000,00	70000,0
2240	Оплата послуг (крім комунальних)	0145700,00	145700,00	0,0
2270	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	0528488,00	516488,00	12000,0
2272	Оплата водопостачання та водовідведення	09200,00	9200,00	0,0
2273	Оплата електроенергії	0192000,00	180000,00	12000,0
2274	Оплата природного газу	327288,00	0,00	327288,00
2600	Поточні трансферти	011467287,00	11467287,00	0,0
2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	03000,00	3000,00	0,0
2620	Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	11464287,00	0,00	11464287,00
2700	Соціальне			

забезпечення 025000,00	25000,00	0,0
2730 Інші виплати населенню 025000,00	25000,00	0,0
2800 Інші поточні видатки 2000,00	0,00	2000,00
3000 Капітальні видатки 0,00	915700,00	915700,00
3100 Придбання основного капіталу 0,00	915700,00	915700,00
3110 Придбання обладнання і предметів довгострокового користування 040000,00	0,00	40000,0
3130 Капітальний ремонт 0,00	35000,00	35000,00
3132 Капітальний ремонт інших об'єктів 0,00	35000,00	35000,00
3140 Реконструкція та реставрація 0840700,00	0,00	840700,0
3142 Реконструкція та реставрація інших об'єктів 0,00	840700,00	840700,00

Код Найменування	Загальний	Спеціальний фонд	Разом фонд	
1	2	3	4	5
Усього		15959282,00	1007700,0	
0		16966982,00		
2000 Поточні видатки 15959282,00		92000,00	16051282,00	
2100 Оплата праці і нарахування на заробітну плату 3340807,00		0,00	3340807,00	
2110 Оплата праці 2718698,00		0,00	2718698,00	
2111 Заробітна плата 2718698,00		0,00	2718698,00	
2120 Нарахування на оплату праці 622109,00		0,00	622109,00	
2200 Використання товарів і послуг 1124188,00		92000,00	1216188,00	
2210 Предмети, матеріали, обладнання та інвентар 386500,00		10000,00	396500,00	
2220 Медикаменти та перев`язувальні матеріали 0 500,00		500,00	0,0	
2230 Продукти харчування 0145000,00		75000,00	70000,0	
2240 Оплата послуг (крім комунальних) 0145700,00		145700,00	0,0	
2270 Оплата комунальних послуг та енергоносіїв 0528488,00		516488,00	12000,0	
2272 Оплата водопостачання та водовідведення 0 9200,00		9200,00	0,0	
2273 Оплата електроенергії 0192000,00		180000,00	12000,0	
2274 Оплата природного газу 327288,00		0,00	327288,00	
2600 Поточні трансферти 011467287,00		11467287,00	0,0	
2610 Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям) 0 3000,00		3000,00	0,0	
2620 Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів 11464287,00		0,00	11464287,00	
2700 Соціальне забезпечення 0 25000,00		25000,00	0,0	
2730 Інші виплати населенню 0 25000,00		25000,00	0,0	
2800 Інші поточні видатки 2000,00		0,00	2000,00	
3000 Капітальні видатки 0,00		915700,00	915700,00	
3100 Придбання основного капіталу 0,00		915700,00	915700,00	
3110 Придбання обладнання і предметів довгострокового користування 0 40000,00		0,00	40000,0	
3130 Капітальний ремонт 0,00		35000,00	35000,00	
3132 Капітальний ремонт інших об`єктів 0,00		35000,00	35000,00	

3140 Реконструкція та реставрація	0,00	840700,0
0840700,00		
3142 Реконструкція та реставрація інших об'єктів	0,00	840700,00
	840700,00	840700,00

Головний бухгалтер

Шевчук Г.В.

Начальник фінансового відділу

Полюляк О.С.

обслуговування

6121655400

(код бюджету)

Додаток Г

Додаток 1
до Порядку казначейського

місцевих бюджетів

"Затверджую"
в.о. Селищного голови

Диць О.І.

М.П. " _____ "

Уточнений річний розпис Бюджет Гримайлівської селищної ради на 2018 р.

(станом на 31.12.2018)

(грн)

Код Найменування	Загальний	Спеціальний фонд	Разом фонд	
1	2	3	4	5
01 Гримайлівська селищна рада 18990600,00		1343751,00	20334351,00	
2000 Поточні видатки 18990600,00		150000,00	19140600,00	
2100 Оплата праці і нарахування на заробітну плату 13586887,00		0,00	13586887,00	
2110 Оплата праці 11079901,00		0,00	11079901,00	
2111 Заробітна плата 11079901,00		0,00	11079901,00	
2120 Нарахування на оплату праці 2506986,00		0,00	2506986,00	
2200 Використання товарів і послуг 2364511,00		150000,00	2514511,00	
2210 Предмети, матеріали, обладнання та інвентар 514000,00		28500,00	542500,00	
2220 Медикаменти та перев'язувальні матеріали 01500,00		1500,00	0,0	
2230 Продукти харчування 0308450,00		218450,00	90000,0	
2240 Оплата послуг (крім комунальних) 0272400,00		267400,00	5000,0	
2250 Видатки на відрядження 03981,00		3981,00	0,0	
2270 Оплата комунальних послуг та енергоносіїв 01354200,00		1332700,00	21500,0	
2272 Оплата водопостачання та водовідведення 021700,00		20200,00	1500,0	
2273 Оплата електроенергії 0381500,00		371500,00	10000,0	
2274 Оплата природного газу 866000,00		0,00	866000,00	
2275 Оплата інших енергоносіїв 085000,00		75000,00	10000,0	
2280 Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних 26480,00 5000,00 (регіональних) програм		31480,00		

2281	Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм	5000,00	5000,00	
2282	Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	026480,00	26480,00	0,0
2600	Поточні трансферти	03010702,00	3010702,00	0,0
2620	Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	3010702,00	0,00	3010702,00
2700	Соціальне забезпечення	025000,00	25000,00	0,0
2730	Інші виплати населенню	025000,00	25000,00	0,0
2800	Інші поточні видатки	3500,00	0,00	3500,00
3000	Капітальні видатки	0,00	1193751,00	1193751,00
3100	Придбання основного капіталу	0,00	1193751,00	1193751,00
3110	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	0581651,00	0,00	581651,0
3130	Капітальний ремонт	0,00	3700,00	3700,00
3132	Капітальний ремонт інших об'єктів	0,00	3700,00	3700,00
3140	Реконструкція та реставрація	0608400,00	0,00	608400,0
3142	Реконструкція та реставрація інших об'єктів	0,00	608400,00	608400,00

Найменування	Код	Код		
		Загальний	Спеціальний	
1	2	Разом	Фонд	5
		Фонд	Фонд	
		3	4	
Усього		18990600,00	1343751,0	
0		20334351,00		
2000 Поточні				
видатки 18990600,00		150000,00	19140600,00	
2100 Оплата праці і нарахування на заробітну				
плату 13586887,00		0,00	13586887,00	
2110 Оплата				
праці11079901,00		0,00	11079901,00	
2111 Заробітна				
плата11079901,00		0,00	11079901,00	
2120 Нарухування на оплату				
праці2506986,00		0,00	2506986,00	
2200 Використання товарів і				
послуг 2364511,00		150000,00	2514511,00	
2210 Предмети, матеріали, обладнання та				
інвентар 514000,00		28500,00	542500,00	
2220 Медикаменти та перев`язувальні				
матеріали		1500,00	0,0	
0 1500,00				
2230 Продукти				
харчування		218450,00	90000,0	
0308450,00				
2240 Оплата послуг (крім				
комунальних)		267400,00	5000,0	
0272400,00				
2250 Видатки на				
відрядження		3981,00	0,0	
0 3981,00				
2270 Оплата комунальних послуг та				
енергоносіїв		1332700,00	21500,0	
01354200,00				
2272 Оплата водопостачання та				
водовідведення		20200,00	1500,0	
0 21700,00				
2273 Оплата				
електроенергії		371500,00	10000,0	
0381500,00				
2274 Оплата природного				
газу866000,00		0,00	866000,00	
2275 Оплата інших				
енергоносіїв		75000,00	10000,0	
0 85000,00				
2280 Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних				
26480,00 5000,00		31480,00		
(регіональних) програм				
2281 Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних				
0,00 5000,00		5000,00		
(регіональних) програм				
2282 Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не				
26480,00 0,00		26480,00		
віднесені до заходів розвитку				
2600 Поточні				
трансферти		3010702,00	0,0	
03010702,00				
2620 Поточні трансферти органам державного управління інших				
рівнів 3010702,00		0,00	3010702,00	
2700 Соціальне				
забезпечення		25000,00	0,0	
0 25000,00				
2730 Інші виплати				
населенню		25000,00	0,0	
0 25000,00				
2800 Інші поточні				

видатки 3500,00		0,00	3500,00
3000 Капітальні			
видатки 0,00		1193751,00	1193751,00
3100 Придбання основного			
капіталу 0,00		1193751,00	1193751,00
3110 Придбання обладнання і предметів довгострокового			
користування		0,00	581651,0
0581651,00			
3130 Капітальний			
ремонт 0,00		3700,00	3700,00
3132 Капітальний ремонт інших			
об'єктів 0,00		3700,00	3700,00
3140 Реконструкція та			
реставрація		0,00	608400,0
0608400,00			
3142 Реконструкція та реставрація інших			
об'єктів 0,00		608400,00	608400,00

Головний бухгалтер

Шевчук Г.В.

Начальник фінансового відділу

Полюляк О.С.

СТАВКИ
податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки¹

Ставки встановлюються на 2019 рік та вводяться в дію з 01 січня 2019 р.

Населені пункти, на які поширюється дія рішення Прилуцької сільської ради:

Код області	Код району	Код згідно з КОАТУУ	Найменування адміністративно-територіальної одиниці або населеного пункту, або території об'єднаної територіальної громади
6100000000	6121600000	6121655400	смт.Гримайлів, с.Білинівка с.Буцики, с.Оленівка, с.Лежанівка Гусятинського району Тернопільської області

Класифікація будівель та споруд ²		Ставки податку ³ за 1 кв. метр (відсотків розміру мінімальної заробітної плати)			
код ²	найменування ²	для юридичних осіб		для фізичних осіб	
		1 зона ⁴	2 зона ⁴	3 зона ⁴	1 зона ⁴
11	Будівлі житлові				
111	Будинки одноквартирні				
1110	Будинки одноквартирні ⁵				
1110.1	Будинки одноквартирні масової забудови	0,3			0,1
1110.2	Котеджі та будинки одноквартирні підвищеної комфортності	0,3			0,1
1110.3	Будинки садибного типу	0,3			0,1
1110.4	Будинки дачні та садові	0,3			0,1
112	Будинки з двома та більше квартирами				
1121	Будинки з двома квартирами ⁵				
1121.1	Будинки двоквартирні масової забудови	0,3			0,1
1121.2	Котеджі та будинки двоквартирні підвищеної комфортності	0,3			0,1
1122	Будинки з трьома та більше квартирами ⁵				
1122.1	Будинки багатоквартирні масової забудови	0,3			0,1
1122.2	Будинки багатоквартирні підвищеної комфортності, індивідуальні	0,3			0,1
1122.3	Будинки житлові готельного типу	0,3			0,1
113	Гуртожитки ⁵				
1130.1	Гуртожитки для робітників та службовців	0,00			0,00
1130.2	Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів ⁵	0,00			0,00
1130.3	Гуртожитки для учнів навчальних закладів ⁵	0,00			0,00
1130.4	Будинки-інтернати для людей похилого віку та інвалідів ⁵	0,00			0,00
1130.5	Будинки дитини та сирітські будинки ⁵	0,00			0,00
1130.6	Будинки для біженців, притулки для бездомних ⁵	0,00			0,00

1130.9	Будинки для колективного проживання інші	0,00		0,00		
12	Будівлі нежитлові					
121	Готелі, ресторани та подібні будівлі					
1211	Будівлі готельні					
1211.1	Готелі	0,4		0,3		
1211.2	Мотелі	-		-		
1211.3	Кемпінги	-		-		
1211.4	Пансіонати	-		-		
1211.5	Ресторани та бари	0,4		0,3		
1212	Інші будівлі для тимчасового проживання					
1212.1	Туристичні бази та гірські притулки	-		-		
1212.2	Дитячі та сімейні табори відпочинку	-		-		
1212.3	Центри та будинки відпочинку	-		-		
1212.9	Інші будівлі для тимчасового проживання, не класифіковані раніше	-		-		
122	Будівлі офісні					
1220	Будівлі офісні ⁵					
1220.1	Будівлі органів державного та місцевого управління ⁵	0,00		0,00		
1220.2	Будівлі фінансового обслуговування	0,3		0,2		
1220.3	Будівлі органів правосуддя ⁵	0,00		0,00		
1220.4	Будівлі закордонних представництв ⁵	0,00		0,00		
1220.5	Адміністративно-побутові будівлі промислових підприємств	0,3		0,2		
1220.9	Будівлі для конторських та адміністративних цілей інші	0,3		0,2		
123	Будівлі торговельні					
1230	Будівлі торговельні					
1230.1	Торгові центри, універмаги, магазини	0,4		0,2		
1230.2	Криті ринки, павільйони та зали для ярмарків ⁵	0,4		0,2		
1230.3	Станції технічного обслуговування автомобілів	0,4		0,2		
1230.4	Їдальні, кафе, закусочні тощо	0,4		0,2		
1230.5	Бази та склади підприємств торгівлі і громадського харчування	0,4		0,2		
1230.6	Будівлі підприємств побутового обслуговування	0,4		0,2		
1230.9	Будівлі торговельні інші	0,4		0,2		
124	Будівлі транспорту та засобів зв'язку					
1241	Вокзали, аеровокзали, будівлі засобів зв'язку та пов'язані з ними будівлі					
1241.1	Автовокзали та інші будівлі автомобільного транспорту	0,3		0,2		
1241.2	Вокзали та інші будівлі залізничного транспорту	0,3		0,2		
1241.3	Будівлі міського електротранспорту	0,3		0,2		
1241.4	Аеровокзали та інші будівлі повітряного транспорту	-		-		
1241.5	Морські та річкові вокзали, маяки та пов'язані з ними будівлі	-		-		

1241.6	Будівлі станцій підвісних та канатних доріг	-	-		
1241.7	Будівлі центрів радіо- та телевізійного мовлення, телефонних станцій, телекомунікаційних центрів тощо	0,3	0,2		
1241.8	Ангари для літаків, локомотивні, вагонні, трамвайні та тролейбусні депо	-	-		
1241.9	Будівлі транспорту та засобів зв'язку інші	0,3	0,2		
1242	Гаражі				
1242.1	Гаражі наземні	0,3	0,2		
1242.2	Гаражі підземні	-	-		
1242.3	Стоянки автомобільні криті	-	-		
1242.4	Навіси для велосипедів	-	-		
125	Будівлі промислові та склади				
1251	Будівлі промислові ⁵				
1251.1	Будівлі підприємств машинобудування та металообробної промисловості ⁵	-	-		
1251.2	Будівлі підприємств чорної металургії ⁵	-	-		
1251.3	Будівлі підприємств хімічної та нафтохімічної промисловості ⁵	-	-		
1251.4	Будівлі підприємств легкої промисловості ⁵	0,3	0,2		
1251.5	Будівлі підприємств харчової промисловості ⁵	0,3	0,2		
1251.6	Будівлі підприємств медичної та мікробіологічної промисловості ⁵	-	-		
1251.7	Будівлі підприємств лісової, деревообробної та целюлозно-паперової промисловості ⁵	-	-		
1251.8	Будівлі підприємств будівельної індустрії, будівельних матеріалів та виробів, скляної та фарфоро-фаянсової промисловості ⁵	-	-		
1251.9	Будівлі інших промислових виробництв, включаючи поліграфічне ⁵	0,3	0,2		
1252	Резервуари, силоси та склади				
1252.1	Резервуари для нафти, нафтопродуктів та газу	0,3	0,2		
1252.2	Резервуари та ємності інші	0,3	0,2		
1252.3	Силоси для зерна	0,3	0,2		
1252.4	Силоси для цементу та інших сипучих матеріалів	0,3	0,2		
1252.5	Склади спеціальні товарні	0,3	0,2		
1252.6	Холодильники	0,3	0,2		
1252.7	Складські майданчики	0,3	0,2		
1252.8	Склади універсальні	0,3	0,2		
1252.9	Склади та сховища інші ⁵	0,3	0,2		
126	Будівлі для публічних виступів, закладів освітнього, медичного та оздоровчого призначення				

⁵ У разі встановлення ставок податку, відмінних на територіях різних населених пунктів адміністративно-територіальної одиниці, за кожним населеним пунктом ставки затверджуються окремими додатками.

1261	Будівлі для публічних виступів				
1261.1	Театри, кінотеатри та концертні зали	-		-	
1261.2	Зали засідань та багатоцільові зали для публічних виступів	0,3		0,2	
1261.3	Цирки	-		-	
1261.4	Казино, ігорні будинки	-		-	
1261.5	Музичні та танцювальні зали, дискотеки	-		-	
1261.9	Будівлі для публічних виступів інші	-		-	
1262	Музеї та бібліотеки				
1262.1	Музеї та художні галереї ⁵	0,00		0,00	
1262.2	Бібліотеки, книгосховища ⁵	0,00		0,00	
1262.3	Технічні центри	0,3		0,2	
1262.4	Планетарії ⁵	0,00		0,00	
1262.5	Будівлі архівів ⁵	0,00		0,00	
1262.6	Будівлі зоологічних та ботанічних садів ⁵	0,00		0,00	
1263	Будівлі навчальних та дослідних закладів				
1263.1	Будівлі науково-дослідних та проектно-вишукувальних установ	0,00		0,00	
1263.2	Будівлі вищих навчальних закладів	0,00		0,00	
1263.3	Будівлі шкіл та інших середніх навчальних закладів ⁵	0,00		0,00	
1263.4	Будівлі професійно-технічних навчальних закладів ⁵	0,00		0,00	
1263.5	Будівлі дошкільних та позашкільних навчальних закладів ⁵	0,00		0,00	
1263.6	Будівлі спеціальних навчальних закладів для дітей з особливими потребами ⁵	0,00		0,00	
1263.7	Будівлі закладів з фахової перепідготовки				
1263.8	Будівлі метеорологічних станцій, обсерваторій ⁵	0,00		0,00	
1263.9	Будівлі освітніх та науково-дослідних закладів інші ⁵	0,00		0,00	
1264	Будівлі лікарень та оздоровчих закладів				
1264.1	Лікарні багатoproфільні територіального обслуговування, навчальних закладів ⁵	0,00		0,00	
1264.2	Лікарні профільні, диспансери ⁵	0,00		0,00	
1264.3	Материнські та дитячі реабілітаційні центри, пологові будинки ⁵	0,00		0,00	
1264.4	Поліклініки, пункти медичного обслуговування та консультації ⁵	0,00		0,00	
1264.5	Шпиталі виправних закладів, в'язниць та Збройних Сил ⁵	0,00		0,00	
1264.6	Санаторії, профілакторії та центри функціональної реабілітації ⁵	0,00		0,00	
1264.9	Заклади лікувально-профілактичні та оздоровчі інші ⁵	0,00		0,00	
1265	Зали спортивні ⁵				
1265.1	Зали гімнастичні, баскетбольні, волейбольні, тенісні тощо	-		-	
1265.2	Басейни криті для плавання	-		-	
1265.3	Хокейні та льодові стадіони криті	-		-	
1265.4	Манежі легкоатлетичні	-		-	

1265.5	Тири	-	-		
1265.9	Зали спортивні інші	-	-		
127	Будівлі нежитлові інші				
1271	Будівлі сільськогосподарського призначення, лісівництва та рибного господарства ⁵				
1271.1	Будівлі для тваринництва ⁵	0,3	0,2		
1271.2	Будівлі для птахівництва ⁵	0,3	0,2		
1271.3	Будівлі для зберігання зерна ⁵	0,3	0,2		
1271.4	Будівлі силосні та сінажні ⁵	0,3	0,2		
1271.5	Будівлі для садівництва, виноградарства та виноробства ⁵	0,3	0,2		
1271.6	Будівлі тепличного господарства ⁵	0,3	0,2		
1271.7	Будівлі рибного господарства ⁵	0,3	0,2		
1271.8	Будівлі підприємств лісівництва та звірівництва ⁵	0,3	0,2		
1271.9	Будівлі сільськогосподарського призначення інші ⁵	0,3	0,2		
1272	Будівлі для культової та релігійної діяльності ⁵				
1272.1	Церкви, собори, костьоли, мечеті, синагоги тощо ⁵	0,00	0,00		
1272.2	Похоронні бюро та ритуальні зали	0,00	0,00		
1272.3	Цвинтарі та крематорії ⁵	0,00	0,00		
1273	Пам'ятки історичні та такі, що охороняються державою ⁵				
1273.1	Пам'ятки історії та архітектури ⁵	0,00	0,00		
1273.2	Археологічні розкопки, руїни та історичні місця, що охороняються державою ⁵	0,00	0,00		
1273.3	Меморіали, художньо-декоративні будівлі, статуї ⁵	0,00	0,00		
1274	Будівлі інші, не класифіковані раніше ⁵				
1274.1	Казарми Збройних Сил ⁵	0,00	0,00		
1274.2	Будівлі поліцейських та пожежних служб ⁵	0,00	0,00		
1274.3	Будівлі виправних закладів, в'язниць та слідчих ізоляторів ⁵	0,00	0,00		
1274.4	Будівлі лазень та пралень	0,3	0,2		
1274.5	Будівлі з облаштування населених пунктів	-	-		

² Класифікація будівель та споруд, код та найменування зазначаються відповідно до Державного класифікатора будівель та споруд ДК 018-2000, затвердженого наказом Держстандарту від 17 серпня 2000 р. № 507.

³ Ставки податку встановлюються з урахуванням норм підпункту 12.3.7 пункту 12.3 статті 12, пункту 30.2 статті 30, пункту 266.2 статті 266 Податкового кодексу України і зазначаються десятковим дробом з трьома (у разі потреби чотирма) десятковими знаками після коми.

⁴ У разі визначення у рішенні про оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, зон адміністративно-територіальної одиниці, щодо якої приймається рішення, ставки встановлюються залежно від зони. Без урахування зони ставки зазначаються у графі "1 зона".

⁵ Об'єкти нерухомості, що класифікуються за цим підкласом, звільняються/можуть звільнитися повністю або частково від оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, відповідно до норм підпункту 266.2.2 пункту 266.2 та пункту 266.4 статті 266 Податкового кодексу України.

Додаток 1

до проекту рішення «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на 2019 рік»

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Гримайлівської селищної ради

від «_» _____ 2018 р. № ___/2018

СТАВКИ
земельного податку¹

Ставки встановлюються на 2019 рік та вводяться в дію з 01 січня 2019 року.

Населені пункти, на які поширюється дія рішення Гримайлівської селищної ради:

Код області	Код району	Код згідно з КОАТУУ	Найменування адміністративно-територіальної одиниці або населеного пункту, або території об'єднаної територіальної громади
6100000000	6121600000	6121655400	Смт. Гримайлів, с.Білинівка, с.Буцики с. Оленівка, с.Лежанівка Гусятинського району Тернопільської області

Вид цільового призначення земель ²		Ставки податку ³ (відсотків нормативної грошової оцінки)			
		за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження)		за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено	
код ²	найменування ²	для юридичних осіб	для фізичних осіб	для юридичних осіб	для фізичних осіб
01	Землі сільськогосподарського призначення				
01.01	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва ⁴	0,8	0,8	0,8	0,8
01.02	Для ведення фермерського господарства ⁴	0,5	0,5	0,5	0,5
01.03	Для ведення особистого селянського господарства ⁴	0,5	0,5	0,5	0,5
01.04	Для ведення підсобного сільського господарства ⁴	0,5	0,5	5.0	0,5
01.05	Для індивідуального садівництва ⁴	0,5	0,5	0,5	0,5
01.06	Для колективного садівництва ⁴	0,5	0,5	0,5	0,5
01.07	Для городництва ⁴	0,5	0,5	0,5	0,5
01.08	Для сінокосіння і випасання худоби ⁴	0,5	0,5	0,5	0,5
01.09	Для дослідних і навчальних цілей	0,5	0,5	0,5	0,5
01.10	Для пропаганди передового досвіду ведення сільського господарства	0,5	0,5	0,5	0,5
01.11	Для надання послуг у сільському господарстві	0,5	0,5	0,5	0,5
01.12	Для розміщення інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції				

01.13	Для іншого сільськогосподарського призначення	0,5	0,5	0,5	0,5
01.14	Для цілей підрозділів 01.01-01.13 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	0,5	0,5	0,5	0,5
02	Землі житлової забудови				
02.01	Для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) ⁴	0,06	0,04	0,06	0,04
02.02	Для колективного житлового будівництва ⁴	0,06	0,04	0,06	0,04
02.03	Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку	0,06	0,04	0,06	0,04
02.04	Для будівництва і обслуговування будівель тимчасового проживання	0,06	0,04	0,06	0,04
02.05	Для будівництва індивідуальних гаражів	0,06	0,04	0,06	0,04
02.06	Для колективного гаражного будівництва	0,06	0,04	0,06	0,04
02.07	Для іншої житлової забудови	0,06	0,04	0,06	0,04
02.08	Для цілей підрозділів 02.01-02.07 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	0,06	0,04	0,06	0,04
03	Землі громадської забудови				
03.01	Для будівництва та обслуговування будівель органів державної влади та місцевого самоврядування ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
03.02	Для будівництва та обслуговування будівель закладів освіти ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
03.03	Для будівництва та обслуговування будівель закладів охорони здоров'я та соціальної допомоги ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
03.04	Для будівництва та обслуговування будівель громадських та релігійних організацій ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
03.05	Для будівництва та обслуговування будівель закладів культурно-просвітницького обслуговування ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
03.06	Для будівництва та обслуговування будівель екстериторіальних організацій та органів ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
03.07	Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі	1,50	1,50	1,50	1,50
03.08	Для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування	1,50	1,50	1,50	1,50
03.09	Для будівництва та обслуговування будівель кредитно-фінансових установ	1,00	1,00	1,00	1,00
03.10	Для будівництва та обслуговування будівель ринкової інфраструктури	1,5	1,5	1,5	1,5

03.11	Для будівництва та обслуговування будівель і споруд закладів науки	1,00	1,00	1,00	1,00
03.12	Для будівництва та обслуговування будівель закладів комунального обслуговування	1,00	1,00	1,00	1,00
03.13	Для будівництва та обслуговування будівель закладів побутового обслуговування	1,00	1,00	1,00	1,00
03.14	Для розміщення та постійної діяльності органів ДСНС ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
03.15	Для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови	1,00	1,00	1,00	1,00
03.16	Для цілей підрозділів 03.01-03.15 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1,00	1,00	1,00	1,00
04	Землі природно-заповідного фонду				
04.01	Для збереження та використання біосферних заповідників	1,00	1,00	1,00	1,00
04.02	Для збереження та використання природних заповідників ⁴¹	1,00	1,00	1,00	1,00
04.03	Для збереження та використання національних природних парків ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
04.04	Для збереження та використання ботанічних садів ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
04.05	Для збереження та використання зоологічних парків	1,00	1,00	1,00	1,00
04.06	Для збереження та використання дендрологічних парків	1,00	1,00	1,00	1,00
04.07	Для збереження та використання парків - пам'яток садово-паркового мистецтва	1,00	1,00	1,00	1,00
04.08	Для збереження та використання заказників	1,00	1,00	1,00	1,00
04.09	Для збереження та використання заповідних урочищ	1,00	1,00	1,00	1,00
04.10	Для збереження та використання пам'яток природи	1,00	1,00	1,00	1,00
04.11	Для збереження та використання регіональних ландшафтних парків	1,00	1,00	1,00	1,00
05	Землі іншого природоохоронного призначення				
06	Землі оздоровчого призначення (землі, що мають природні лікувальні властивості, які використовуються або можуть використовуватися для профілактики захворювань і лікування людей)				
06.01	Для будівництва і обслуговування санаторно-оздоровчих закладів ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
06.02	Для розробки родовищ природних лікувальних ресурсів	1,00	1,00	1,00	1,00
06.03	Для інших оздоровчих цілей	1,00	1,00	1,00	1,00
06.04	Для цілей підрозділів 06.01-06.03 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1,00	1,00	1,00	1,00
07	Землі рекреаційного призначення				

07.01	Для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення ⁴	1.00	1.00	1.00	1.00
07.02	Для будівництва та обслуговування об'єктів фізичної культури і спорту ⁴	1.00	1.00	1.00	1.00
07.03	Для індивідуального дачного будівництва	1.00	1.00	1.00	1.00
07.04	Для колективного дачного будівництва	1.00	1.00	1.00	1.00
07.05	Для цілей підрозділів 07.01-07.04 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1.00	1.00	1.00	1.00
08	Землі історико-культурного призначення				
08.01	Для забезпечення охорони об'єктів культурної спадщини	1.00	1.00	1.00	1.00
08.02	Для розміщення та обслуговування музейних закладів	1.00	1.00	1.00	1.00
08.03	Для іншого історико-культурного призначення	1.00	1.00	1.00	1.00
08.04	Для цілей підрозділів 08.01-08.03 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1.00	1.00	1.00	1.00
09	Землі лісгосподарського призначення				
09.01	Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг	1.0	1.0	1.0	1.0
09.02	Для іншого лісгосподарського призначення	1.0	1.0	1.0	1.0
09.03	Для цілей підрозділів 09.01-09.02 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1.0	1.0	1.0	1.0
10	Землі водного фонду				
10.01	Для експлуатації та догляду за водними об'єктами	1.00	1.00	1.00	1.00
10.02	Для облаштування та догляду за прибережними захисними смугами	1.00	1.00	1.00	1.00
10.03	Для експлуатації та догляду за смугами відведення	1.00	1.00	1.00	1.00
10.04	Для експлуатації та догляду за гідротехнічними, іншими водогосподарськими спорудами і каналами	1.00	1.00	1.00	1.00
10.05	Для догляду за береговими смугами водних шляхів	1.00	1.00	1.00	1.00
10.06	Для сінокосіння	1.00	1.00	1.00	1.00
10.07	Для рибогосподарських потреб	1.00	1.00	1.00	1.00
10.08	Для культурно-оздоровчих потреб, рекреаційних, спортивних і туристичних цілей	1.00	1.00	1.00	1.00
10.09	Для проведення науково-дослідних робіт	1.00	1.00	1.00	1.00
10.10	Для будівництва та експлуатації гідротехнічних, гідрометричних та лінійних споруд	1.00	1.00	1.00	1.00

10.11	Для будівництва та експлуатації санаторіїв та інших лікувально-оздоровчих закладів у межах прибережних захисних смуг морів, морських заток і лиманів	1.00	1.00	1.00	1.00
10.12	Для цілей підрозділів 10.01-10.11 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1.00	1.00	1.00	1.00
11	Землі промисловості				
11.01	Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємствами, що пов'язані з користуванням надрами	1.50	1.50	1.50	1.50
11.02	Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	1.50	1.50	1.50	1.50
11.03	Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд будівельних організацій та підприємств	1.50	1.50	1.50	1.50
11.04	Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд технічної інфраструктури (виробництва та розподілення газу, постачання пари та гарячої води, збирання, очищення та розподілення води)	1.50	1.50	1.50	1.50
11.05	Для цілей підрозділів 11.01-11.04 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1.00	1.00	1.00	1.00
12	Землі транспорту				
12.01	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд залізничного транспорту	1.00	1.00	1.00	1.00
12.02	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд морського транспорту	1.00	1.00	1.00	1.00
12.03	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд річкового транспорту	1.00	1.00	1.00	1.00
12.04	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства ⁴	1.00	1.00	1.00	1.00
12.05	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд авіаційного транспорту	1.00	1.00	1.00	1.00
12.06	Для розміщення та експлуатації об'єктів трубопровідного транспорту	1.00	1.00	1.00	1.00
12.07	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд міського електротранспорту	1.00	1.00	1.00	1.00
12.08	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд додаткових транспортних послуг та допоміжних операцій	1.00	1.00	1.00	1.00
12.09	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд іншого наземного транспорту	1.00	1.00	1.00	1.00
12.10	Для цілей підрозділів 12.01-12.09 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1.00	1.00	1.00	1.00
13	Землі зв'язку				

13.01	Для розміщення та експлуатації об'єктів і споруд телекомунікацій	1.00	1.00	1.00	1.00
13.02	Для розміщення та експлуатації будівель та споруд об'єктів поштового зв'язку	1.00	1.00	1.00	1.00
13.03	Для розміщення та експлуатації інших технічних засобів зв'язку	1.00	1.00	1.00	1.00
13.04	Для цілей підрозділів 13.01-13.03, 13.05 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1.00	1.00	1.00	1.00
14	Землі енергетики				
14.01	Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів енергогенеруючих підприємств, установ і організацій	3.00	3.00	3.00	3.00
14.02	Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів передачі електричної та теплової енергії	3.00	3.00	3.00	3.00
14.03	Для цілей підрозділів 14.01-14.02 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	3.00	3.00	3.00	3.00
15	Землі оборони				
15.01	Для розміщення та постійної діяльності Збройних Сил ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
15.02	Для розміщення та постійної діяльності військових частин (підрозділів) Національної гвардії ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
15.03	Для розміщення та постійної діяльності Держприкордонслужби ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
15.04	Для розміщення та постійної діяльності СБУ ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
15.05	Для розміщення та постійної діяльності Держспецтрансслужби ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
15.06	Для розміщення та постійної діяльності Служби зовнішньої розвідки ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
15.07	Для розміщення та постійної діяльності інших, утворених відповідно до законів, військових формувань ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00
15.08	Для цілей підрозділів 15.01-15.07 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1.00	1.00	1.00	1.00
16	Землі запасу				
17	Землі резервного фонду				
18	Землі загального користування ⁴				
19	Для цілей підрозділів 16-18 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1.00	1.00	1.00	1.00

¹ У разі встановлення ставок податку, відмінних на територіях різних населених пунктів адміністративно-територіальної одиниці, за кожним населеним пунктом ставки затверджуються окремими додатками.

² Вид цільового призначення земель зазначається згідно з Класифікацією видів цільового призначення земель, затвердженою наказом Держкомзему від 23 липня 2010 р. № 548.

³ Ставки податку встановлюються з урахуванням норм підпункту 12.3.7 пункту 12.3 статті 12, пункту 30.2 статті 30, статей 274 і 277 Податкового кодексу України і зазначаються десятковим дробом з трьома (у разі потреби чотирма) десятковими знаками після коми.

⁴ Земельні ділянки, що класифікуються за кодами цього підрозділу, звільняються/можуть звільнитися повністю або частково від оподаткування земельним податком відповідно до норм статей 281-283 Податкового кодексу України.

**Міністерство освіти і науки України,
Тернопільський національний технічний університет імені Івана
Пулюя**

**Кафедра менеджменту та адміністрування
Тернопільська обласна державна адміністрація
Тернопільська обласна рада
Тернопільська міська рада
Тернопільський національний економічний університет
Хмельницький національний університет
Корпорація «Науковий парк
«Інноваційно-інвестиційний кластер Тернопілля»
Подільський державний аграрно-технічний університет
Національний університет «Львівська політехніка»
Тернопільський регіональний центр перепідготовки та
підвищення кваліфікації працівників органів державної влади,
органів місцевого самоврядування, державних підприємств,
установ і організацій
Тернопільський Центр розвитку місцевого самоврядування**

**МАТЕРІАЛИ І МІЖРЕГІОНАЛЬНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПРОБЛЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ»**

21 травня 2019 року

ТЕРНОПІЛЬ

СЕКЦІЯ 12. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ	96
ЛАБОРАТОРІЇ ФАБЛАБ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІНФРАСТРУКТУРИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД Вітенько Т.М., Мариненко Н.Ю., Лазарюк В.В., Шанайда В.В.	97
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ Яцик М.І., Шведа Н.М.	99

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

M.I.Yatsyk, N.M. Shveda

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

FOREIGN EXPERIENCE OF LOCAL GOVERNMENT DEVELOPMENT UNDER DECENTRALIZATION

Ключові слова: місьцеве самоврядування, моделі місцевого самоврядування, Європейська хартія місцевого самоврядування, муніципальна реформа.

Key words: local government, local government models, the European Charter of Local Self-Government, municipal reform.

Світовий досвід більшості зарубіжних країн переконує, що управління місцевими справами, як правило, здійснюється як через призначені з центру органи державної адміністрації на місцях, так і через представницькі органи, які обираються населенням відповідних адміністративно-територіальних одиниць. Такі представницькі органи часто іменуються органами місцевого самоврядування або муніципального управління [1].

На сьогоднішній день у світі не існує жодної універсальної моделі чи методології, яку б можна в повному обсязі і без змін застосувати в Україні.

На разі в європейських країнах виділяють три основні моделі місцевого самоврядування, які склалися під час муніципальних реформ, а саме: англосаксонська, континентальна, змішана. Основні характеристики зазначених моделей місцевого самоуправління наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Характеристики основних моделей місцевого самоврядування

Модель місцевого самоврядування	Країни, що використовують	Характеристика моделі
Англосаксонська	Великобританія	Високий рівень автономії місцевого самоврядування, виборність та контроль з боку населення. Відсутність на місцях спеціальних державних уповноважених, на яких покладена функція контролю над органами місцевого самоврядування. Відсутність місцевих адміністрацій (органів державної влади на місцях)
Континентальна	Франція, Італія, Іспанія, Бельгія, Нідерланди, Польща, Болгарія	Посідання прямого державного управління і місцевого самоврядування. Певна ієрархія системи управління, в якій місьцеве самоврядування є ланкою в порівнянні з державною владою. Обмежена автономія місцевого самоврядування, наявність на місцях спеціальних державних уповноважених, які контролюють органи місцевого самоврядування
Змішана	Німеччина, Австрія	У деяких ланках місцевого самоврядування виборний орган може бути і ланкою муніципального управління, і представником державної адміністрації

Разом з тим, конституційно-правове регулювання питань місцевого управління та самоврядування у різних державах світу є неоднаковим. Зокрема, в країнах із федеративним устроєм національні конституції можуть регламентувати місьцеве управління досить докладно

(Австрія, Бразилія, Мексика), а можуть тільки згадувати про нього (ФРН) або взагалі не торкнутися цього питання, залишивши регулювання місцевого управління суто на розсуд суб'єктів федерації (Австралія, Канада, США, Швейцарія). У США повна залежність і похідність місцевих органів від штатів була сформульована ще у 1868 р. верховним суддею штату Айова Дж.Діллоном: "Муніципальні корпорації зобов'язані своїм утворенням і здобувають усі свої права і повноваження від легіслатур штатів" [2], т.зв. "правило Діллона". Положення, які регулюють місцеве управління, містяться в конституціях усіх штатів. Але ступінь урегульованості різних аспектів місцевого управління в окремих штатах неоднакова.

Заслуговує на увагу той факт, що в Основних законах таких унітарних держав, як Данія та Норвегія про місцеве управління взагалі нічого не сказано. Лаконічні в цьому питанні конституції Грузії та Франції. Водночас у новітніх конституціях інших країн місцевому управлінню присвячені цілі розділи (у хорватській – розділ "Устрій місцевого (локального) самоврядування", у болгарській – "місцеве самоврядування і місцева адміністрація", чеській – "Територіальне самоврядування", Основний закон Монголії 1992 р. – "Адміністративно-територіальні одиниці Монголії, їх управління") [3].

На основі аналізу зарубіжного досвіду можна виокремити основні шляхи впровадження реформ з децентралізації влади в Україні:

- розмежування повноважень, прав та обов'язків різних рівнів влади відповідно до сутності правової, демократичної держави та громадянського суспільства, що дозволить досягти балансу інтересів у системі публічних відносин;
- розробка та реалізація ефективної регіональної політики, спрямованої на забезпечення рівномірного місцевого і регіонального розвитку;
- забезпечення втілення принципу субсидіарності як способу подолання конфлікту інтересів між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;
- упровадження адміністративно-територіальної реформи із забезпеченням збереження цілісності держави та її унітарного устрою ;
- забезпечення розширення прав територіальних громад щодо вирішення проблем їх життєзабезпечення;
- проведення бюджетної реформи з урахуванням загальнонаціональних та місцевих інтересів

Досвід реформ у зарубіжних країнах свідчить, що децентралізація відіграє важливу роль у демократизації і трансформації суспільства, переходу до інститутів, заснованих на ініціативі та відповідальності окремої людини та громади. Тенденція до широкого її впровадження спостерігається в адміністративній, політичній, бюджетно-фінансовій, соціальній сферах, сприяє розвитку людського потенціалу, відповідальності влади, покращанню якості надання державних і громадських послуг, консолідації суспільства, вирішенню економічних, правових, політичних, етнічних проблем.

Список використаних джерел

1. Арановский К.В. Государственное право зарубежных стран. / К.В.Арановский / Учебник для вузов. – М.: "ФОРУМ"-ИНФРА-М", 1998. – 488 с.
2. Бюджетный федерализм: опыт развитых стран. Сборник обзоров / Отв. ред.: Зубенко В.А., Осколкова О.Б. - М.: Изд-во ИНИОН РАН, 1996. - 80 с.
3. Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн : підручник / А.З.Георгіца. / - Тернопіль : Астон, 2003. - 432 с.